B 373/24

A BUDAPESTI VI. KERÜLETI

MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMI FŐGYMNASIUM

TIZENÖTÖDIK

ÉVI ÉRTESITŐJE

AZ 1912-1913-ik ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTESZI:

BARNA MIHÁLY,

IGAZGATÓ,
C. FŐIGAZGATÓ.

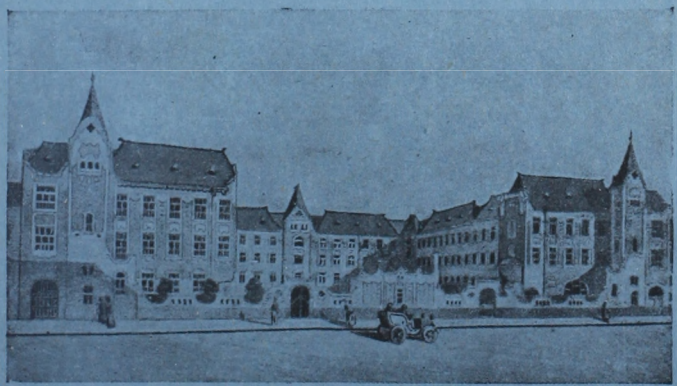

BUDAPEST, 1913.

A BUDAPESTI VI. KERÜLETI

MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMI FŐGYMNASIUM

TIZENÖTÖDIK

ÉVI ÉRTESITŐJE

AZ 1912-1913-ik ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTESZI:

BARNA MIHÁLY,

IGAZGATÓ,
C. FŐIGAZGATÓ.

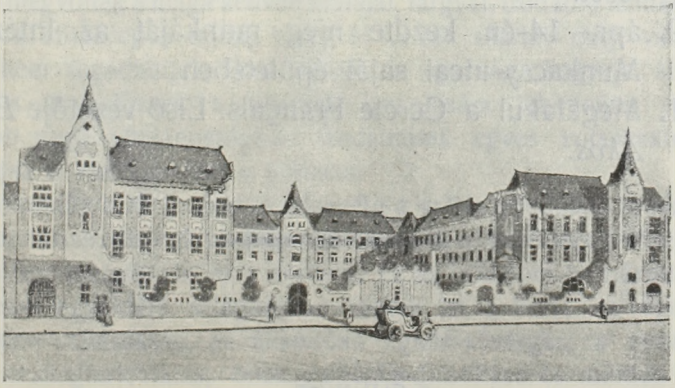

BUDAPEST, 1913.

A főgymnasium rövid története.

1898. Az intézet alapítási éve. Ez évben a *Wagner Alajos* vezetése alatt álló V. ker. m. kir. áll. főgymn. fiókintézete volt három első osztállyal. Az intézet helyisége a VI., Lovag-utca 18. és 19. számú bérházai.

1899. Az intézet önállóvá lesz. Első igazgatója *Szele Róbert dr.*, aki 1907. január 25-ig vezette az intézetet.

1901. A Segítő-Egyesület alapítása. Alapítója és első elnöke *Gaal Mózes.*

1904. A Gyulai Pál Önképzőkör alapítása. Első vezetője *Viszota Gyula dr.*

1905. Az intézet teljes főgymnasiummá lesz. 1906. máj. júniusban volt az első érettségi vizsgálat. Elnöke volt *Erődi Béla dr.*, tank. kir. főigazgató.

1907. aug. hóban *Barna Mihály* veszi át az intézet vezetését.

1909. ápr. 14-én kezdte meg munkáját az intézet a Munkácsy-utcai saját épületében.

1911. Megalakul a Cercle Français. Első vezetője *Endrei Ákos.*

KÖNYVTÁR

A kor és stílusa.

Buffon híres mondása: a stílus maga az ember, vitán felül álló igazság; hiszen a gondolat nyilvánításának módja, vagyis a stílus, az egyén lelki mivoltával a legszorosabb oksági kapcsolatban van. A vérmérséklet, a hajlamok, a kedélyvilág mind döntően hatnak az író előadásmódjára. De a lelkieken kívül más, külső feltételek is erősen befolyásolják a stílus miniőségét; ilyenek: a faji jellem, az éghajlati, földrajzi körülmények, melyek valamint bizonyos műfajok keletkezésére, kifejlődésére hatással lehetnek, egyszersmind különös stílusbeli sajátságokat is fejleszthetnek. De ezeknél a körülményeknél is erősebb, a leghatározottabb író-egyéniségre is kiterjedő az a hatás, melyet a kor gyakorol a stílusra. S itt nemcsak azokra a különbségekre gondolunk, melyeket a nyelv, mint élő, fejlődő organizmus a különböző korokban mutat, nemcsak az egyes korok nyelvében feltűnő hang-, alak-, mondattani eltérésekre. Ennél tovább megyünk s azt akarjuk kimutatni, hogy a korok eszmevilága, törekvései, közéleti, műveltségi viszonyai, egyszóval a *korok* a maguk teljességében mindig rányomták bélyegüket az akkor élő írók stílusára. Hiszen ha meggondoljuk, hogy minden kornak megvoltak a maga kedvelt műfajai, tárgyai, irodalmi tendenciái s hogy a stílus épen műfaj, tárgy és célzat szerint mily változó, akkor nem tagadhatjuk, van abban is igazság, hogy a stílus: maga a kor. Ennek a tételnek igazolására tekintsünk végig, legalább nagy általánosságban irodalmunk egyes korszakain és vizsgáljuk a korhatásokat a stíluson.

Jóformán a XVII. század közepéig a vallás gondolata uralkodik irodalmunkban; de legkizárólagosabban az ú. n. keresztény középkor kodexeiben mutatkozik ez a szellem. Ez az irodalom természetesen ugyancsak egyoldalú világításban tünteti fel a kort; de épen a törhetetlen vallásosság, az állandóan égfelé-sóvárgás, a remetéskedés, önmegtartóztatás, önsanyargatás dicsőítése és minden más életmód felé helyezése, a világ hiúságainak megvetésére, lemondásra, alázatosságra való folytonos intés, tanítás egyszersmind sejtetni

engedi a másik végletet: a kolostor falain túl folyó élet nagy ellentétét. Ez a világ telve volt az ösztönös vadság példáival, erőszakoskodással, féktelenséggel, s ezt a világot akarták a klastromok szent életű írói szóval, nemes példaadással, az ellentétek ható erejével megjavítani, amellett egymást a jóban erősíteni, hitüket, állhatatosságukat megszilárdítani. Irodalmunknak ebből a korból fennmaradt emlékei — legendák, példák, prédikációk, hymnusok — legnagyobbrészt latinról való fordítások; hiszen a magyar kereszténység — mondhatni — készre érkezett: nagyarányú vallásos irodalom virult már akkor a nyugati országokban, mikor nemzetünk tanulni kezdte a kereszténység igéit. Ez a nagy vallásos irodalom lett forrásává a mi középkori kodexeink íróinak.

A kor szokásai nyersek voltak, a műveltség kezdetleges, a magyar irodalom első lépéseit próbálgatta. Nem csoda, ha e kezdő lépések bizonytalanok, ha a stílus e művekben faragatlan, nehézkes, darabos. Az írók nem igen tudják elkerülni az eredetí mű latinosságait, de nem is akarják; ez mintegy ellenkeznék a középkor szellemével, betűhöz ragaszkodó dogmatizmusával. Az előadásnak azt a hajlékony változatosságát, mellyel a tárgyhoz, hangulathoz illeszkedik, nem találjuk náluk; egyforma, egyhangú az, mint íróik élete a csendes, rideg cellákban. Az ékítgetésnek, könnyed szépségre való törekvésnek alig van nyoma ezekben a munkákban, legfeljebb szabatosságra igyekszik a kolostori rendszabályok fegyelméhez szokott író. Száraz, rideg egyébként ez a stílus; hiszen a szépenszólást, a költői díszt vallásos irathoz nem méltónak, világiasnak tartotta a minden földi ékességet hiábavalóságnak hirdető egyházi korszellem. Irodalmi életről persze szó sem lehet még e korban, sokkal kezdetlegesebb volt a szellemi közélet, s hiányzott egy nagyszabású egyéniség, ki iskolát, egységes irodalmi nyelvet teremtett volna; mindebből magyarázható, hogy az írók mindnyájan saját vidékük dialektusát használják.

Egységes irodalmi nyelvről nem lehet szó még a következő korszaknak, a reformáció századának irodalmában sem, mely pedig az előzőnél hasonlíthatatlanul változatosabb, elevenebb, többoldalú. Ez a kor, ha valahol, úgy leginkább minálunk a véres harcok, szakadatlan küzdelmek, példátlan erőfeszítések ideje volt. Ütközik a magyar fegyverrel, szóval, tollal egyaránt: a harcmezőn, a prédikáló széken, gyülekezetekben s a mind nagyobb számmal termő könyvekben. Mert az önvédelmi harcokhoz polgárháború és ehhez a lelkek háborúja, a vallási szakadás járult. Ehhez képest harcias,

támadó, vitatkozó, feddő jóformán egész e korbeli irodalmunk. Célzata: a meggyőzés; az író a maga hitét, politikai és vallásos meggyőződését akarja olvasói lelke tartalmává tenni. És amilyen a kor, olyan a stílusa. A harcos, kemény időknek, az „öldöklő század"-nak kiméletlen nyerseségéhez, a meg- és legyőzés tendenciájához illő a korszak irodalmának nyelve is. Nyers, sőt durva az gyakran, de praktikus céljához képest iparkodik az élet nyelvéhez közelíteni. Hisz' az új hit terjesztői nagy tömegekhez, műveletlen vagy csekély tanultságú emberekhez akarnak szólni; a vándor lantos egyszerű, tudatlan hadi népeket kíván a pogány elleni harcra, gyűlöletre lelkesíteni. Ehhez az olvasó- vagy hallgatóközönséghez a maga nyelvén kellett szólniok az íróknak, ha célt akartak érni. Innen az a zamatos népiesség, de innen a póriasság, durvaság is pl. egy Méliusnak a „böndő, here papok, barátok, borcsiszárok, néma ebek" nyers szidalmazójának írásaiban s a „tar papokkal, fapapokkal" ütköző Sztáraynak keményen népies, eleven s a gúnyos és humoros előadás eszközeivel is rendelkező nyelvében. Egyáltalán a kifejezések népiessége, a hungarizmusok kedvelése egyik jellemző vonása a legkülönbözőbb műfajok nyelvének, még a theologizáló és történeti művekének is. A korszak írói nem a csendes kolostor falai közt morzsolták le rideg egyformaságban napjaikat; mozgalmas, küzdő életet éltek, a harcra mindig készen kellett állniok; s a kor viszonyaiból folyó életkörülményeik hatottak előadásukra. Látjuk pl. a rövidségre, szemléletességre való törekvést különösen a vita-drámák friss, találó dialógusaiban, az ezópi mesék nyelvében, Markalf nyelveléseiben. A nagyobb körre terjedt műveltség, mely ezidétt már nem húzódik meg csupán a kolostorokban, míg egyrészt új műfajokat juttat szóhoz, másrészt a stílus nagyobb változatosságát is okozza. Legszebb példa erre Balassa Bálint lírájának nyelvezete a maga hajlékonyságával s a renaissance emberének természet-érzékéből folyó, de a magyar népdaltól is tanult üde szemléletességével.

Ne mellőzzük azonban a reformáció századának, ennek a bibliás kornak még egy fontos hatását stílusunkra. A szent könyvek, a reformáció igazának fő erősségei, ekkor kerülnek teljes fordításban a magyar hívők kezeibe s akkor válnak minden osztály- és rangbeli magyarok legkedvesebb, legtöbbször olvasott könyveivé. S a biblia képes beszédével, hasonlataival, gondolatrythmusaival századokig, mind máig terjedő nyomot hagyott nemzetünk gondolkodásmódján s így irodalmának stílusán is. Annál könnyebben

történhetett ez, mert a magyar léleknek eddig sem voltak idegenek — Sylvester is bizonyítja — a biblia előadásbeli sajátságai.

A reformáció korának viszonyaihoz sokban hasonlók a XVII. századéi is. A harc, politikai és vallási téren egyaránt, még élesebb. A török megállapodott ugyan a hódított területeken, újakat nem igen foglalt, de azért meg-megújultak vele a háborúk, a végeken pedig még béke idején sem szünetelt a harc. A protestánsok üldözése, az alkotmánysérelmek az erdélyi fejedelmek támadásait idézik fel. A század elején megindult az ellenreformáció szellemi harca is; az antireformátorok elleneik fegyvereivel küzdenek, hasonló tűzzel, kitartással, mint azok. A század közepén túl már nyilvánvaló volt diadaluk a protestánsokon; győzelemhez segítette őket a hatalom pártfogása, de vezetőik kiválósága és küzdőik alkalmatos volta is. Ennek a harcos kornak stílusában természetesen szintén megtaláljuk a mult század íróinál tapasztalt sajátságokat; a gyökeres magyarság mellett a szájaskodásig menő nyerseséget, sőt durvaságot; megtaláljuk még a legnagyobbnak, Pázmánynak a nyelvében is, aki — mondhatni — még ebben a kevésbbé dicséretes tulajdonságban is vezér. A kor praktikus irányú vallásos irodalma a mult századinál is céltudatosabban iparkodik az élet nyelvén szólani és a hadakozó világnak megfelelő népies, erőteljes stílust használni. A zordon korszak lelkének leghűbb, de legnemesebb kifejezője is az a komor, erőteljes, darabos, nehézkes, egyszersmind sulyos nyelv, mely a Zrinyiászban kapja meg az olvasót.

A két pogánytól gyötört nemzet dacos, ellenálló lelkessége, amely érzés a század hatvanas évein túl mind általánosabbá és erősebbé lett a szivekben, hatalmasan tört ki a kuruckor költeményeiben. A motivumoknak megfelelően, amelyekből fakadtak, változatos, eleven, fordulatos, gyakran emelkedett ezeknek nyelve; a dac, gyűlölet, gúny páthosza a hazafi-bú keserűsége mind megtalálja a kellő szót, kifejezést ezekben a költeményekben, a kor magyar lelkének tolmácsaiban.

Az ellenreformáció győzelmével, mintegy a renaissance késői hajtásaként, egyszersmind az iskolák, különösen a győztes jezsuiták tanintézetei révén a latinos világ kezdte nálunk uralmát. Megkezdődött az a hosszúra nyúlt kor, melyben a tanult magyar embernek a deák szó második anyanyelvévé lett. A magyar irodalmi-stílusban eddig sem volt ritkaság a mondattani latinizmus, de e kortól fogva az írásművek szókincse lett latinnal kevertté. A leg-

zamatosabb, legnépiesebb hungarizmusok mellett hemzsegnek a latin szók ép úgy a prózai, mint a költői művekben. Jellemző a korhatás erejére, hogy olyan író is, akinek erős, magyaros nyelvérzéke untalan ki-kitört a latinosságok igájából, — Rozsnyai Dávid — alaptermészete ellenére mennyire iparkodik teletüzdelni előadását latin szókkal, fordulatokkal. Hivatalos írásokban, magánlevelekben valósággal dühöng a curiális stílus járványa. A pompás magyar stílusú Gyöngyösi István egyik levelében olvashatjuk: „Ha pedig simpliciter kezén hadgyák, az Ususból jövendőben paetatus Dézmát praetendálhatnak a Plebánosok azon falukban, kegyelmednek és gyermekinek nem kis praejudiciumára.“ Csak a szabályt erősíti az a kivétel, mely Haller Jánost illeti, ki egyik műve bevezetésében kikel a két nyelv összekeverése ellen; amellett pedig a maga irásaiban is elég gyakran fordul elő mondattani latinosság.

Ide tartozik és szintén a kor műveltségével, szellemével függ össze a klasszikus közhelyek bősége a költők munkáiban, a görög és római mythológiából vett frazeológia: a Cupidók, Vénusok, Echók, Diánák, Mársok metaphorái és hasonlatai, néha vegyest a bibliás stílus virágaival. Megtalálhatjuk ezt a kor műveltségi viszonyaival összefüggő sajátságot már a „magyarok Hectorának“, Zrinyinek idylliumaiban is, még inkább Gyöngyösinek, a magyar Ovidnak, szerelmi történeteiben, valamint az egész korszak lírájában Balassa óta. Nem árad igazi klasszikus szellem mindamellett ezekből az antik reminiscentiákból. Csinált virágok ezek, henye díszek, mint a korszak művészi stílusának, a barokká hanyatlott renaissance-nak cikornyás, elaprózott ékitményei, kicsinyesen antikizált amorettjei.

A latinoskodás folytatódott, sőt még fokozottabb mértékben uralkodott a XVIII. század irodalmának nyelvében is, annálinkább, mert ennek a korszaknak politikai és műveltségi viszonyai még jobban kedveztek a divatnak. A csüggedt lemondás, kimerültség nyomán támadt közönyösség kora volt ez a század. Az annyi kemény ellenféllel vivott hosszú, szörnyű birkozás után a magyar megfogyva és megtörve tengődött. Nemzeti törekvések nem igen bántották; ami még érdekelte, az legfeljebb önző féltékenységgel őrzött nemesi privilégiumai sértetlen megtartásának ügye volt. Az iskolákban sem volt otthon a magyar szellem, latinul s latinos műveltséget terjesztettek ezek; így nem csoda, hogy a század nagyérdemű tudományos irodalma latin nyelven szólott a Bél Mátyások, Prayak, Katona Istvánok hatalmas terjedelmű munkáiban. Amit

magyar nyelven írtak e században, abban a stílus régi erőteljességének sajnálatos hiányát tapasztalhatni, mint a nemzeti tekintetben színtelen, bágyadt kor hatását.

A művelésben elmaradt magyar nyelv nem volt képes a megváltozott izlés, a fejlődött tudomány, a változott vagy forrongó eszmevilág megfelelő tolmácsolására. Az idegenből, különösen franciából fordított művekben látjuk azt a nehézkességet, körülírásos terjengősséget, mellyel az eredeti pallérozott, idegen nyelv fordulatait, hajlékonyságát, olykor mesterkélt finomkodását visszaadni törekszik a szegény parasztnak maradt magyar nyelv. Csakugyan olyanféle ez a stílus, mint a véletlenül úri szalónba került parasztnak terjengős, körülményeskedő, akadozó beszéde, ki úrfélék között úriasan akar szólni.

Mindamellett két nagy stílművészünk, Mikes és Faludi, épen ennek a hanyatló kornak a gyermeke. Mindketten a mult tradicióin állva, gyökeres, kifejező, hathatós magyar nyelven írtak. Mindenesetre erős egyéni tehetségük tette őket jeles stilisztákká, de ahhoz, hogy ebben a latinos korban oly színtiszta magyar nyelven írtak, hozzájárulhatott az a körülmény is, hogy mindketten hazájuktól távol lettek íróvá, menten a káros itthoni milieu hatásától, külföldön, ahol honvágytól táplált s így erősebben lobogó nemzeti érzésük stílusuk magyarosságát is üdvösen befolyásolta. Ami újat hoztak magukkal a magyar prózai előadásba: Mikes a megkapó bájt, Faludi a választékos kellemet, — abban már mindketten századuk hatását mutatják. Az említett tulajdonságuknak híjával volt eddig a magyar stílus. A XVIII. században, mikor a francia irodalmi ízlés uralkodott egész Európában, a pásztor- és heróikus regények kecses és választékos nyelvét, a franciává finomított klasszicizmus érzelmes, szónokias előadásmódját utánozta minden európai nemzet irodalma. A Franciaországot meglakott és francia könyveket olvasgató Mikesnél, lelkének kedvező alapfeltételei mellett, bizonyára századának uralkodó franciás ízlése is munkált öntudatlanul, ellenben annál tudatosabban a szintén világot járt, nagyműveltségű Faludi kellemes választékosságra való törekvésében.

A következő korszak a magyar stílus történetének legnevezetesebb éveit foglalja magában. A tétlen senyvedés korából a nagyot merő, tevékeny idők teljébe lép a magyar, hegyeket mozdító erős hittel, bizodalommal. A legszomorúbb viszonyok között indítják meg az úttörők — szinte babonás hittel a szebb jövőben — a nemzet megmentésének hősies munkáját. Mondhatni, hogy a ma-

gyart mintegy az önmagába vetett hit autosuggestiója tette erőssé, tevékennyé arra a hatalmas küzdelemre, mely a legnemesebb értelemben vett magyar virtus fényes diadalával: a nemzet lábraállásával, megerősödésével végződött. Politikai ügygyé lett a nyelv ügye; megmaradása, fejlődése a nemzetét is jelentette. Legelső teendőnek tehát nyelvünk fejlesztése, reformálása látszott, megelőzve és előkészítve a politikai reformokat. Megkezdődött a céltudatos stílusművelés kora. Mostantól fogva az irodalom nem eszköz csupán bizonyos eszmék terjesztésére, hanem egyet jelent a nemzetiség megmentésének ügyével. A cél egységes volt; azonban az akkori magyar társadalmi osztályok különböző műveltsége állapota és szellemi szükségletei szerint más és más úton akarták íróink megvalósítani. A testőrírók francia mintaképének érzelmes, szónokias, választékos nyelvén akarnak szólani; e nemben alkotnak meglepően szépet Báróczy, Bessenyei. A kor reformáló tendenciáját legfényesebben a német-klasszikus irány híveitől kezdeményezett nyelvújítás mutatja, a legnagyobb hatású, legjelentősebb mozgalom, amelyet nyelvünk e hazában megélt. Ezen az újított nyelven tudták azt a csinos, kecses, érzelmes stílust, azt a „hajlékony, rezgő, lágy beszédet" megteremteni Kazinczy és követői, mely oly jól illik a kor uralkodó szentimentalizmusához, a folytonos meghatottság között könnyező szép lelkek melancholiájához. De ez a nyelv lett alapja mai irodalmi stílusunknak is.

A kor latinos műveltségének megfelelő magyar irodalmi irányt és stílust is próbált teremteni a feltámadt nemzeti reakció. A szigorú versformákban magyarul szólaló klasszikus eszmék a költői dikció emelkedettebbé tételéhez, a stílus nemesítéséhez nagyban hozzájárultak.

A legszélesebb rétegekhez szólt, így a legnépszerűbb is volt azonban a magyaros iskola, a régi irodalom, a XVII. századi Gyöngyösi nyomán haladók iránya; csekély ízléssel bíró, népies helyett inkább sallangos, pórias stílusú írók csoportja, kik megalkuvást nem ismerő magyarságukkal legjellegzetesebb típusai a feltámadt nemzeti visszahatás korának.

Mi tehát, ami e kor viszonyaival, törekvéseivel kapcsolatban a legjellemzőbb az írók stílusára? Bármily különböző volt ez az egyes irányok szerint, egyben találkozott a legcsiszolgatóbb németes ízlésű a legsallangosabb magyarkodóval, t. i. abban a törekvésben, hogy a nyelvet, a stílust alkalmassá, képessé fejlesszék az új kor változott eszméinek, érzéseinek könnyed, szabatos kifejezé-

sére. A zsibbadtságából felébredt, megerősödni és haladni kívánó magyar nemzetnek stílusa is az újulás, erősödés, változatosság felé fejlődés útjára tért.

Az irodalom megmentette a magyar nyelvet, hazafias közvéleményt és közdolgok iránt érdeklődő, munkára kész nemzedéket teremtett. A magyar nemzet életben maradása naggyá fejlődése úgy látszott, most már csak fiainak „szent akaratától" függ. S ebben nem volt hiány. Megindult a nemzeti haladás reformmunkája; vezérei között a legjobbak, kikről a magyar történet megemlékezhetik. Az általános haladás vágya a hazafias lángolással egyesült jobbjaink lelkében, kik ernyedetlen hévvel dolgoztak a multak mulasztásainak pótlásán. A szent célért áldozni a lélek, a tehetség minden tüzét! Merész lendületű, romantikus kor volt ez; az ifjú nemzet tettre-vágyásának gyönyörű esztendei. A kor lelkének költői megnyilvánulása Vörömarty poézise. Stílusa merész, újító, mégis gyökeresen magyar, mint kora politikájának reformtörekvései, melyeknek hirdetőjéül, sürgetőjéül szegődött az ő és költőtársai muzsája is. Színpompás, magasröptű, de mindig igaz érzést tolmácsoló nyelven szólott. Művészi, de nem keresett, érezzük, hogy szavai fenkölt korának lelkét revelálják. Nyelvezetét díszes, ragyogó, kincseket érő nemzeti díszruhához hasonlítanám, melyet egy Széchenyi-lelkű magyar mágnás öltött magára. A magasztos szó, a lendületes beszéd zeng a kisebb költők nyelvében is, természetesen nem mindeniknél egyenlő erővel s gyakran válva kevésbbé mély érzést nagy hangon zengő szónokiassággá. Politikai szónokaink stílusában is ennek a romantikus nagy kornak a hatását látjuk. Gondoljunk Kossuth szónoklatainak hatalmas páthoszára, vízárként zúdúló fenséges képeire, megkapó szónoki alakzataira. Hatalmas és igaz; a politika Vörösmartyja. Természetes, hogy Széchenyi, ki kora nagyakaratú, hévvel javító szellemének legigazibb képviselője, szintén a nagyidők hatását mutatja stílusa számos vonásában; nyugtalan, rapszódikus előadása, stílusának egyenetlensége, ötletes, támadó éle nagy egyéniségét, valamint a mulasztottakat égő hévvel pótolni törekvő, előítéletek ellen harcoló, eszmékkel telített kort egyaránt visszatükrözteti.

A demokratikus reformok méltányos sőt szükséges voltának belátása mind általánosabb lett. A fejlődés iránya az volt, hogy Magyarország minden lakosa egyenlőjogú tagjává váljék a nemzetnek, melyet eddig csak egy osztály alkotott. A demokratizáló munka a nemesi osztály jobbjaitól indult ki, s az irodalom, mely

megelőzte és előkészítette, a kiválóakhoz, a szó szoros értelmében vett optimatákhoz illő magasztos, fenkölt volt hangjában, stílusában egyaránt. Mikor azonban a reformálás munkája, anélkül, hogy a buzgalom csökkenése, a cselekvő lelkesség hanyatlása következett volna be, hétköznapibb, természetesebb ügygyé lett s az öntudatra kelt és súlyukat érezni kezdő nem nemes osztályok szelleme az irodalom terén is érvényesülni kezdett, ennek a nemesi költészetnek egyszerűbb hangúvá, népiesebb, közérthetőbb stílusúvá kellett változnia. S azok a költők és írók voltak az új fordulat napjai, kiknek költészete ezt az új irányt megértette és követte, azt vallván Petőfivel: „Ha a nép a költészetben uralkodni fog, közel áll ahhoz, hogy a politikában is uralkodjék." Ennek a korszellemnek hatását viseli magán Arany nemesen népies és épen azért leggyökeresebben magyar költői stílusa. Ennek hódolt Petőfi csodálatos költői dikciója, mely minden előző irodalmi stílusnál közelebb áll az élet nyelvéhez, a korabeli közbeszédhez, s mely a maga egyszerűségében az érzések mélységeinek és magasságainak praegnans kifejezésére egyaránt alkalmas tudott lenni. A drámában, a regényben is nemcsak a tárgy népiessége jelzi a kor szellemét, hanem a stílus is ebben az irányban fejlődik. A regény addig neologizmusokkal túlterhelt, körmondatos, sokszor inkább tudományos, mint szépirodalmi stílusa helyébe Jókai hozza az élet friss, könnyed hangját, a népmesék egyszerű, közvetlen és épen ezért hatásos előadásmódját. A jambusokat szavaló, középkori vértes lovagok helyett a magyar népélet alakjai lettek a szinművek hőseivé, magukkal hozva nyelvük népiességét ebbe a műfajba is, mely az élet realitásához minden más költészeti ágnál közelebb áll. S bár a nemzeti politikának mozgalmas és fénylő napjai után az elnyomatás fekete évei következtek, a lelkek magukkal vitték, megőrizték és ápolták a komor időkben is a negyvenes évek korának politikai eszméit, törekvéseit és az ezeknek megfelelő irodalmi irányt és stílust is.

Az érzés erősebb az értelemnél, és a költészet általánosabb lelki szükséglet a tudománynál. Nem csoda, hogy a költészet hamarább fejlődött nálunk, mint a tudomány, és a költői stílus magas fejlettséget ért el már akkor, mikor a tudomány még dadogva szólott. A reformkor s a rákövetkező korszak tudományos élete vajmi kisszerű volt nálunk. Alig vetette még le a hagyományos latinság nyügeit; érthető, hogy tudományos műkifejezésekkel nem rendelkező, elmaradottsága miatt tömörségéből sokat vesztett nyelvünk nem igen volt alkalmas a fejlett tudományok eszméinek

szabatos és tömör előadására. A magyaros és kifejező tudományos műnyelv megalkotására meginduló mozgalom aztán a legszörnyűbb neologizmusok valóságos tárházává tette pl. a természettudományok, orvostudomány nyelvét. Ebben a tekintetben akkor állott be jótékony változás, midőn a kor szava követelte: mikor a tudományok általánossabbá, népszerűbbé váltak nálunk is, a kiegyezés után, mikor a zavartalanabb fejlődés minden téren megkezdődött. Az ekkor meginduló Nyelvőr-mozgalom, élén Szarvas Gáborral, az egészséges, mérsékelt orthologiát vitte diadalra minden téren s a tudomány nyelvét is népszerűbbé, a köznyelvhez közeledővé tette; bár ebben a tekintetben mind máig bőven van még tennivalónk.

A 48-as reformoktól, illetve a 67-es kiegyezéstől kezdődik a modern Magyarország élete. A többoldalú, izgatottabb, intenzivebb modern élet nagyon átalakította közviszonyainkat, gondolkozásunkat. A világnézetek, életszokások manapság sokkal gyorsabban váltják fel egymást, mint régente; mondhatni, évtizedek szerint változik a kor képe. A műveltség általában sokkal nagyobb körű, mint az előző korokban. Az olvasóközönség száma roppantul megnövekedett, de épen ezért, meg az egyes osztályok eltérő műveltségi viszonyai folytán szerfelett különbözők az irodalmi igények is. Tehát ebben a nagy, mozgalmas életáradatban, az individiuálizmus uralma idején, az irodalom is a legtarkább tárgyakat dolgozza fel, a legkülönbözőbb műfajokat műveli és a legváltozatosabb törekvések szolgálatában áll. Ehhez képest a stílus is eddig meg sem közelitett változatosságot mutat; nagyobb kifejezőképessége, hajlékonysága, könnyedsége mind a legújabb kor viszonyainak hatása nyomán fejlődött ki. Azonban egy fontos tekintetben veszélyben van a jelenkor magyar stílusa. A szók magyarok a mai írók műveiben; a nyelvújítás eléggé megbővítette a magyar szókincset, s a stílusfejlődés sok szó új jelentésárnyalatának kifejlődésével is járt, úgy, hogy nyelvünk nem szorul az idegen szavak segítségére. Azonban a szókat gyakran nem magyar gondolkodás fűzi egybe. A kifejező, színes, kedves hungarizmusok kora lejárt, ahelyett különösen német mintára készült szólamok lopóztak be szinte észrevétlenül a magyar közbeszédbe és természetesen a magyar irodalom nyelvébe is. Sok ezek közül általánosan elterjedt, sőt már kiirthatatlanná vált; mint régi időben sok idegen szó, mely kiszorította a meglévő eredetit. Mi ennek az oka? Megmagyarázhatjuk a korviszonyokból, a nemzet újabb fejlődése körülményeiből.

Az utolsó félszázad óta lefolyt csendes fejlődés egyik örvendetes eredménye a magyarságnak jelentős számbeli gyarapodása: különösen a városok idegen nyelvű, leginkább német lakosságának, ennek az értékes, művelt elemnek mind teljesebb beolvadása. Az ily tömeges magyarosodás, egész nemzedékeknek nemcsak érzelmi, hanem nyelvi csatlakozása is az uralkodó fajhoz, nem maradhatott bizonyos hatások nélkül nyelvünkre, annál kevésbbé, mert ez az intelligens beolvadó polgárság szolgáltatja legnagyobb százalékban a jelenlegi Magyarország szellemi téren vezető elméit, irókat, tudósokat, művészeket. Az idegenszerű gondolkodásmódot magukkal hozták ezek, s nem csodálhatjuk, ha nyelvük sem az a tősgyökeres magyar nyelv, amelyen a régebbi nagyok szava zengett, kik nemcsak érzésükkel, hanem származásukkal is e fajban gyökereztek. Fenyegető veszedelmet rejt-e magában az itt fejtegetett tény? Anélkül, hogy elfogadnók néhány szélsőséget kedvelő elmének a felfogását, mely az idegenszerűségeknek, mint a magyar nyelv nyereségeinek örül, — mégis azt kell mondanunk, hogy a fejlődés, melyet az utóbbi évtizedek hoztak magukkal minden téren, így a stílusban is, sokkal nagyobb, mint az a kár, melyet az idegenszerűségek betolakodása ezideig okozott. Mindamellett a veszély megvan, és, hogy nagyobb nem lett, annak is az egyik oka, hogy a küzdelem ellene folytonos volt. Legelső íróink, költőink ma is részben annak köszönhetik nagyságukat, hogy stílusuk magyarságában is az elsők közé tartoznak, s még a legifjabbak közül is azok állanak az élen, kiknek írása nemcsak szóban, hanem egyéniségük tükrében: a stílusban is magyar. Ez a körülmény feltétlenül üdvös hatással lesz az idegenszerűségek ellen folyó harcban is. És bár bizonyos barbarizmusok már is kiirthatatlanok és ezek száma talán még szaporodni fog, de kétség nem lehet, hogy egészben a magyar nyelv szellemének diadalával fog végződni a küzdelem. Nyelvünk elmondhatja: „Alios ego iam vidi ventos!“ Szomorúbb állapotok közül megifjúlva, megerősödve fejlett ki ez a csodálatos életerejű nyelv a multban, hogyne tekinthetnénk bizalommal a jövőbe most, mikor helyzete hasonlíthatatlanúl előnyösebb, s mikor az érte küzdőket segítik a nemes tradiciók, a mult és jelen tekintélyei s elsősorban a magyar nyelv szelleme, mely diadallal állta meg egy évezred veszedelmeit.

A fentebb adott áttekintés ime bizonyítja, mily szoros kapcsolatban állt minden korszakban a nemzet élete nyelvével, stílusával. Azt is láthattuk, hogy a fajunk lelkében rejlő képességek

erőteljes kifejtése idején, mikor a magyarnak voltak céljai, ideáljai, mindig nagyot fejlődött, nyert kifejező erőben, változatosságban, gyökerességben irodalmi stílusunk is, mely így nálunk mintegy manométerként szerepelt, mutatván a nemzeti élet intenzitásának mértékét. Sőt volt idő, mikor az irodalom, a nyelv, stílus fejlesztése a nemzeti élet megmentésének legerősebb eszköze volt. Mai stílusunk is a kor hatását mutatja erényeiben, hibáiban egyaránt; de mutatja az irányt is, mely felé a jövő fejlődésnek haladnia kell: magyarrá kell válnia gondolkozásban s így a gondolat kifejezésének módjában, stílus tekintetében is. És ebben a munkában mindenki tegye meg kötelességét képessége szerint, mert nem vált frázissá, akárhányszor idézték is, nem kopott meg, nem veszített értékéből, hanem örökös aranyigazságnak marad a sokat emlegetett mondás: Nyelvében él a nemzet!

Szemkő Aladár.

Ifjúsági kirándulás Fiuméba, Abbaziába, Cirkvenicába és Venetiába.

Kirándulás egyetlen egy sem keltett már eleve akkora érdeklődést, mint ez, melynek középpontján Venetia állott. Az ezelőtt rendezett kirándulások, mint a magastátrai vagy az aldunai, sok élvezetet igértek és nyújtottak is; de az elmult évi, melynek a tenger és a szépséges Venetia volt a célja, már a tervével is nagyon felcsigázta a képzelődést és a várakozást úgy, hogy félnem kellett, vajjon nem éri-e majd csalódás ifjaink lelkét.

A programm, melyet előre kidolgoztam, alkalmas volt a várakozás kielégítésére. Csak a kedvező, a napsugaras időjárásnak kellett, hogy segítő társammá legyen s a siker el nem maradhatott.

Június 19-dikén 7 óra tájban a Keletipályaudvar előtt gyülekeztünk harmincketten, hogy a 40 perc mulva induló gyorsvonattal kitűzött célunk felé indulhassunk. Tanulóink csaknem valamennyiének volt valaki bucsúztatója, aki szóval, aki szemmel ajánlta különös gondomba szeretettjét.

Aztán kellő kényelemmel elhelyezkedtünk készen tartott III. osztályú kocsinkban s vonatunk pontos időben megindult velünk.

Míg a Duna partján mentünk, zajos érdeklődéssel nézdegéltek ki ifjaink az elmaradó változatos vidékre; érezhető volt az a kellemesen izgalmas hangulat, mely a rítkán utazóknál megszokott jelenség. Majd amikor már sötétedni kezdett, előkerült a tarisznyákból, hátizsákokból az esti elemózsia s vidáman folyt a vacsorázás.

A dunántúli dombos vidéknek kevés bámulója akadt. Aztán az is, hogy ránk borult az éjszaka, csendesebbé tette a hangulatot. Tíz óra felé már megszünt a mozgás. Aludt mindenki.

De alig pitymallott, csapatunk már mozogni kezdett. Majd itt, majd amott emelkedett fel egy-egy fej. Rövid pár perc alatt ébren volt az egész társaság. Még fenn jártunk a Karsztok magas bércein, hol friss levegő enyhíti a nyári forróságot — s már kocsink valamennyi ablaka megtelt ifjú fejekkel, kik bámulva csodálták a

szép útat, melyen vonatunk vitt végig. Alattunk mély, több száz méteres völgyek, ismét azokon túl hegycsúcsok, szeszélyes erőktől össze-vissza dobálva. Mellettünk a kis Dobra kanyargott gyönyörű zöldes vizével, zúgott és habzott haragosan, hogy itt-ott kövek állják el útját.

Elhagytuk azt is. Még kisértek egy darabon a növényzet, az erdő, a június virágjai. Ezek is elhagytak és csak szikla, csupa kő maradt a társunk. Az igazi Karszt. A messze elnyúló, kietlen, hideg de sohasem unalmas Karszt.

Rohanva száguldott aztán vonatunk. És elénkbe tünt hirtelen, meglepőleg a tenger, az Adria, a várva várt szép kék színű víz, a gyönyörű Quarnerói öböl, a szárazba mélyen befutó öbleivel, kopár szigeteivel, szorosaival, a szűk Mal' tempóval, melyről már tudták ifjaink, hogy ellensége a hajóknak, hajósoknak és utasoknak. És mi, mikéntha a tengerbe akarnánk rohanni, nem féltünk a szédítő mélységek felett. Megbabonázott a tenger kékes vize és vágyva-vágytunk ott lenni partjainál, hogy mentül hamarább himbálózhassunk a törékeny hajón. Fiuméba értünk. Megütötte fülünket a szokatlan olasz beszéd. Mintha már elhagytuk volna a haza határait. Legalább félig-meddig úgy éreztük. Reggelit, ebédet és vacsorát is a De la Ville barátságos vendéglőjében rendeltem. Így hát már vártak ott reánk. Alig hogy rendbe hoztuk egy kissé magunkat a vonatban való alvás után, megreggeliztünk és a kikötő parton sétáltunk végig, hol ifjainknak bő alkalmuk volt fogalmat szerezni a tengeri kikötőről. A Mária Terézia mólon végig menvén, engedélyt nyertünk egy iskola hajó megtekintésére. Végig sétáltuk a város újabb és szebb utcáit, betértünk az Ó-város zeg-zúgos sikátor labyrinthusába, meglátogattuk a minden idegennek érdekes halvásárcsarnokot és piacot és a délelőttöt az Aquarium megtekintésével fejeztük be. Jóízű ebéd után sietve mentünk át Abbaziába. Ez volt kirándulásunknak első hajóútja. A pompás idő, az utasoknak tarka, de disztingvált csoportja, a remek panoráma, melyet nyújtott Fiume partvidékének, a távoli Voloscának, Abbaziának, Lovranának képe, a hegyek koszorúja, a magasan kiemelkedő Monte Maggioreval, a tóként szétterülő öböl: . . . feledhetetlen és elragadó hatást keltett mindenik ifjúnk lelkében. Egyébként partraszállásunk sem kisebbítette a már elért hatást. Abbaziának gyönyörű partja a partra lépőt szinte öleléssel várja. Az köszönti, az vesz tőle búcsút. A küszöbön van, a kies fürdőhelynek kapuját képezi. Mi áthaladtunk rajta és megnéztük mindazt, ami benne szép és

látnivaló. Aztán megfürödtünk Tomasevac fürdőjében, most először az Adria hullámaiban. Felfrissült testtel siettünk vissza a hajóállomásra, hogy korai vacsoránkhoz Fiuméba eljuthassunk.

Este hét órakor szálltunk fel a Dániel Ernő nevű hajóra, hogy Venetiába jussunk. Talán tiz nappal utazásunk kezdete előtt rendeltem meg a kellő számú ágyat, mégis nagy meglepődéssel csupán a hajón adták tudomásomra, hogy csak 12 ágyat kaphatok. Kénytelenségből ezzel kellett beérnünk. Jó időnk lévén, a gyöngébbeket ágyakban helyeztem el, a többiekkel fenn a fedélzeten készítettünk magunknak fekvőhelyet. Kerítettünk heverő székeket, elővettük köpenyeinket és takaróinkat s készen volt az ágy. Egy ideig hol beszélgetve, hol hallgatva bámultuk a mindig távolodó fényes partvidéket, a világító-torony fényszóró lámpáját, az eget a sok fénylő csillaggal. Először több volt a beszéd, kevesebb a hallgatás. Majd hosszabbak a szünetek. A „csont"-ra mind ritkábbak a feleletek. Végre hiába ismételtem a kérdést, felelet nélkül maradt. Magam is elszundítottam, tán álmodtam is egy nagy családról, az örök békéről és szeretetről, a végnélküli utazásról, ahol úgy tanít az ember, úgy tanul az ifjú, hogy soha sem fárad bele, mindig szivesen tanul.

Felébredtem. Éjfél felé járt. Végig néztem az alvók felett, mind meg voltak. Végig jártam a hajót, a hálófülkéket, egy sem hiányzott, mind aludt. Visszatértem helyemre. Reggel felé ingadozni kezdett a hajó. Egyik tanulónk meg akarta kapni a betegséget; nem engedtük. Kezdett a szél fújni, csepegni az eső. Fedél alá menekültünk. Ámde már pitymallott, közeledtünk a lagunákhoz. A szürkeségben már fel-feltünedeztek a vitorlások bárkái. Tarkaságuk elárulta, hogy Chioggiai halászok. Közel vagyunk hát Venetiához. S csakugyan amint megvilágosodott, a messzeségből Venetia tűnt elő. Előbb csak szürke folt a viz hátán, aztán kiemelkedő pontok is láthatókká lettek. A lagunák bejárójánál a Lidó fogadott. Beljebb értünk, ahol hajónk futását majdnem megállásig lassítá. Az olasz pénzügyőrséget kellett felvennünk. Amíg ezek a csomagokra ragasztották engedélyt jelző jegyeiket, mi bizony gyönyörködtünk a remek képben, amely előttünk feltárult. A bárkák és hajók tarka tömege, a hadihajók egész sora, a partnak különös házai, melyeknek erkélyeiről színes rongyok csüngenek alá, szokatlan, de érdekes látványt nyújtott. De amint tovább jutott hajónk, mind szebb lett a part, a házak palotákká fejlődtek. Távol és közel kupolás, majd karcsú harangtornyos templomok

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

tünedeztek elő; szembe jutottunk a Riva dei Schiavoni-val, a piazettával, hol a széles homlokzatú, büszke pompájú Palazzo Ducale néz méltósággal az Adriára. Megáll hajónk a Dogana előtt, melynek kupola-gömbjén a fürge Mercur szobra ékeskedik. A San Marco városa volt ez hajdinán; ma inkább a Mercuré lehetne. Még nézdelődünk egy ideig. De már önti a Riva Schiavoni a gondolák egész rajait. Sztrájkoltak a kedélyes gondolieri-k, így írták a lapok. Dehogy is sztrájkoltak; ha csak nem úgy, hogy dupla árat kértek s ha lehet, vettek is. Ketten eveztek egy gondolán, hogy legalább így legyen jussuk megzsarolni a jámbor idegent. Még így sem elégedtek meg a taksával. Esett még az eső, nem volt kedvünk sokat civódni; fizettünk és mentünk szállásunkra Lucchi úrral, gazdánkkal, ki a parton várt minket illő figyelemmel, hogy elkalauzoljon a Calle dei Fabri utcában levő lakásunkra. Kora reggel volt még. Hét órakor már készen voltunk reggelinkkel is, sőt nyolcra, amikor a nap is kisütött, szállásunkon elhelyezvén podgyászunkat, venetiai programmunkhoz is hozzá láthattunk.

Ne gondolja azonban senki, hogy célunk úgynevezett kilométerfalásból, vagy múzeumhalmozásból állott. Nem. Élvezetes, nyugodt szemlélés, gyönyörködés, amelyet a fáradtság meg ne rontson, ez volt a mi elvünk.

Ehhez hiven lakásunkról a San Marco térre mentünk. A csodás tér a maga nagyszerű arányaival és művészi befejezettségével, hatásos összhangjával tanulóink elragadtatását csalta ajkukra. Az árkádos építkezés szokatlan szépségét bámulták meg itt, hol a teret három hatalmas épület: a régi és új procuratiák és az Atrio szegélyezte. Az Atrioval szemben a tér hossztengelyének keleti végén a San Marco temploma; a régi procurátiák keleti sarkán az óratorony, szemben vele, de szabad téren az ezeréves, de már összeomlott Campanile-nek hasonló utódja, az új, büszke Campanile, mely hivatva van jövendő ezer évig hirdetni Venetia fényét és nemességét. A tér márvány-mozaikkal van kirakva s a templom előtt nem messze ettől kőtalpakon négy hatalmas bronz árboc emelkedik a magasba, hogy ünnepélyes alkalmakkor a nemzet és város lobogói lengjenek rajtok. És ezen a téren és ezek alatt az árkádok alatt reggel hét órától éjféli 12 óráig folyton hullámzik a népség. Nem venetiai. Ilyenek nem sokan, inkább este felé. Idegen az, ki nagyobbrészt itt jár: jött a messze Amerikából, a déli félgömbről, a földgömb másik oldaláról, vagy Európa messze ország-

gaiból. Venetia csak egy van, ez az egy; és ez szép, ez dicső, ez csodás. Isten és ember tette azzá. Munkás kéz és természet halmozta itt össze azt a kincset, mely itt együtt van s melyért nem csupán elfáradnak ide az emberek, de elhozzák azt is, amit legjobban szeretnek: pénzüket.

Megálltunk a téren, néztük a részleteket s gyönyörködtünk az összhangban. Micsoda édes, tarka kép! Mintha itt mindig ünnepelnének! Csupa nobilis, elegáns közönség! A hagyományos nászutazók a galambokkal! A nő karján, kalapján, vállán galambok ülnek, a férj fényképezi őket. Vagy aztán együtt férj és feleség, körül galambok. Egy hivatásos fényképész veszi le őket. Micsoda nagyszerű kép ez a mi ifjainknak! Most először látják. Nem úgy nekem. Szinte azt hiszem, hogy talmi mindez; hogy szerződtették a nászutazókat, talán a galambokat is. Talán még minket is, hogy teljes legyen a kép. Vagyis oly szép, oly rendezett, annyira harmonikus itt minden, hogy annak természetességét kétségbe vonja az ember. Pedig minden igaz és való.

Először kivülről nézzük meg ezt a román-arab stílusban épült templomot, melynek homlokzatát csúcsba végződő ívek között négyoldalú tornyocskák díszítik. A tetőzeten félgömbalakú kupolák díszelegnek és tetejükön keresztek vannak. A főbejárat hatalmas íve alatt mozaik kép az „Utolsó ítélet"-et mutatja. Ezen íven fenn négy hatalmas bronz ló áll. Felettük arabs ívezetben Szt. Márkus szárnyas oroszlán-jának domborművű képe. A görög kereszt alakban épült templom, melyet 500 márványoszlop tart, tele történeti és művészeti emlékekkel. Az aranynak csillogása, mely itt páratlan gazdagságú, valóban káprázató. Megnézünk mindent, amihez a multak kegyeletes történetei fűződnek; de nem a legenda, a mese, vagy valószerű történet marad emlékünkben, hanem az a hatás, amit ez a keleti pompával ékeskedő nagyszerű templom ébreszt. Már itt kezdjük bámulni Venetia házi művészének, Sansovinonak remek vésőjét azokon a domborműveken, melyek a főoltártól balra levő sekrestyeajtót díszítik. Egyébként e templom a mozaik művészet állandó kiállítása lehetne: itt vannak Olaszország legszebb mozaik díszei.

A délelőtt a S. Marco templom és tér megtekintésével telt el. Igen jó ebédünk után felkerestük S. Giovanni e Paolo templomot, mely Venetia egyik Pantheonja. A templom előtt a téren áll Colleoninak, az egykori köztársaság zsoldos vezérének híres lovasszobra, melynek alkotói: Verocchio és Leopardi. Majd át gondo-

láztunk Muranoba, hol az üveggyárak és raktárak egynémelyikét látogattuk meg. Az elmaradhatatlan ajándékvásárlás már itt megkezdődött. Este lett, míg hazaértünk. Három fogásos vacsora után a S. Márk-térre mentünk, hol részint sétálva, részint a kávéház asztalainál letelepedve fél tízig is elhallgattuk a bájos olasz-zenét s elnéztük a világ minden népének keverékéből létrejött sétáló közönség sűrű hullámzását.

Huszonkettedikén reggel jó alvás, nyugodt pihenés és jóízű reggeli után derült időben a S. Márk-tér volt első útunk. A gyönyörű Campanilet szemléltük meg. E több mint száz méter magas toronyba lift vitt fel minket. Fennről, a nyitott tető alól gyönyörű panorámaként tárul fel a szemlélő előtt egész Venetia, a messze tenger s a lagunák szigetvilága. Nyugaton látni lehet, amint az a közel négy kilométeres vasúti híd Venetiát a nagy Itália testével összekapcsolja.

Délelőtti programmunk szerint a Ponte di Rialto-n átmenvén a S. Toma és Frari templomokat, továbbá az Academia di belle Arti-t tekintettük meg. Az elsőben, míg a Frari templom restaurálása tart, őrzik ennek oltár és menyezet képeit: Tiziántól, Bellinitől, Tintorettotól, Tiepolotól stb. A Frari templom szintén nagy emberek Pantheonja. Az összesek között azonban művészeti érték tekintetében Tizian és Canova síremlékei a legértékesebbek, de a legmegragadóbbak is.

Az Academia 700 képből álló képtára csupa hires olasz, főleg venetiai művésztől való. Gyönyörű gyűjteményében szerepel Tizián, Tintoretto, Tiepolo, P. Veronese, Carpaccio, Bellini, Cignaroli. Szobrai között Canova hires Daedalus és Icarus-a. Egy teremben Michelangelo, Leonardo da Vinci, Raphael, Rembrand, Tizian, Tintoretto, Tiepolo rajzai.

E művészeti élvezet után ebédelni tértünk haza. Ebéd után a S. Márk-téren át a Piazettára jutottunk ki, hol megnéztük a tér keleti oldalát alkotó szép épületet, mely ma királyi palota, hajdan könyvtár s melyet Sansovino épített renaissance stilban. A tér déli oldalán két szép gránit-oszlop áll, melynek egyikén a Márkus oroszlán, másikán St. Theodor szobra van.

A Piazettán áthaladva a Riva Schiavonira értünk. Elmenvén a Doge palota déli homlokzata, a sóhajok hidja és az állami börtönök előtt, eljutottunk II. Victor Emanuel szép híres szobra elé, melyet Ferrari készitett.

Innen nincs messze a vaporetto állomás, honnan hajón rövid úton a Lidora jutottunk. Ifjaink alig várták a percet, melyben

alkalmuk lesz e világhirű fürdő-szigetre tenni lábukat. Várakozásuknak a valóság megfelelt. Zsúfolt hajók egész sora vitte oda az emberek meg-megújuló rajá t. A szigeten eleven, tarka élet, szebbnél-szebb villák és parkok sora. Majd a fürdő parkja, csarnoka, a parti fürdő élet, a bazárok hosszú útja, a vidám, szemlélődő terrász és a nyilt tenger a pajzán, játékos fürdőzőkkel. Kit nem elégítene ki e valóság? A friss hullámok, a szabad mozgás üdítőleg hatott; künn pedig egy kávéházban fagylaltozáshoz telepedtünk le s hallgattuk harcias dalát egy nép-énekesnek, ki „Trippoli“ ... refrainű harci énekével dicsőítette honfitársainak afrikai vállalkozását. Este lett, mire hazértünk. Vacsora után gondolákra ültünk és a Canale Grande-n a lampionos bárkások hangversenyét hallgattuk meg $1^1/_2$ órán keresztül. A nyugodt tenger, melynek tükrén visszaverődik a holdnak, a millió csillagnak és a színes lámpásoknak fénye, a tündéri fényben úszó, himbálódzó hajócskák, körülölelve a fekete gondolák rajával, a különböző irányból, távolságokból el-elhangzó olasz melodia: a gondtalan, pihenésre vágyó lelket félálomba meríti. A legédesebb érzés ez. Éber érzékkel élni át azt a képet, amit csak az álom adhat. De végre is meg kellett ettől is válnunk. Aludni mentünk.

Másnap, június 23-dikán reggel Vaporettora űltünk s végig hajóztunk a Canale Granden. Útunk 2 óra hosszat tartott és Venetia legszebb palota-sorai között vezetett végig. A Santa Maria della Salute templom s a vasuti állomás közzé a hatalmas venetiai köztársaság legdicsőbb korának épitkezési remekművei helyezkednek el. Ott van a Contarini palota, Desdemona egykori lakóháza, a Sansovino épitette Cornaro palota; a Porte di Carita hidon túl a Rezzonico, Foscari, Balbi, Pisani és Barbarigo paloták. Ez utóbbiban Tizian is lakott. Tovább a híres Grimani családé. Majd a Ponte di Rialto hid alá érünk, mely 27 m. átmérős ivet alkot s két lába, melyekkel a partokhoz támaszkodik, állitólag több százezer cölöpre van épitve. Csupán e hidhoz egész erdő kellett. A hidon mindkét oldalon csupa bazár van. Túl e hidon látható a Ca' Doro. Megérdemli nevét, valóságos tündérpalota. Átellenében a barokk stilű Pezaro palota. Majd a Vendramini palota következik. Igy jut ki csavargőzösünk gyakori megállással a vasúti híd mellett elterülő szélesebb laguna részre, hol visszafordulunk, hogy hazafelé még egyszer megtevén ugyanezen útat, mélyebben vessük emlékezetünkbe az épitészetnek ezen csodáit, melyek között a gót, renaissance és barokk stílusnak remekei tanítanak művészeti ízlésre.

Partra szállásunk után a Doge-palotát vesszük szemügyre. E palota, mely a Piazettát nyugatról határolja, eredetét már 814-ből veszi. Hosszú idő alatt épült olyanná, amilyen most. Külső építményei a XIV. századból származnak. Építői között Venetia leghiresebb mesterei vannak; a mai formájába Filippo Calendario öltöztette. Főhomlokzata szélesen tekint a tenger felé. Felső része bástya szerűleg van kiképezve, nehéz, nagy súlyt reprezentál; alsó része alacsony, karcsú ívezés, könnyű oszlopokon.

A palotába a Porta della Cartán megyünk be a St. Márk-tér felől. A Scala dei Gigantin (lépcső) haladunk fel, melyen két szobor, Sansovinonak Mars-a és Neptun-a fogad; majd tovább két szobor: Ádám és Éva. A Scala d'oro (lépcső) két oldalán van Herkules és Atlasz, Tizianellonak két szobra.

Csak ezután jutunk el a gyönyörű termekhez, melyekben ismét a művészet csodáit bámulhattuk. Aki e képtárt ismerni akarja, annak mit érne az, ha szóval mondanék is valamit mindenik képről. Látni kell azokat. Tiepolo, Tizian, Tintoretto, Palma, Paulo Veronese, Andrea Vincentino, vagy a szobrász Pheidias neve sokat mondanak; de igazán és megérthetően csak műveik beszélnek. A gazdag, hatalmas termek az ott felhalmozott műkincsekkel az érdeklődést állandóan lekötötték. Mielőtt búcsút vettünk volna a palotától, lementünk a kínzókamrákba, a börtöncellákba, melyeket Pozzi-knak neveznek, s borzadva hallgattak ifjaink egyetmást a régi századokból fennmaradt e szomorú emlékekről. Ebéd után még egyszer kihajóztunk a Lidóra, megfürödtünk s estig kellemesen elszórakoztunk e nemzetközi gyönyörű fürdőhelyen. Vacsora után még egyszer kimentünk a St. Márk-térre. Vasárnap volt. Alig időzünk ott egy kis ideig, az amúgy is szépen megvilágitott térre szokatlan, vakító fény derül egy pillanat alatt. Százezer villanykörte gyúl ki egy újnyomásra. A tér összes palotái, a Campanile, a St. Márk templom fényben úsznak. Valami csodás, eddig ismeretlen szépségben kel életre ez a tér, mely az elmúlt három nap alatt is mindig újabb és újabb szépségét ragyogtatta. A tér zsufolva volt emberekkel. S a meglepődést jelentő zúgás valami nagyszerű, imponáló morajjá lett egy szempillantás alatt s ez az elevenség 8—10 óráig állandóan megmaradt azon fokon, mint ahogyan kezdődött. Mi azonban nem vártuk be a 10 órát, mikor elaludtak a lámpák. Nekünk másnap korán kellett felkelnünk s így már most fájó istenhozzádot mondottunk e nagyszerű városnak.

Másnap, 24-dikén már korán talpon voltunk. Ellátván ma-

gunkat az útra hideg élelemmel és gyümölcscsel, hajónk hét órakor elindult. Tengeri utazásunk egyikét szándékosan tettem nappalra, hogy részük legyen ifjainknak abban a gyönyörben, amit a tenger nappal nyújt. Az idő kedvezett: sem szél, sem eső nem zavart. Gyönyörű volt lassan elhagyni a lagunák szigeteit, kijutni a nyilt tengerre, hol a messzelátó sem tud felfedezni szárazföldet. Majd lassankán megpillantani Isztria partvidékét, Chersot, Vegliát és betérni a kedves Quarneroba. Délután öt óra lett, mire hajónk Fiuméba ért. De vacsoráig még volt annyi időnk, hogy sétát tegyünk szép kikötő városunkban. Itt már némileg itthon éreztük magunkat. Lakásunk s ellátásunk a Hotel De la Ville-ben volt.

Huszonötödikén fél nyolc órakor a kormányzóság hajóján voltunk, melyet a Tengerészeti Hatóság jóvoltából kaptunk meg. Egy kis szél kisért útunkon Cirkvenicába, hol megfürödtünk; hazafelé betértünk, de a szél és eső miatt ki nem kötöttünk a kedves Portoré-i és Buccarii öblökben. A remek partvidék, a festői várromok, a halász megfigyelők mind érdekes és tanulságos látványt nyújtottak.

Késő délután volt, mire visszaértünk. Pompás ebéd várt otthon; s noha már Cirkvenicán sem kiméltük gyomrunkat, mindazonáltal nem igen maradt a nekünk készült ebédből. Délután a Fiumara partját barangoltuk be; s ifjaink láthatták e csatornát, melyet a tenger vize tölt ki, a hova az árútszállító bárkák egész erdeje gyűl egybe. Tovább a Recsina völgyébe jutottunk s ott a fiumei papirgyárat, a papir készítését figyeltük meg. Sietnünk kellett. Itt volt az ideje a pakkolásnak, a vacsorázásnak és indulásnak.

Este 7 óra 50'kor már III. oszt. kocsinkban voltunk. Egy ideig még figyeltük a szép tájat, a kedves tengert, melyet otthagytunk; egy ideig még hallgattuk gőzgépünk erőlködő szuszogását, míg felkaptat velünk a meredeken, a Karszt-tetőre: aztán lassanként elálmosodtak az ifjak, helyet kerestek éjjeli pihenésre s megszűnt a nappali élénkség. Budapestre 26-dikán reggel fél tíz órakor érkeztünk. Már korán Dombováron megreggeliztünk; s akkor, midőn ismét a Dunához, a régi ismerőshöz jutott vonatunk, fürgék, elevenek, vígak voltak ifjaink, előre örülve annak a viszontlátásnak, melyben Budapesten részök lesz. Egy sem volt az úton beteg. Egészségesen mentünk el, de még egészségesebben tértünk haza: ugyanis fejlődött és erősödött ebben az egészséges utazásban nem csak a test, hanem az értelem, a lélek is. Pedig e kettőnek, a testnek és szellemnek együttes egészsége az igazi boldogság, az igazi élet.

Kosári.

Iskolai közlemények.

I.

Tanári kar.

Barna Mihály, c. főigazgató, a főgymn. igazgatója. Tanít 38 év óta. Lakása: VI., Munkácsy-utca 26.

Beke Ödön dr., rendes tanár. A II. a) osztály főnöke. Az ifj. nagyobb könyvtár őre. Tanította a magyar nyelvet a II. a) és az V. osztályban, a latin nyelvet a II. a) osztályban, a görög-pótlót az V. osztályban, heti 17 órában. Tanít 7 év óta. Lakása: VII., Damjanich-utca 32.

Dékány Géza dr., izr. vallástanár. Tanította az izr. vallástant az I. a), I. c), II. a), III. a) és IV. a) osztályban, heti 8 órában. Lakása: V., Lipót-körút 15.

Dietz Lajos, rendes tanár. A természettani szertár őre. Tanította a számtant a III. a), b), a mennyiségtant a VII. és a természettant a VIII. osztályban, a földrajzot az I. c) osztályban, heti 16 órában. Tanít 23 év óta. Lakása: VIII., József-körút 77.

Endrei Ákos, rendes tanár. A Cercle Français vezetője. Tanította a magyar nyelvet a VII. osztályban, a német nyelvet a III. b), III. c) és a VI. osztályban, a szépírást a II. b) osztályban, heti 15 órában; a francia nyelvet, mint rendkívüli tárgyat heti 2 órában. Tanít 29 év óta. Lakása: VII., Aréna-út 58.

Farkas Ignác, rendes tanár. A IV. a) osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet a III. c), a latin nyelvet a IV. a), a görög nyelvet az V. osztályban, heti 15 órában. Tanít 22 év óta. Lakása: II., Széna-tér 7.

Farkas József dr., okl. rabbi és vallástanár. Tanította az izraelita vallástant az I. b), II. b), III. b), III. c), IV. b), V—VIII. osztályban, heti 16 órában. Lakása: VII., Dohány-utca 36.

Fógel József dr., rendes tanár. A tanári könyvtár őre, az I. a) osztály főnöke. Tanította a magyar és latin nyelvet az I. a),

a történelmet a IV. a) és b) osztályban heti 17 órában. Tanít 6 év óta. Lakása: VI., Bajza-utca 31.

Gedai József, rendes tanár. Az önképzőkör vezetője. Tanította a magyar nyelvet a IV. a), VI. és VIII. osztályban, a görög-pótlót a VI. és VII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 18 év óta. Lakása: I., Dísz-tér 16.

Keil Alajos dr., rendes tanár. A Segítő-Egyesület ellenőre, az V. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet az V., a német nyelvet a III. a), IV. a) és V. osztályban, heti 16 órában. Tanít 25 év óta. Lakása: IX., Üllői-út 121.

Kelemen Béla, h. tanár. A módszeres tanácskozások jegyzője, a III. c) osztály főnöke. Tanította a számtant a II. a), b) és III. c) osztályban, a rajz. geometriát az I. b) és III. c) osztályban, heti 16 órában. Tanít 2 év óta. Lakása: Újpest, Szent Gellért-utca 6.

Keményffi Jenő, rendes tanár. A rajzszertár őre. Tanította a III. a), b), IV. a), b) osztályban a rajzoló geometriát, az V—VIII. osztályban a görög-pótló rajzot, heti 16 órában; továbbá a szabadkézi rajzot, mint rendkívüli tantárgyat heti 2 órában. Tanít 14 év óta. Lakása: V., Sziget-utca 38.

Kiss Gábor, rendes tanár, a IV. b) osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant a IV. a), b), és a VIII., a földrajzot a III. a), b) osztályban, a természettant a VII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 23 év óta. Lakása: VII., Lövölde-tér 2.

Kosári István, rendes tanár. A II. b) osztály főnöke. Tanította a II. b) osztályban a magyar és latin nyelvet, az I. a) osztályban a szépírást, a történelmet a III. a) osztályban, heti 15 órában. Tanít 20 év óta. Lakása: VII., Elemér-utca 23.

Kuncz Aladár dr., rendes tanár. Az egész tanévben szabadságon volt.

Lissák Jenő, rendes tanár. A Segítő-Egyesület könyvtárosa az I. c) osztály főnöke. Tanította a számtant az I. b) osztályban, a mennyiségtant az V. osztályban, a rajzoló mértant az I. c), II. a) és b) osztályban, heti 16 órában. Tanít 11 év óta. Lakása: II., Batthyány-utca 49.

Marcell Mihály dr., Esztergom főegyházmegyei áldozópap, róm. kath. hittanár. Tanította a róm. kath. hittant az I.—VIII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 4 év óta. Lakik: VII., Damjanich-utca 50.

Perlaky Gábor, rendes tanár. Tanította a földrajzot a II. a), a II. b) és a III. c) osztályban, a természetrajzot az I. c), II. b) és a IV. a) osztályban, heti 15 órában; ezenkivül a műéneket, mint

rendkívüli tárgyat, heti 3 órában. Tanít 18 év óta. Lakása: IX., Üllői-út 121.

Rácz Jenő, rendes tanár. A természetrajzi szertár őre. Tanította az I. a), b), II. a), IV. b), V. és a VI. osztályban a természetrajzot, a szépirást az I. c) osztályban, heti 16 órában. Tanít 6 év óta. Lakása: VIII., Rákóczi-út 87.

Reibner Márton dr., rendes tanár. A philologiai museum őre, a VII. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet a III. c) és a VII. osztályban, a történelmet az V. osztályban, a görög-pótlót a VIII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 19 év óta. Lakása: VI., Eötvös-utca 44.

Romsauer Lajos dr., rendes tanár, műegyetemi mtanár. Tandíjkezelő, a Segítő-Egyesület pénztárosa, a VI. osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant az I. a), b) és a VI. osztályban, a rajz. mértant az I. a) osztályban, heti 15 órában. Tanít 11 év óta. Lakása: I., Fehérvári-út 56.

Szántó Soma, rendes tanár. Tanította a latin és magyar nyelvet az I. c) osztályban, a földrajzot az I. a) osztályban, a német nyelvet a IV. b) osztályban, heti 17 órában. Tanít 21 év óta. Lakása: VII., Damjanich-utca 49.

Szemkő Aladár, rendes tanár. Az irodalomtört. museum őre, az I. b) oszt. főnöke. Tanította a latin és a magyar nyelvet az I. b), a magyar nyelvet a III. a) osztályban, heti 15 órában. Tanít 9 év óta. Lakása: VI., Szondy-utca 37/b.

Szilágyi Sándor dr., rendes tanár. A III. a) osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet a III. a), a görög nyelvet a VII., a földrajzot az I. b) osztályban, heti 14 órában. Tanít 12 év óta Lakása: II., Lövőház-utca 22/a.

Tóth István, rendes tornatanító. A tornaszertár őre. Tanította a tornázást az I.—VIII. osztályban, heti 28 órában és a játékdélutánokat vezette az I—VIII. osztályban. Tanít 13 év óta. Lakása: III., Lajos-utca 7.

Usetty Ferenc, rendes tanár. A VIII. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet a IV. b), VI. és a VIII. osztályban, a bölcsészetet a VIII. osztályban, heti 18 órában; a gyorsírást, mint rendkívüli tárgyat heti 2 órában. Tanít 12 év óta. Lakása: IX., Üllői-út 119.

Vikol János dr., főgymnasiumi igazgató. A történelmi és földrajzi szertár őre. Tanította a történelmet a III. b), c), VI., VII., VIII. osztályban, heti 15 órában. Tanít 27 év óta. Lakása: VII., Vörösmarty-utca 14.

Waczulik László dr. h. tanár. Tanácskozmányi jegyző, a III. b) osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet a IV. b) osztályban, a szépirást az I. b) és II. a) osztályban, a magyar és latin nyelvet a III. b) osztályban, heti 16 órában. Tanít 2 év óta. Lakása: VI., Csengery-utca 64.

Zindl Béla dr., rendes tanár. Tanította a német nyelvet a VII. és a VIII. osztályban, a görög nyelvet a VI. és a VIII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 29 év óta. Lakása: VI., Szondy-utca 72.

Külső hittanárok.

Bikár Radivoj, gör. kel. szerb plébános. Tanította görög kel. vallástant, heti 1 órában.

Bogoeviciu Gy. Ghenadie, g. kel. román plébános. Tanította a gör. kel. vallástant, heti 2 órában.

Józan Miklós, unitárius lelkész. Tanította az unitárius vallást heti 2 órában.

Kemény Lajos, felszentelt lelkész, ág. h. ev. vallástanár. Tanította az ág. h. ev. vallástant heti 8 órában.

Ulicsák Béla, gör. kath. hittanár. Tanította a g. kath. vallástant heti 6 órában.

Varga Antal, ref. vallástanár. Tanította a ref. vallástant heti 8 órában.

Rendkivüli tárgyak tanárai.

Endrei Ákos, rendes tanár. Tanította a francia nyelvet heti 2 órában.

Eskenasi Licco, zenetanár. Tanította a zenét, heti 5 órában.

Hatos István, vívómester. Tanította a vívást az V—VIII. osztályban, heti 4 órában.

Keményffi Jenő, rendes tanár. Tanította a szabadkézi rajzot, heti 2 órában.

Perlaky Gábor, rendes tanár. Tanította a műéneket, heti 3 órában.

Tóvölgyi Elemér dr., iskola-orvos. Tanította az egészségtant a VII. osztályban, heti 2 órában. Lakása: VIII., József-körút 31/b.

Usetty Ferenc, rendes tanár. Tanította a gyorsírást, heti 2 órában.

Gyakorló tanárjelöltek.

Hirsch Ármin (math. phys.), okl. tanárjelölt Kiss Gábor r. tanár vezetése alatt.

Szegő Pál dr., (föld. tört.) okl. tanárjelölt, Perlaki Gábor r. tanár vezetése alatt.

II.

Tanterv.

Az oktatás a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1899. évi 32,818 sz. rendeletével kiadott tanterv és az 1903. évi 43,481. sz. rendeletével kiadott utasítások szerint történt, figyelemmel az 1883. évi XXX. törvénycikkre.

III.

Tananyag.

Rendes tantárgyak.

I. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marcell M. dr.* Hitágazatok. Parancsolatok. Szentségek. Szentelmények. Imádságok. — Izr. Hittan. Heti órák száma: 2. Tanárok; az a) és c) osztályban *Dékány G. dr.*, a b) osztályban: *Farkas J. dr.* Biblia történet a világ teremtésétől Mózes haláláig. Bibliafordítás: Szemelvények Mózes I. és II. könyvéből.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 5. Tanárok: az a) osztályban: *Fógel J. dr.*, a b) osztályban: *Szemkő A.*, a c) osztályban *Szántó S.* — a) Olvasmányok: Mesék, regék, hun és magyar mondák, történeti elbeszélések. A magyar föld, magyar népélet. Hazafias, leíró költemények. Ez utóbbiak könyv nélkül is. b) Nyelvtan: Hangtan a helyesirás alapján. Az egyszerű mondat és részei. Az egyes beszédrészek szerepe a mondatban. c) Havonként két irásbeli dolgozat; tárgyuk: a helyesírás gyakorlása, kisebb mesék, történetek tartalmának szabatos előadása.

Latin nyelv. Heti órák száma: 6. Tanárok: az a) osztályban: *Fógel J. dr.*, a b)-ben: *Szemkő A.*, a c) osztályban: *Szántó S.*, a) Olvasmányok: A Liber Sexti 1—38. fejezete. A megfelelő convertenda. Néhány párbeszéd memoriter is. b) Nyelvtan: A névragozás. Az igék cselekvő alakjának ragozása. c) Havonként két írásbeli dolgozat; fordítás latinra az alaktan begyakorlása céljából.

Földrajz. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) osztályban: *Szántó S.* a b)-ben *Szilágyi S. dr.*, a c)-ben *Dietz L.* Tájékozódás a földgömbön és a térképen. Földrajzi alapismeretek. Magyarország hegy- és vizrajzának, éghajlatának, terményeinek s főbb helységeinek ismerete, különös tekintettel a lakosság életmódjára és foglalkozására. Térképrajzolás.

Természetrajz. Heti órák száma: 2. Tanár: az a), b) osztályban: *Rácz J.*, a c)-ben: *Perlaky G.* A közönségesebb gyümölcsök leírása és csoportosítása. Házi állatok. A gyakoribb fenyőfélék. Az ember lakása közelében, a mezőn és erdőn élő emlős állatok. Tavasszal egyes könnyen szemlélhető virító növényeket írtunk le s ennek alapján összefoglaltuk a növény szerveit. Házi szárnyasok.

Számtan. Heti órák száma: 4. Tanár az a) és b) osztályban: *Romsauer L. dr.*, a c)-ben *Lissák J.* A szám fogalma és a tizes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal, tizedes és közönséges törtekkel. A hazai pénzrendszer, a hosszúság-, terület-, ür- és súlymérték ismertetése. Időszámítás. Havonta iskolai dolgozatok.

Rajzoló geometria. Heti órák száma: 3. Tanár: az a) osztályban: *Romsauer L. dr.*, a b) osztályban: *Kelemen B.*, a c) osztályban *Lissák J.*, A planimetria elemei. A pont, az egyenes és sík. Az egyenes helyzetei. Két egyenesnek viszonylagos helyzete. A szög. A szögpárok. Az egyenes vonalú síkidomok és a kör. Az idomok kerületének és területének kiszámításai. Az idomok axiális és centrális symmetriája. Utasitások a rajzoláshoz. A legegyszerűbb síkékítmények rajzolása körzővel és vonalzóval, kezdetben csak ceruzával.

Szépírás. Heti órák száma: 1. Tanárok: az a) osztályban: *Kosári I.*, a b)-ben: *Waczulik L. dr.*, a c)-ben: *Rácz J.* A magyar kis- és nagy betűk helyes alakítása és összekapcsolása. Magyar folyóírás.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár az a), b) és c) osztályban: *Tóth I.* Rendgyakorlat: sorakozás, fordulatok, párok és kettőspárok képzése fejlődéssel, menetelés. — Szabadgyakorlat: járás, futás, 2 és 4 ütemű szabadgyakorlatok, társas sz.-gyakorlatok, légzési gyakorlatok. — Szertorna: gyakorlatok a mászórudakon, létrákon, bordás falon, padokon stb. szereken, a távol- és magasugrás óránkénti gyakorlása, kötélhùzás. — Játék-délután: az őszi és tavaszi hónapokban az iskola udvarán szombaton d. u. 4—6-ig: futó- és labdajáték, ez utóbbi főleg 1 kg-os füles és rugólabdával; kedvvel űzték továbbá a kiszorító, dominó, nemzetes és turul-játékot is.

II. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marcell M. dr.* A biblia fogalma. Ó-szövetségi szentírási könyvek. Az ős kinyilatkoztatás korszaka. Patriarkák. Mózes. Az ó-szövetségi vallási intézmények. Bírák kora, történetük. Királyok kora. Próféták. Fontosabb messiási jövendölések. Makkabeusok története. A kis katekizmus I. szakaszának ismétlése. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanárok: az a) osztályban: *Dékány G. dr.*, a b)-ben: *Farkas J. dr.* Biblia történet Mózes halálától a babiloniai fogságig. Biblia fordítás: Szemelvények Mózes II. III. könyvéből.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 5. Tanárok: az a) osztályban: *Beke Ö. dr.*, a b)-ben: *Kosári I.* a) Olvasmányok: Elbeszélések a magyar történelemből és a görög-római világból; mesék, hazai képek és emlékek; költemények, kivülről is. b) Nyelvtan: Szóképzés, szóösszetétel, a határozók, az összetett mondat. Kéthetenként iskolai dolgozat; tárgyuk: kisebb olvasmányok és költemények tartalmának leírása.

Latin nyelv. Heti órák száma: 6. Tanárok: az a) osztályban: *Beke Ö. dr.*, a b)-ben: *Kosári I.* a) Olvasmányok: A Liber Sexti II. 1—33. számú fejezetei. Megfelelő convertenda. A költemények és néhány prózai darab könyv nélkül is. b) Nyelvtan: Az alaktan ismétlése és kiegészítése. Szenvedő, álszenvedő, rendhagyó és hiányos igék ragozása. Perfectumképzés; praepositiók; szóképzés. Kéthetenként irásbeli dolgozat a nyelvtani alakok begyakorlására: fordítás latinra.

Földrajz. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) és b) osztályban: *Perlaky G.*, Európa országai, különös tekintettel Ausztriára, Ázsia és Afrika ismertetése, továbbá az európaiak ázsiai és afrikai gyarmatai. Térképvázlatok.

Természetrajz. Heti órák száma: 2. Tanár: az a), osztályban: *Rácz J.*, a b) osztályban: *Perlaki G.* Néhány ősszel virító növény leírása. A majmoknak, tengeri és erszényes emlősöknek egynéhány nevezetesebb faja. — Az ember lakása közelében, a mezőn, erdőn és vizen élő madarak néhány gyakoribb faja. A csúszók-mászók közül a fürge és zöld gyík, a vizi sikló, a keresztes vipera, a görög- és mocsári teknősbéka; a krokodilusok. — A kétéltűek közül a vizi, leveli és varangyos béka; a gőte és foltos szalamandra. — Néhány édes vízi és tengeri hal. — A molluszkák közül: az éti és kerti csiga; a tavi és gyöngykagyló.

Az izeltlábúak közül: a rovarok egyes rendjeinek néhány gyakoribb faja; a keresztes és házi pók; az ollós és csíkos százlábú és a folyami rák. — A földi giliszta és a nadály.

Rajzoló geometria. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) és b) osztályban: *Lissák J.* Stereometriai alaktan: gúla, henger, kúp és gömb szemléltetése és elemezése. A kocka, hasáb. Az élek és lapok relativ helyzete, a lapszög és testszög. A kocka, hasáb, gúla, henger, kúp és gömb felületének és köbtartalmának meghatározása. A tárgyalt testek és testcsoportoknak axonometrikus rajzolása, hálózatuknak és modelljüknek elkészítése. E testek síkmetszései. A testek symmetriája s hasonlósága. Síkékítmények rajzolása.

Számtan. Heti órák száma: 4. Tanár: az a) és b) osztályban: *Kelemen B.* Korlátolt pontosságú szorzás és osztás. Az arányosság fogalma s alkalmazása az egyszerű hármasszabályra; százalékszámítás. Feladatok a földművelés, ipar és kereskedelem, továbbá a hazai statisztika köréből. Házi és iskolai dolgozatok.

Szépirás. Heti órák száma: 1. Tanár: az a) osztályban: *Waczulik L. dr.*, a b)-ben: *Endrei A.* A német kis- és nagy betűk helyes alakítása és összekapcsolása. Német folyóírás.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár: az a), és b) osztályban: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint az I. osztályban. — Játék-délután: hétfőn d. u. 4—6-ig, mint az I. osztályban.

III. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marczell M. dr.* Az új-szövetségi szent könyvek. Palesztina földrajzi és politikai viszonyai. Jézus gyermek- és ifjúkora. Jézus nyilvános működése. Jézus csodái, példabeszédei, tanítása. Jézus szenvedésének, halálának, feltámadásának és menybemenetelének története. A Szentlélek eljövetele. Az apostolok cselekedetei, különösen Péter és Pál apostolok működése. A kis katekizmus II. szakaszának ismétlése. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanárok: az a)-ban *Dékány G. dr.*, a b)-ben és c)-ben *Farkas J. dr.* Történet a babiloniai fogságtól a talmud befejezéséig. Bibliai szemelvények Mózes V-ik könyvéből. Imafordítások.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 4. Tanárok: az a) osztályban: *Szemkő A.*, a b)-ben: *Waczulik L. dr.* a c)-ben *Farkas I.*,

a) Olvasmányok: Elbeszélések a magyar történelemből és népéletből, a görög és római világból. Hazafias és vallásos költemények. Ez utóbbiak könyv nélkül is. b) Nyelvtan: A magyar nyelvtani ismeretek rendszeres összefoglalása. Kéthetenként irásbeli dolgozat. Tárgyuk: kisebb leírások, elbeszélések és költemények tartalmának leírása.

Latin nyelv. Heti órák száma: 6. Tanárok: az a) osztályban: *Szilágyi S. dr.*, a b)-ben: *Waczulik L. dr.*, a c)-ben *Reibnei M. dr.* a) Olvasmányok. Cornelius Neposból: Aristides. Cimon. Epaminondas. Phaedrusból 16 mese. Liviusból a római köztársaság első története. b) Nyelvtan: Az alaktan ismétlése után a casusok tana. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat a mondattan begyakorlására a feldolgozott olvasmányok alapján.

Német nyelv. Heti órák száma: 4. Tanárok: az a) osztályban: *Keil A. dr.*, a b) és c)-ben: *Endrei Á.* Olvasmányok: Die Familie Dürer. Die Schule. Das Haus. Der Hof. Das Dorf. Die Wiese. Die Stadt. Die Zeit. Unser Körper. Der Reichtum. Gesundheit. Ein Streit unter den Tieren. Schulfeier. b) Költemények: Das Zeichnen. Der Garten. Der Acker. Vergissmeinnicht. Die Glocke. Die vier Brüder. Abendgebet. Drei Paare und einer. Am Schluss der Schule. c) Beszédgyakorlatok és az olvasmányok alapján a rendes alaktan és a szórend. — Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat: másolás, tollbamondás, feleletek feladott kérdésekre és fordítás magyarból németre az olvasmányok alapján.

Földrajz. Heti órák száma: 2. Tanárok: az a) és b) osztályban: *Kiss G.*, a c)-ben: *Perlaky G.* Amerika és Ausztrália földrajza. A mathematikai és fizikai földrajz alapelemei. A fizika alapvonalai kisérletekkel kapcsolatban. Térképvázlatok.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanár: az a) osztályban: *Kosári I.*, a b) és c) osztályban: *Vikol J. dr.* A magyar nemzet történelme hazánk legrégibb lakóitól a mohácsi vészig (1526), különös tekintettel a magyar alkotmány és a művelődés fejlődésére.

Számtan. Heti órák száma: 3. Tanár az a) és b) osztályban: *Dietz L.*, a c) osztályban: *Kelemen B.* A százalékszámítás alkalmazásai. Kamatszámítás. Értékpapirok. Váltó discont. Ötvényszámítás. Házi és iskolai dolgozatok.

Rajzoló geometria. Heti órák száma: 2. Tanár az a) és b) osztályban: *Keményffi J.*, a c) osztályban: *Kelemen B.* Constructiv planimetria. Egyenes vonalú síkidomok szerkesztése, egybevágósága,

symmetriája, hasonlósága. Szabadkézi rajz. Kézügyesítő gyakorlatok. Szemmértékfejlesztő gyakorlatok síkformákkal.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár az a), b) és c) osztályban: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint a II. osztályban. — Játék-délután: csütörtökön d. u. 4—6-ig, mint az I. osztályban.

IV. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marczell M. dr.* A szent helyek és az egyházi készletek. Az istentisztelet szent cselekményei.. A szentmise-áldozat. A szentségek. A szentelmények. Az ájtatosság gyakorlatai. Az egyházi év és ünnepkörök. Ministráció. A kis katekizmus III. szakaszának ismétlése. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár az a) osztályban: *Dékány G. dr.*, a b)-ben: *Farkas J. dr.* Történet a zsidó nép szétszóródásától napjainkig. Zsoltárfordítás és bibliai szemelvények Mózes V. könyvéből.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 4. Tanárok: az a) osztályban: *Gedai J.*, a b)-ben: *Waczulik L. dr.* a) Olvasmányok: Arany János Toldi-ja és Toldi estéje. Mesék a Példák Könyvéből, Pesti Gábortól, Heltaitól, Hallertól, Mikestől, Fáytól, Czuczortól, Gregusstól. Dardanus, Faluditól. A Hortobágy, Jókaitól. A magyar ház, Baksaytól. Szalonta égése, Aranytól. Bujdosók Rodostóban, Mikestől. Madárhegyek, Hermann Ottótól. Kedves találkozás, Tóth Bélától. A képmutató, Theophrastustól. Kullancs úrfi, Jókaitól. A hizelgő, Bajzától. Vörösmarty szülői, Gyulaitól. Milyen a magyar iparos, Mikszáthtól. Mátyás diák, Kisfaludytól. b) Költemények: Az Alföld. Az erdei lak. A közelítő tél. Salzburgi csapszékben. A fülemile, Rozgonyiné. Pató Pál úr. A költeményeket könyv nélkül is tanulták. c) Elméleti rész: A stilus sajátságai az olv. példák alapján. A nemzeti, klasszikus és nyugateurópai versformák. d) Irásbeli dolgozat kéthetenként. Tárgyai: A Toldi egyes részeinek feldolgozása. Könnyebb leírások, a tárgyalt költemények és egyéb olvasmányok tartalmi előadása. A gyakrabban előforduló polgári ügyiratok.

Latin nyelv. Heti órák száma: 6. Tanárok: az a) osztályban: *Farkas I.*, a b)-ben: *Usetty F.* a) Olvasmányok: Caesarból: Gallia leirása. Caesar és Ariovistus. Gallia pol. és társ. viszonyai. Germania és lakosai. Ovidiusból: Daedalus és Icarus. Philemon és Baucis. Deucalion és Pyrrha. b) A mondattanból: Az összetett

mondat syntaxisa; a szórend. c) Kéthetenként iskolai dolgozat, fordítás magyarból latinra az olvasmányok alapján.

Német nyelv. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) osztályban: *Keil A. dr.*, a b)-ben *Szántó S.* a) Olvasmányok: Das Wasser. Schumacher und Schneider. Eine Seereise um Europa. Der Bahnhof. Auf der Strasse in der Stadt. Der Löwe und die Maus. Die grossen Feste des Jahres. Das gestohlene Pferd. Drei Freunde. Der Kaiser als Arzt. b) Költemények: Die Rache. Die Riesen und die Bauern. Der Greis und der Tod. Der reichste Fürst. Die wandelnde Glocke. Die Zeit. Schäfers Sonntagslied. Des Hirten Winterlied. c) Az alaktan behatóbb tárgyalása, a szórend, a coniunctivus használata, az oratio obliqua. Kéthetenként írásbeli dolgozat; fordítás magyarból németre; szöveg az olvasmányok alapján.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) és b) osztályban: *Fógel J. dr.* a) A magyar nemzet történelme a mohácsi vésztől (1526) a kiegyezésig (1867), kiváló tekintettel intézményeink és műveltségünk fejlődésére. b) Magyarország és Ausztria politikai földrajza és a két állam közti kapcsolat.

Növénytan. Heti órák száma: 3. Tanárok: az a) osztályban: *Rácz J.*, a b)-ben: *Perlaky G.*, Néhány virágos növény leírása alapján a növények külső szervei kiváló tekintettel biologiai jelentőségükre. — A biologiai anyag megértéséhez szükséges chemiai alapismeretek rövid tárgyalása kisérleti alapon. A növények belső szerkezetének és a növényélettan fontosabb folyamatainak tárgyalása. — Az osztályozás elvei; Linné rendszere, egy természetes rendszer vázlata. — A kryptogámok főbb csoportjai egyes tipikus képviselőik leírása alapján. A phanerogám növények nevezetesebb csoportjai, vidékünkön termő egyes gyakoribb fajok leírása nyomán. — Növénygyűjtés. Kirándulások.

Mennyiségtan. Heti órák száma: 3. Tanár az a) és b) osztályban: *Kiss G.* Bevezetés az algebrába, az ismert számitási eljárások képletbe foglalásával. Összeadás és kivonás egyes számokkal. A negativ szám. A pozitiv és negativ számok összeadása, kivonása és szorzása. A hatvány. Kéttagúak négyzete és köbe. Számok négyzetének és köbének kiszámitása. Osztás és a törtszámokra vonatkozó műveletek. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Az arányok tana. Házi és iskolai dolgozatok.

Rajzoló geometria. Heti órák száma: 2. Tanár az a) és b) osztályban: *Keményffi J.* Planimetriai konstrukciók. A körre vonatkozó szerkesztések. Az elipszis, hiperbola és parabola meg-

szerkesztése. Szabadkézi rajz. Kézügyesítő gyakorlatok. Szemmértékfejlesztő gyakorlatok a formákkal. (Préselt levelek, pillék, bogarak, használati tárgyak stb.)

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár az a) és b) osztályban: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint az I. osztályban. — Játék-délután: szombaton d. u. 4—6-ig, mint az I. osztályban.

V. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marczell M. dr.* A vallás fogalmáról. A hit szükségességéről. A szentírásról és a szent hagyományról. A teremtés és megváltás művéről. Az anyaszentegyházról és annak berendezéséről. A kegyelemről és a kegyelem eszközeiről. Az utolsó dolgokról. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Farkas J. dr.* A zsidók története az állami élet megszüntétől az újkorig. A próféták: Ámos, Hosea, Micha, Ezsaiás.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Beke Ö. dr.* a) Olvasmányok: Petőfi és Arany levélváltása. Plinius levelei Tacitushoz a Vesuv kitöréséről. Xenophon Sokrates beszélgetéseiből. Aristoteles A harag. Heltai krónikájából. Salamon F. Hunyadi János. Tinódi Prini. Majlád és Terek B. fogságba jutásáról. Thurzó levelei nejéhez. Apor Metamorphosisából. Faludi aforizmáiból. Kemény Zs. Az id. báró Wesselényi. Eötvös emlékbeszéde Körösi Cs. fölött. Kölcsey Parainesise. Kossuth beszéde a nemzeti védelemről. Jókai Uj földesúr. Deák első felirata. Arany balladái. Toldi Estéje.

Latin nyelv. Heti órák száma: 6. Tanár: *Keil A. dr.*, a) Olvasmányok: Cicero De imperio Cn. Pompei és Pro Archia poeta című beszédei. Ovidius Fastijá-ból: Romulus megdicsőülése. Gabii elfoglalása. A Fabiusok. Janus. Liberalia. Arion. Terminalia A Metamorphosesből: Orpheus és Eurydice. b) A régiségtanból: Az olvasmányokkal összefüggő állami és vallási régiségek. c) Írásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítások magyarból latinra, szöveg az olvasmányok kapcsán; két dolgozat fordítás latinból magyarra, a nem olvasott részekből.

Görög nyelv. Heti órák száma: 5. Tanár: *Farkas I.* a) Olvasmányok: Az olvasókönyvből a névragozásra és az — o végű igék ragozására vonatkozó olvasmányok. b) Nyelvtan: Az attikai nyelvjárás alaktana a mi-végű igékig. c) Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozatok: fordítások magyarból görögre.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. Heti órák száma: 3. Tanár: *Beke Ö.* Szemelvények a kuruckölteszetből. Szalárdi: Bethlen Gábor uralkodása. Kemény János önéletleírásából: Bethlen Gábor menyegzője. Cserey Mihály: Teleki Mihály és Apafi halála. Herodotos életrajza. Műveinek tartalma. Válogatott fejezetek VII—IX. könyvből. Homeros Iliasa és Odysseája szemelvényekben és kivonatokban.

Görögpótló rajz. Heti órák száma: 2. Tanár: *Keményffi J.* Egyszerű strereometriai testek rajzolása természet után, majd használati tárgyak különféle előadási móddal; közbevetőleg néhány műalkotás bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Keil A. dr.*, a) Olvasmányok: Die Boten des Todes. Der Wunderring. Der späte Pfennig. Der Tod der Maria Stuart. Goethes Kinderjahre. Der Seiler von Fürfeld. Der Löwe. Die Schule des Lebens. Költemények: Herbst. Abseits. Auf eine holländische Landschaft. Die goldgräber. Hans Euler. Die Worte des Glaubens. Morgenstunde hat Gold im Munde. Zigeunerleben. b) Az alaktan átismétlése. Mondattan. Kéthetenként írásbeli dolgozat: fordítás magyarból németre.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanár: *Reibner M. dr.* A világtörténelemből az ó-kor története: a keleti népek, a görögök és a rómaiak története.

Állattan. Heti órák száma: 3. Tanár: *Rácz J.* Az állati test szerkezete és életműködései, tekintettel az emberre. Az állati sejt és a nevezetesebb szövetek. Az állati test szervei: 1. A külső takaró. 2. A mozgás és helyváltoztatás szervei. 3. A táplálkozás. 4. A vérkeringés. 5. A lélekzés. 6. A kiválasztás szervei és élettana; az állati test melege. 7. Az idegrendszer és az érzékszervek. 8. A szaporodás egyszerűbb módjai. A 7 állattörzs főbb osztályai és rendjei, különös tekintettel a hazánkban előforduló gyakoribb és fontosabb fajokra és földrajzi elterjedésükre.

Mennyiségtan. Heti órák száma: 3. Tanár: *Lissák J.* a) Algebra: Elsőfokú egyenlet-rendszer több ismeretlennel. Négyzetgyök. Másodfokú egyenlet. Köbgyök. b) Geometria: A planimetria főbb tételei. Házi és iskolai dolgozatok.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár: *Tóth I.* Rendgyakorlatok: sorakozás, fordulatok, párok és kettős párok képzése, szakasz-, rendek- és kettős rendek alakítása, menetelés. — Szabadgyakorlatok: járás, futás, 2—4 és több ütemű tagszabadgyakorlatok, társas- és légzési gyakorlatok. — Szertorna: gyakorlatozás va-

lamennyi szeren felváltva a csapat- és osztálytornázás elve szerint. — Játék: főleg labdarúgás és füleslabdázás 2-kg.-os labdával. — Játék-délután: az őszi és tavaszi hónapokban a VI. osztálylyal együtt kedden délután 4—6-ig; főleg a füles és rúgó labdajátékot űzték, ezenkivül a távol- és magas-ugrást, súlylökést, futást stb. gyakorolták.

VI. OSZTÁLY.

Vallástan. Római kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marczell M. dr.* Az erkölcsről és erkölcsi törvényről általában. Az isteni és emberi törvényekről s azok tulajdonságairól. Az emberi cselekedetekről, azok értékéről, erkölcsi jellegéről és beszámításáról. Az erényekről és bűnökről különösen. A főparancsolatról, Isten tiz parancsolatáról és az anyaszentegyház öt parancsolatáról. Kötelességeinkről egyházunk, hazánk és a társadalom iránt. A keresztény életmódról. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Farkas J. dr.* A zsidók története az új korban napjainkig. Szemelvények: Jeremiás, Ezekiel és Jesajás prófétákból. Az ünnepi imák.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Gedai J.* a) Olvasmányok: a kézikönyvben levő szemelvényeken kivül részletek eposzokból és drámákból, lirai és kisebb elbeszélő költemények Sapphó, Anakreon, Petrarca, Byron, Burns, Moore, Shelley, Victor Hugo, Beranger, Musset, Lamartine, Balassi. Horváth Ádám, Berzsenyi, Kölcsey. Kisfaludyak, Csokonai, Vörösmarty, Czuczor, Petőfi, Tompa, Arany, Lévay, Kiss József műveiből. b) Házi olvasmányok: Zrinyiász. Falu jegyzője. Abafi. Rajongók. Antigone, Coriolanus, Tudós nők, Fösvény, Kérők. c) Elmélet: A költői műfajok ismertetése különös tekintettel költői fejlődésükre. — Irásbeli dolgozat havonként egy, melyek közül kettő iskolai, a többi házi.

Latin nyelv. Heti órák száma: 5. Tanár: *Usetty F.* a) Olvasmányok: Livius XXI. és XXII. könyve bő szemelvényekben; Vergilius Aeneisének I. II. énekéből szemelvények. Egyes részletek memoriter is. b) Irodalom: Az írók élete és művei. A régiségtanból a hadi és vallás-régiségek. c) Irásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítás magyarból latinra az olvasmányok kapcsán; félévenként egyszer fordítás latinból magyarra a tárgyalt auctorokból nem olvasott részletek.

Görög nyelv. Heti órák száma: 5. Tanár: *Zindl B. dr.* a) Olvasmányok: Szemelvények Xenophon Anabasisának II—IV. könyvéből és a Memorabilia I. és II. könyvéből. Szemelvények a gö-

rög lyrikusokból. b) Nyelvtan: Az alaktan befejezése, a—mi végű igék, az első igeragozás rendhagyó igéi. A mondattan főbb szabályai. c) Irásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítás magyarból görögre.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. Heti órák száma: 3. Tanár: *Gedai J.* A magyar ó-klasszikai verselés története bő szemelvényekkel Baróti Szabó Dávid, Rajnis, Révay Miklós, Virág Benedek, Berzsenyi, Kisfaludy K., Kazinczy, Csokonai, Vörösmarty Mihály műveiből. Szemelvények a görög lyrai anthológiából: Alkaios, Sappho, Alkman, Pindaros, Bacchylides és Anakreon verseiből. A görög tragédia fejlődése. A görög szinház. Aischylos Oresteiája. Sophokles Elektra. Euripides Iphigenia Aulisban, Iphigenia Taurisban és Alkestis című drámái. A görög vigjáték fejlődése. Aristophanes, Lovagok.

Görögpótló rajz. Heti órák száma: 2. Tanár: *Keményffi J.* Testcsoportok és tárgyak rajzolása természet után. Néhány műalkotás bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Endrei Á.* a) Olvasmányok: Alpensagen. Die Heilige Elisabeth. Deutsche Mythen. Die Posaune des Gerichtes. Ein gutes Rezept. Herr von Münchausen erzählt. Die Lebenszeit. Die Geschichte von den drei Ringen. Schloss Boncourt. Wilhelm Tell. Erlkönig. Der Zauberlehrling. Der Sängers Fluch. Die Grenadiere. O lieb, so lang du lieben kannst. Drei Lieder. Der Sänger. Die Lorelei. Die Bürgschaft. b) A nyelvtan ismétlése és kiegészítése. c) Irásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítás magyarból németre.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanár: *Vikol J. dr.* A középkor történelme és az újkoré a westphaliai békéig (1648), az állami, társadalmi intézmények és a művelődés fejlődésére való tekintettel, kapcsolatban nemzetünk történetével és a földrajzi tényezőkkel.

Ásványtan. Heti órák száma: 3. Tanár: *Rácz J.* Levegő és víz összetétele. Alkalmas ásványok leírása alapján a fontosabb chemiai fogalmaknak és tüneményeknek ismertetése. Az elemek. Vegyület, elegy és keverék. Vegysúlytani törvények. Savak, bázisok és gyakorlati értékük. Az ásványok összetételének megváltoztatása a természetben. Chemiai átalakulások és feltételeik. Ásványként előforduló sók. Közönségesen ismert mesterséges sók; chemiai sajátságaik és alkalmazhatóságuk. Chemiai egyenletek s ezek alapján egyszerűbb stoechiometriai feladatok megoldása. A legfon-

tosabb széntartalmú ásványok és vegyületek. Égés, korhadás rothadás. Az ásványok alaki, physikai és chemiai tulajdonságai, tekintettel gyakorlati hasznukra. Kristályrendszerek. A föld felszínének változásait előidéző tényezők. A vulkáni működés. Egyszerű és összetett kőzetek. A kövületek és jelentőségük. Kirándulások.

Mennyiségtan. Heti órák száma: 4. Tanár: *Romsauer L. dr.* a) Algebra: A hatványozás általánosítása: negativ és tört kitevők. A logarithmusok és alkalmazásaik. Az arithmetikai és véges geometriai haladvány. b) Geometria: A kör; a beírt szögek mérése, érintők, szelők, beírt és körülírt sokszögek; a kör kerülete és területe. Trigonometria: a hegyes szög függvényei, a szög-függvények általános értelmezése. Szögek összegének és különbségének függvényei. A sinus-tétel, cosinus-tétel s tangenstétel és alkalmazásuk a háromszög megoldására. Házi és iskolai dolgozatok.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint az V. osztályban. — Játék-délután: kedden délután 4—6-ig az V. osztállyal együtt.

VII. OSZTÁLY.

Vallástan. Róm. kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marcell M. dr.* Az anyaszentegyház megalapítása, elterjedése és helyzete a római birodalomban. Az üldözések kora, kapcsolatban az egyes eretnekségek tárgyalásával. A keresztény ó-kor istentisztelete, vallásos élete és szokásai. Az egyház, mint a népek megtérítője és nevelője; helyzete a középkorban. A középkor szerzetesrendjei, intézményei, vallásos élete, tudománya és művészete. Középkori eretnekségek. A reformáció előzményei, elterjedése, története. Az ellenreformáció. Új szerzetesrendek és a hittérítés fellendülése. Az egyház küzdelme az államhatalmi túlkapásokkal, forradalmi eszmékkel és filozófiai irányzatokkal az új korban. A kereszténység története hazánkban. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Farkas J. dr.* A biblia könyvei és a Tóra vallási eszméi héber szemelvényekkel.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Endrei Á.* Olvasmányok a tankönyv szemelvényein kivül részint az iskolában, részint otthon: Balassi versei. Szigeti veszedelem. Murányi Venus. Kuruc költemények. Mikes leveleiből. Gvadányi Falusi nótáriusa. Kármán Fannija. Kazinczy leveleiből. Kölcsey prózai műveiből. Csokonai Dorottyája. Katona Bánk bánja. — Ez olvamányok alapján

a magyar irodalom fejlődése Kisfaludy Károlyig. — Irásbeli dolgozat havonként egy, melyek közül 2 iskolai, a többi házi.

Latin nyelv. Heti órák száma: 5. Tanár: *Reibner M. dr.* a) Olvasmányok: Sallustius De bello Jugurthino szemelvényekben. Vergiliusa Aeneisének VI. éneke. Cicero IV. beszéde Catilina ellen. Házi olvasmányok: Miles gloriosus I. felvonása, szemelvények Petroniusból és Catullus néhány költeménye. b) Az írók élete és művei. A régiségtani ismeretek kiegészítése és összefoglalása. c) Irásbeli dolgozatok: kéthetenként fordítás felváltva latinra és magyarra.

Görög nyelv. Heti órák száma: 5. Tanár: *Szilágyi S. dr.* a) Olvasmányok: Szemelvények az Odysseia I., VI., VII., IX., XXII. és XXIII. énekéből. Herodotosból: A marathoni csata. A thermopylaei csata. b) Az Odyssea tartalma és szerkezete. Herodotos élete, a görög történetírás legfőbb képviselői. c) Irásbeli dolgozatok: Havonként egy dolgozat, fordítás felváltva görögre és magyarra. A nyelvtani ismeretek állandó ébrentartása és kiegészítése.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. Heti órák száma: 3. Tanár: *Gedai J.* Szemelvények Felsőbüki Nagy Pál, Széchenyi, Kölcsey, Deák, Kossuth, Szemere Bertalan szónoki beszédeiből és a magyar történetírókból. Demosthenes beszédeiből a III. philippika és a koszorú ügyében. Válogatott részletek Thukydides művéből.

Görögpótló rajz. Heti órák száma: 2. Tanár: *Keményffi J.* Használati tárgyak, kutak, asztalok, gyümölcsök, házak stb. rajzolása és festése. Emberi testrészek rajzolása (különböző technikákkal). Néhány műalkotás bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Zindl B. dr.* Olvasmányok: Goethe: Hermann und Dorothea, Egmont. Goethes Leben und Werke. Aus Goethes Lyrik. Die Glanzperiode der deutschen Literatur. — Havonként egy irásbeli dolgozat, fordítás magyarból németre.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanár: *Vikol J. dr.* a) Világtörténelem 1648-tól 1878-ig, különösen a társadalmi és állami élet fejlődése, összeillesztve nemzetünk történetével. b) Európa, Amerika nevezetesebb államainak politikai földrajza és Khina s Japán ismertetése.

Mennyiségtan. Heti órák száma: 3. Tanár: *Dietz L.* a) Algebra: Számtani és mértani haladvány. Kamatos kamat és járadékszámítás. Végtelen mértani haladvány. A másodfokú egyenlet és másodfokú függvény. b) Geometria: A pont

coordinátái. Algebrai kifejezések geometria szerkesztése. A stereometria fontosabb tételei. A hasáb, henger, gúla, kúp és a gömb felszíne és köbtartalma. Házi és iskolai dolgozatok.

Természettan. Heti órák száma: 4. Tanár: *Kiss G.* Mechanika. Hangtan. Fénytan.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint az V. osztályban. — Játék-délután: szerdán délután 4—6-ig a VIII. osztálylyal együtt; játékok, mint az V. osztályban.

VIII. OSZTÁLY.

Vallástan. Római kath. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Marcell M. dr.* Apologetika. Isten létének egyenes és közvetett bizonyítékai. Az emberi lélek természete. Az ember és állat különböző létezése. A kinyilatkoztatás történeti valósága. Az ó-szövetségi sz. könyvek történeti hitelessége. A bibliával kapcsolatos tudományos kérdések. Az új szövetségi sz. könyvek eredete és történeti hitelessége. Jézus Krisztus egyénisége, tanítása. A kath. egyház alapítása és berendezése. A szentírás és a szent hagyomány közötti viszony. Az összes r. kath. ifjúság vasár- és ünnepnapokon testületileg vett részt a sz. misén, miután az intézetben szent beszédet hallgatott. Az iskolai év folyamán négyszer járultak a szent gyónás ás áldozáshoz, úgymint: az iskolai év elején, karácsonykor, húsvétkor és az év végén. A húsvéti szent gyónást lelki gyakorlatok előzték meg. — Izr. hittan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Farkas J. dr.* Rendszeres zsidó vallás- és erkölcstan.

Magyar nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Gedai József.* a) Iskolai olvasmányok: a tankönyvben foglalt szemelvények. Azonkívül: Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály, Bajza József, Czuczor Gergely több költeménye, szemelvények Kuthy Lajos, Vajda Péter műveiből, Tompa, Petőfi, Arany számos költeménye, Gyulai Pál Vörösmarty életrajzából, Katona J. élete és Bánk bánja cz. művéből számos részlet, bő szemelvények szabadságharcz utáni költészetünk köréből. b) Házi olvasmányok: Kisfaludy K.: Iréne. Vörösmarty Mihály: Csongor és Tűnde. Eötvös József: A Karthausi. Kemény Zs.: A rajongók. Zord idő. Petőfi: Bolond Istók. Arany: Nagyidai czigányok. Szigligeti: egy drámája. Madách I.: Az ember tragédiája. Jókai: Kedves atyafiak. b) A magyar nemzeti irodalom története Kisfaludy Károly felléptétől napjainkig.

Latin nyelv. Heti órák száma: 4. Tanár: *Usetty F.* a) Olvasmányok. Horatiusból: Carm. I. 1., 3., 4., 9., 11., 14., 20., 22., 24. II. 3., 7., 10., 14., 16. III. 1., 6., 30. IV. 7. Epod. 2. Sat. I. 1., 6., II. 6. Epist I. 2., 7., 10., 20. és az Ars poetica. Tacitusból: Szemelvények az Annales I., II., III., VI., XIII. és XV. könyvéből. Horatius néhány ódája memoriter is. b) Áttekintés a római irodalomtörténetből. A római régiségek ismétlő összefoglalása. c) Kéthetenként iskolai dolgozat, fordítás latinból és magyarból felváltva.

Görög nyelv. Heti órák száma: 4. Tanár: *Zindl B. dr.* a) Olvasmányok: Homerosból: Szemelvények az Ilias I., VI., XVIII., XXIV. énekéből. Platonból: Sokrates apologiája. Havonként iskolai dolgozat, fordítás görögből és magyarból felváltva.

Görögpótló irodai olvasmányok. Heti órák száma: 2. Tanár: *Reibner M. dr.* Szemelvények Platon műveiből: Sokrates védelme, az Állam. A görög philosophia Platonig. A görög művészet kiválóbb emlékei.

Görögpótló rajz. Heti órák száma: 2. Tanár: *Keményffi J.* Gyü mölcs, virág s egyéb csendéletek rajzolása és festése. Emberi testrészek, kezek, lábak, fejek rajzolása különböző technikákkal. Néhány műalkotás bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Heti órák száma: 3. Tanár: *Zindl B. dr.* Olvasmányok: Schiller Maria Stuart. Schillers Leben, Wirken und allgemeine Bedeutung. Das neunzehnte Jahrhundert. Irásbeli dolgozat havonként egy; fordítás magyarból németre.

Történelem. Heti órák száma: 3. Tanár: *Vikol J. dr.* a) Nemzetünk történelme 1867-ig, alkotmányunk és műveltségünk fejlődésével, kapcsolatban a világtörténelemmel. Történelmünk kútfői. b) Hazánk politikai, gazdasági és műveltségi jelen állapotának ismertetése.

Mennyiségtan. Heti órák száma: 2. Tanár: *Kiss G.* a) Algebra. A kapcsolástan elemei. Permutatiók. Variatiók. Combinatiók. Binomialis együtthatók. Kéttagúak pozitiv egész hatványai. b) Geometria. A gömb részeinek köbtartalma. A gömbháromszögtan sinus- és cosinus-tétele s azok legfontosabb alkalmazása. Házi és iskolai dolgozatok.

Természettan. Heti órák száma: 4. Tanár: *Dietz L.* Hőtan. Elektromosság és mágnesség. A kozmografia elemei.

Bölcseleti előtan. Heti órák száma: 3. Tanár: *Usetty F.* A lélektan és logika elemei. A lelki élet önállósága. A lelki

jelenségek főbb csoportjai: az érzetek, képzetek, érzelmek és akarat tana. A lelki betegségek, különös tekintettel az alkoholizmusra. A tudományok felosztása és a főbb módszerek. Olvasmányok.

Torna. Heti órák száma: 2. Tanár: *Tóth I.* Rendgyakorlatozás, szabadgyakorlatozás, szertornázás, játszás, mint az V. osztályban. — Játék-délután: pénteken délután 4—6-ig a VII. osztálylyal együtt; játékok, mint az V. osztályban.

IV.

Rendkívüli tantárgyak.

I. Egészségtan.

Tanár: *Tóvölgyi E. dr.*, Tankönyv: *Fodor József dr.*, Egészségtan. Heti 2 óra.

Tananyag: Az egészségtan feladata, mint bevezető rész. A táplálkozásról. A lakásról. A test ápolásáról. A munkáról és foglalkozásról. A betegségekről.

A tanfolyamon résztvettek a VII. osztály tanulói:

Andersen György	2	Klein György	2
Balog László	2	Klein Zsigmond	3
Biró Antal	1	Kleinberger Árpád	3
Bittó Zoltán	3	Kleinberger Hugó	3
5 Boros Tibor	3	25 Kóla György	2
Both Antal ism.	3	Kornhauszer Farkas	3
Bürger Vilmos	3	Krsztics Milos	3
Diószeghy Tibor	3	Kunfi Tibor	1
Erényi Géza	2	Ladány Andor	2
10 Fazekas Gyula	—	30 Léderer Ede	1
Fehér Ernő	2	Messinger Artúr	2
Gellért Sándor	2	Missik Ferencz	1
Goldstein Béla	3	Nádasdi Tibor	1
Hajdu Pál	2	Orbán Lajos	1
15 Horváth Zoltán	2	35 Pártos Árpád	2
Hunvald Dezső	2	Polgár Imre	3
Irsai István	2	Reichlinger Jenő	3
Kernács István	3	Reppa József	2
Keszler Miklós	3	Révész Pál	3
20 Király Béla	3	40 Róth Tibor	3

Selig Alfréd 3
Sipos Mihály 3
Sóti Árpád 3
Spiró Gyula 3
Szél József 3
Tarnai Géza 2
Ujhely Bálint 1
Vály Antal 1
Vég István 1
Weisz Arnold ism. 3
Wellisch Tibor 3
Werner Manó 1
Wolfinger Frigyes 3

2. Francia nyelv.

Tanár: *Endrei Ákos.* Tankönyv: Bartos-Chovancsák, Francia nyelvtan és olvasókönyv I. II. rész. Tanulók száma: 26. Heti óra 2.

Kezdők csoportja. Tananyag: A tankönyv első kötetében levő olvasmányok alapján a rendes alaktan. Beszédgyakorlatok.

Haladók csoportja. Tananyag: A tankönyv második kötetében levő olvasmányok alapján a rendhagyó igék és a mondattan elemei. — Nagyobb elbeszélések.

A két tanfolyamban résztvett tanulók névsora és érdemjegyei:

Bogdány Ferencz III. kezdő 1
Engel László III. kezdő . . 1
Förster Béla V. haladó . . 2
Gellért Sándor VII. haladó . 1
Gellei Imre III. kezdő . . . 3
Hajós Endre III. kezdő . . 1
Hajdu Benno V. kezdő . . 2
Hajdu Oszkár VI haladó . . 1
Hajdu Pál VII. kezdő . . . 2
Heltai Tibor IV. kezdő . . 3
Kelemen Gyula III. kezdő . 1
Kis Iván IV. kezdő 3
Luszt István III. kezdő . . . 3
Marton István III. kezdő . . 1
Nagy Ferencz III. kezdő . . 1
Reppa József VII. kezdő . . 2
Rotkel László III. kezdő . . 1
Schihtanc Loránt III. kezdő . 2
Schlenger Gyula III. kezdő . 1
Steiner Aladár III. kezdő . . 2
Steinherz Ödön II. haladó . 2
Stark Oszkár IV. kezdő . . 2
Szekeres Imre IV. kezdő . . 3
Täubel Géza III. kezdő . . 2
Váli Antal VII. kezdő . . . 1
Veisz Ernő VI. haladó . . . 1

3. Gyorsírás.

Tanár: *Usetty Ferencz.* Tankönyv: Markovits—Vikár, Gyorsírás, I. II. rész. A két csoport tanulóinak száma 68.

a) Kezdők csoportja. Heti 1 óra. Tananyag: Levelező írás. A betűk begyakorlása az „e“ hangzóval. Viszonylagos sor. Szójelek. Tompaszög kikerülése. Torlódó „t“. Kis „t“. Kettőzés. Az „a, á“ hangzó. Hangrend. Hangrend-megszakadás. Monogramm. Az „o, ó“ hangzó. Az „ö, ő“ hangzó. Az „o, ö“ jelképi jelölésének egyszerűsítése. Hangrend-elágazás. Az „i“ hangzó. Az „u“ hangzó.

Az „ü, ű“ hangzó. A birtokos „é“. A hangzók önálló jelölése. Magánhangzó csoportok. Mássalhangzók torlódása. Az összetett szókról. Rövidítések nyelvtani rendben. Képzők és ragok. Névutók, határozók. Névmások és névmási szórészek. Van, fog, lesz. Szójelek és monogrammok gyakoribb igékre. Számnevek. Pénzek és mértékek nevei. Szójelek és monogrammok. Idegen szók és tulajdonnevek. Mássalhangzós csoportok. A levelező írás összes szójelei, monogrammjai betűrendben.

b) Haladók csoportja. Heti 1 óra. Tananyag: Vitaírás. Szabad egyszerűsítések. Szóösszehúzások. Szabad rövidítések. Kezdőhang-, belhang-, véghang-rövidítések. Rajzokkal való rövidítés. Idegen szók. Rendhagyó rövidítések. Tulajdonnevek. Gyakoribb szók. Szólásmódok és rövidítések összehúzása. Szakrövidítések. Írás diktálás után. Folyóiratok olvasása.

A tanulók előmenetele a következő:

Kezdők:

III. a) osztály.

Schwarz Miklós 3
Sziklai Sándor 3
Zsivanovits Sándor . . . 3

III. b) osztály.

Frank Imre 3
Kelemen Gyula 2
Keleti György 3
Kohn Antal 2
Schichtanz Lóránt 3
Schwabach László 3
Tänzer György 3

III. c) osztály.

Barta Sándor 2
Heumann László 3
Jeny László 1
Löffler Sándor 2
Márk Emil 3
Schlesinger Sándor 3

IV. a) osztály.

Grósz József 3
Racota Ovidius 1

IV. b) osztály.

Greiner Sándor 2
Grünwald Béla 3
Hoffmann Ödön 1
Klein Imre 3
Klucsik Jenő 1
Kohn Géza 2
Markovits István 3
Mérei Jenő 1
Reisz Imre 2
Stark Oszkár 1
Szigeti Géza 3
Vajda László 2
Weisz László 2
Wohl Ernő 2
Wozywodszky Géza 3

V. osztály.

Bozsoki Nándor 2
Wollák Dezső 1

VI. osztály.

Guga István 2
Kempfner József 1
Kuba János 1
Weisz Árpád 1

VII. osztály.

Horváth Zoltán 2

VIII. osztály.

Berger József 2
Blau Sándor 2
Dévényi Egon 1
Földvári Ferenc 2

Haladók:

V. osztály.

45 Steiner Miklós 1

VI. osztály.

Braun Jenő 1
Jeny Imre 1
Perlaky Mihály 1

VIII. osztály.

Bürger Károly 1
50 Dános Kálmán 1

4. Műének.

Tanár: *Perlaky Gábor.* Az énekesek száma az év elején 89, a második félévben 79. Heti órák száma: világi ének 2, egyházi 1, összesen 3.

Tananyag: Rövid előadások keretében, itt-ott alkalomszerűleg is megismerkedtünk a zeneelmélet alaptanaival. A hangjegyírást, skálák képzését, hangok eltalálását, a dur- és moll-hangnemeket solfeggió-énekléssel kapcsolatban gyakoroltuk. E mellett főcélunk egy-, két- és négyszólamú vegyeskarú énekdarabok betanulása volt. A sopran-alt énekesek a tenor-bassus-énekesekkel felváltva tanulták be szólamaikat, időnként pedig együtteseket tartottunk. A betanult darabokat többnyire Harrach Józsefnek a középiskola részére irt munkáiból, Deák Gerő „Emke" daloskönyvéből, Zsasskovszky és mások műveiből vettük, gondosan átdolgozva és alkalmazva, a mint a szükség kívánta.

Ebben az évben is ápoltuk a r. k. egyházi éneket, mert új épületünkben az intézet saját kápolnájában a növendékek most már egészen önállóan látták el az egyházi karéneket, Jeny László III. c) és Jeny Imre VI. o. t. harmónium-kiséretével.

Az intézeti önképzőkör ezidei jótékonycélú hangversenyét, melyet a tanári kar engedelmével táncmulatság követett, a Lloyd-társulat dísztermében tartotta meg január hó 25-én este, díszes közönség és a tanári kar jelenlétében. A műsort másutt közöljük, de itt felemlítjük, hogy az énekkar négy diáknótának és egy magyar egyvelegnek előadásával kifogástalanul megállotta helyét. Nem kis tetszést aratott Schmilovits József VIII., Kalmár István VIII., Kálmán Jenő, Irsai István VII., Schmidek Tibor VIII., Ligeti Imre VIII. o. t. hegedűjátékai, és Fehér Ernő VII. és Klein György VII. o. t. zongorajátékai. Mint a mult évben, úgy most is volt alkalmunk csinos zenekari játékot hallanunk, melyet Schmidek Oszkár úr

tanitott be és veszénylett az estélyen. Fáradságos buzgalma megérdemli, hogy e helyütt is kifejezzük őszinte köszönetünket!

A márc. 15-iki szabadságnap az idén a húsvéti szünetek körébe esett s így a tanulók távolléte miatt e napon ünnepet nem tarthattunk; volt ellenben április hó 13-án egy jól sikerült matiné, melyen a közönség az emlékezetes rossz idő ellenére is szép számmal vett részt. E hangversenyen az intézeti énekkar két indulót (Bob hercegből és Goll Tornaindulója) adott elő s nagy tetszést arattak Kalmár István, Schmilovits József, Ligeti Imre, Irsai István hegedűjátékai, valamint Kunfi Tibor és Fehér Ernő is jelesül zongoráztak.

Nem csupán az erkölcsi siker volt kedvező, de az anyagi is kielégítő volt, mert a fentebb említett, táncmulatsággal egybekötött hangverseny a segítő egyesületnek szép összeget jövedelmezett, a miért a tanulók buzgóságán kívül a közönség kedves velünkérzésének is hálával adózunk.

Az énekkar tagjainak névsora és osztályzatok itt következnek :*)

I. a) osztály.

Milanovics Béla . 1
Müller Ferenc . . 1
Ona László . . . 1

I. b) osztály.

Kis Sándor . . . 1
Juszt Jenő . . . 1
Müller Lajos . . 2
Ziffer Dezső . . 2

I. c) osztály.

Bicskei Miklós . —
Deutsch Géza . . 1
Hirschfeld Géza . 2
Lefkovits Rezső . 1
Vecsei István . . 1

II. a) osztály.

Bass Pál . . . 1
Glofák József . . 1
Goldstein Ede . 1
Jokel László . . —
Kléber Gábor . . 1
Seremet Lajos . 1

II. b) osztály.

Bácskai Pál . . 1
Csillag Albert . . 1
Dames Jenő . . 1
Friedmann Kornél 1
Kovács Elemér . 1
Ripper Károly . . 1
Schwarc Imre . . 1
Tarsoly Ferencz . 1

III. a) osztály.

Hirschfeld Lajos . 2
Matoss József . . 1
Orbán Pál . . . —
Pick Imre . . 1
Pollák Sándor . . 1
Schlenger Gyula . 1
Takáts Lajos . . 1
Vográndli János . 1

III. b) osztály.

Hajós Endre . . —
Locsmándi Kálmán 2
Némedi Albert . 1
Török László . . —

III. c) osztály.

Barta Sándor . . 1
Berger Sándor . 1
Graf László . . 1
Jeny László . . 1
Löffler Sándor . 1
Marcell Géza . . 1
Rosner Sándor . 1
Virág Gyula . . 1

IV. a) osztály.

Federer Gyula . —
Grosz József . . 2
Hirsch Imre . . . 2
Jávor Árpád . . 2
Klopfer Tibor . . 1
Popper Samu . . 2
Toffler István . . 1

IV. b) osztály.

Frumen Imre . . 1
Mérei Jenő . . . 1
Stark Oszkár . . 1
Weingruber Károly 1
Weisz Leó . . . 2

Az V. osztályból, mivel a hangváltozás (mutatio) e korban folyik le, az énekkarba senkit sem soroltunk be.

VI. osztály.

Allerhand Albert . 1
Ernst László . . 1
Glück Pál . . . 2

*) Megjegyezzük, hogy az osztályzatokat az énekórák pontos látogatására, avagy több-kevesebb elhanyagolására alapítottuk.

Iller József . . . —
Jeny Imre . . . 1
Kármán László . —
Kuba János . . . 1
Németh Péter . . 1
Nussbaum Géza . 1
Perlaky Mihály . 1
Ördögh Rezső . 1
Ujházy György . 1

VII. osztály.

Andersen György 1
Hajdu Pál . . . 1
Horváth Zoltán . 1
Klein György . . 1
Kleinberger Árpád 2
Kleinberger Hugó 2
Krsztics Milos . 1

Pártos Árpád . 1
Sóti Árpád . . . 1

VIII. osztály.

Brück Mihály . . 1
Czár József . . . 1
Neumann József . 1
Tihanyi Aurél . . 1
Torma György . —

Évközben kimaradtak: Bicskei Miklós I. c), Jokel László II. a), Orbán Pál III. a), Hajós Endre III. b), Török László III. b), Federer Gyula IV. a), Iller József VI., Kármán László VI., Torma György VIII.

5. Szabadkézi rajz.

Tanár: *Keményffi Jenő.* Tanulók száma: 53. Heti órák száma: 2. A tananyag teljesen megegyezett a Tanterv tananyagával.

A szabadkézi rajz-tanfolyamon részt vettek a következő tanulók.

I. a) osztály.

Cséry István
Milanovits Béla
Seiffert Vilmos

I. b) osztály.

Hajós László
Jancsó Ferencz
Sári István
Székely Zoltán

II. a) osztály.

Klein Andor

II. b) osztály.

Brenner Péter
Grósz Gyula

III. a) osztály.

Guttmann Imre
Kontry Gyula
Zsivánovits Sándor

III. b) osztály.

Némedi Albert

III. c) osztály.

Grünwald Imre
Täubel Géza

IV. a) osztály.

Deák Lajos
Kauders Aurél
Kiss Iván
Leichner Miklós
Lichtschein László
Mossonyi Sándor
Toffler István
Tury József

IV. b) osztály.

Fischer Béla
Mérei Jenő
Reisz Imre
Schreiber László
Stark Oszkár
Takács Gyula
Vajda László

V. osztály.

Gergew Milán
Hatscher Róbert
Kass Béla
Kondor László
Mazimetzky Kamill
Radó Károly
Stangel Rezső
Urhegyi András

VI. osztály.

Kármán László
Mandel Imre
Szenes Árpád

VII. osztály.

Diószeghy Tibor
Krsztics Milos
Messinger Arthur
Reppa József
Róth Tibor
Sipos Mihály
Vály Antal
Vég István
Vamoscher Ervin

VIII. osztály.

Fränkel György
Ligeti Miklós

6. Zene.

Tanár: *Eskenasy Licco* okl. hegedűművész. A tananyag: az Országos Zeneakadémia hivatalosan előírt tananyaga. Heti órák száma 6.

A tanfolyam tanulói az 1913. évi május 18-án az V. ker. főgymnasium dísztermében tartott nyilvános vizsgálati hangversenyen mutatták be haladásukat a nagyszámú érdeklődő közönség és a szülők előtt. A hangverseny műsora a következő volt:

1. a) Bayerhofer: Bölcsődal. Előadják: Áldor Péter, Dér Artur, Grausz László, Kugel Ernő, László Miklós, Lukács György, Mészáros Andor, Paul Andor, Pollák Sándor, Sárközi György, Scholz Károly, Scholz Rezső, Siraky Ottó, Ungár Imre, Weigel Ferenc. 1. b) Harold: Moto Perpetuo. Előadják: Kugel Ernő, László Miklós, Mészáros Andor, Paul Andor, Sárközi György, Scholz Károly, Weigel Ferenc. 2. Dölb: Idylle. Előadja: Weigel Ferenc. 3. Lagye: Romanze. Előadja: Scholz Károly. 4. Rieding: Polonaise. Előadja: Paul Andor. 5. Ridley-Cohne: Concert Quartett. Előadják: I. heg. Szilárd Géza, II. heg. Vas Tibor, III. heg. Dénes László, IV. heg. Glück Oszkár. 6. Dancla: Hommage à l'amitie. Előadja: Dénes László. 7. Seitz: D Dur Conzert. Előadja: Vas Tibor. 8. Alard: Faust fantázia. Előadja: Szilárd Géza. 9. Bach: Concert 2 hegedűre. I. tétel. Előadják: Biró Frigyes, Dénes László, Glück Oszkár, Róna Zsigmond, Szilárd Géza, Vas Tibor.

7. Vívás.

Tanár: *Hatos István* vivómester. A tanfolyam 8 hónapig tartott heti 4 órában. Az első három hónapban: iskola-vívás. Tananyag: vívó-állás, lábmozdulatok, a kard kezelése, az I—VIII. sz. vágások, a védek páros küzdelemben, visszavágások.

A negyedik és ötödik hónapban: művívás. Tananyag: test- és penge-cselek, kardkötések, penge-támadások a támadás átvételénél, elő- és tempó-vágások.

Az utolsó három hónapban művívás, mérkőzés és versenyvívás.

A tanfolyamban résztvett tanulók névsora és tanjegye:

V. osztály.

Bálint Lajos . . 1
Braun József . . 1
Kondor László . 1
Prayer Gyula . . 1
Radó László . . 1

VI. osztály.

Hajdu Oszkár . . 1
Jeny Imre . . . 1
Keil Loránt . . . 1
Kármán László . 1
Lövy Antal . . . 1
Ördög Rezső . . 1
Perlaky Mihály . 1
Spitz Sándor . . 1

VII. osztály.

Erényi Géza . . 1
Gellért Sándor . 1
Goldstein Béla . 1
Klein György . . 1
Kornhauszer Farkas 1
Krsztics Milos . . 1
Léderer Ede . . 1
Messinger Arthur 1
Pártos Árpád . . 1
Reppa József . . 1
Reichlinger Jenő . 1
Sipos Mihály . . 1
Tarnai Géza . . 1
Vály Antal . . . 1

V.

Az írásbeli dolgozatok tételei a magyar nyelvből.

V.

1. Egy kirándulás (levél). — 2. Petőfi és Arany barátsága. — 3. A nándorfehérvári győzelem. — 4. Id. Wesselényi Miklós báró jelleme. — 5. Mit szeretek olvasni. — 6. Az új földesúr. — 7. Kőrösi Csoma Sándor élete.

VI.

I. Szilágyi és Hajmási. (Jellemrajz). — Leila. (Jellemrajz.) — A szultán. (Jellemrajz.)

II. Arany történeti tárgyú balladáiról. — Arany történeti hátterű balladáiról. — Arany népies balladáiról. — „A ballada tragédia dalban elbeszélve". (Kifejtés.)

III. Az epikai hagyomány a „Zrinyiász"-ban. — A „Zrinyiász" expositiója. — Baráti viszonyok rajza a „Zrinyiász"-ban. — Zrinyi és fia. — A török követek Zrinyinél. — Farkasics halála.

IV. Egy régi magyar nemesúr házatája. — Toldi két útja Budára.

V. Arany és Burns idilljeinek összehasonlítása. — Petőfi egy idillszerű költeményének ismertetése.

VI. Balassi Bálint búcsút mond hazájának. — Elektra és Crysothemis. — Egy XVI. századbeli magyar kesergései.

VII. Coriolanus és barátai. — Coriolanus és ellenségei. — Coriolanus és családja.

VIII. Vörösmarty hazafias lírája. — Petőfi leíró költeményei.

VII.

1. Legkedvesebb olvasmányaim. — 2. Két legbecsesebb legendánk. — 3. Hogyan dolgozta fel Arany Tinódi tárgyait. — 4. Zrinyi jellemzésmódja. — 5. Kuruc hősök a kuruc költészetben. — 6. A peleskei nótárius Gvadányi és Gál feldolgozásában. — 7. Csokonai Dorottyájának komikuma. — 8. Shakespeare hatása Katonára.

VIII.

I. A Káldorok. — Tiborc. — A romanticizmus Vörösmarty drámáiban.

II. A leírás Jósikánál. — Jósika népszerűségének okai. — Abafi Olivér.

III. Az új Magyarország képviselői Eötvös regényében. — Eötvös mint emberbarát. — A megyerendszer kinövései. — A korviszonyok visszhangja a Kőrösi Csoma fölött mondott beszédben.

IV. A két Elemér. — A tragikus irónia Keménynél. — Az államtanács ülése.

V. A „Toldi szerelme" története. — A történeti szinezés „Buda halálá"-ban. — Kukorica Jancsi és Toldi Miklós.

VI. Széchenyi és a magyar költők. — A Hitel Végszavának lélektani magyarázata. — Széchenyi és Kossuth.

VII. Szubjektiv elemek Gyulai emlékbeszédeiben. — Madách ókori képei. — A középkor Madách felfogásában. — Garamvölgyi és Radnóthy.

VI.

Iskola-orvosi jelentés.

Sem az év elején, sem az iskolaév folyamán a szemvizsgálatok alkalmával, trachoma avagy másfajta ragályos szemgyulladás nem fordult elő az intézetben.

A ragályos bajok, dacára annak, hogy a főváros területén számuk az idei tanévben növekedést mutatott, intézetünkben aránylag csak kis mértékben jelentkeztek. Úgy mint tavaly, az idén is a vörheny eset volt a legszámosabb. Öt ízben fordult elő összesen. Kanyaró három, bárányhimlő csak egy esetben fordult elő.

A torna alól a következő bántalmak miatt történtek felmentések:

Sérv 13, szívbaj 10, fülbaj 1, vakbélgyulladás 1, izületi csúz 1, lábbaj 2, vesebaj 2, szembaj 2, általános gyengeség 1, sántaság, púposság miatt pedig 5 tanuló lőn felmentve. Tehát összesen 37 tanuló.

A rajz alól nagyfokú rövidlátás miatt mindössze 12, a szépírás alól 2 tanuló kapott felmentést.

Dr. Tóvölgyi Elemér.

VII.

A Gyulai Pál önképzőkör.

Alakuló ülésén, 1912. okt. 5-én *Gedai József* vezető tanár úr elnöklése mellett, *Barna Mihály* főigazgató úr jelenlétében, a kör a következő tisztviselőket választotta:

Elnök: Dévényi Egon VIII. o. t.; titkár: Neumann József VIII. o. t.; jegyző: Dános Kálmán VIII. o. t.; aljegyző: Kornhauser Farkas VII. o. t.; pénztáros: Lingsch Pál VIII. o. t.; ellenőr: Fehér Ernő VII. o. t.; könyvtáros: Ligeti Imre VIII. o. t.; segédkönyvtáros: Klein György VII. o. t.

Az idei programm nem szorítkozott csupán az irodalmak és művészetek ismertetésére. Célunk volt a reális tudományok beható tárgyalása is. Ezt azonban — sajnos — nem valósíthattuk meg oly mértékben, mint kívánatos lett volna. Az elért eredmény mégsem kicsinylendő. Több alapos tudásról tanuskodó értekezés ismertette körünkben a természettudományok főbb eredményeit.

Buzgó munkásságot fejtettek ki a kör tagjai a szépirodalom terén. Verseket írtak és novellákat. Több költemény tartalom és forma tekintetében egyaránt dícséretet érdemel. Meg kell említenem itt a bírálatokat is; alaposság és becsületes szigor jellemezte őket.

A zenét számosan művelték. S meglepően szép sikerrel. Hasonlókép dícséretesen állta meg helyét zenekarunk is, melynek létesitésén *Perlaky Gábor* tanár úr fáradozott. A vezénylői tisztet *Schmidek Oszkár* úr sziveskedett vállalni. Fogadják érte köszönetünket.

A szavalók főképen a lírai költeményeket kedvelték. Művésziesen adott elő verseket *Weisz István* VIII. o. t. Szavalóversenyünkön (1913. ápr. 26-án) a komoly szavalat első díjával (20 K) tüntettük ki. A komoly szavalat második díját (10 K), úgyszintén a víg szavalat első díját (10 K) *Berger József* VIII. o. t. nyerte. *Horváth Zoltán* VII. o. t. pedig dícséretben részesült.

*

Az önképzőkör 1913. jan. 25-én a Segitő-Egyesület javára hangversenyt rendezett a Pesti Lloyd dísztermében, melynek műsora a következő volt:

1. *Diákdalok:* a) Tres faciunt ..., b) A zene hatalma, c) Ergo bibamus! (Szövegüket németből fordította: *Endrei Ákos* tanár úr.) Előadja az intézet énekkara *Perlaky Gábor* tanár úr vezetésével.
2. *Sarasate:* Spanyol tánc. Hegedűn előadja: *Schmilovits József.*
3. *Liszt:* Rhapsodie hongroise II. Zongorán előadja: *Fehér Ernő.*
4. *Haydn:* Vonósnégyes, op. 76. Előadják: *Kalmár István* I. hegedű, *Kálmán Jenő* II. hegedű, *Irsai István* brácsa, *Schmidek Tibor* gordonka.

Szünet.

5. a) *Lassú magyar.* b) *Csürdüngölő.* Előadja az intézet énekkara *Perlaky Gábor* tanár úr vezetésével.
6. *Saint-Saëns:* Versenymű (a-dur). Előadja: *Ligeti Imre.*
7. *Schubert:* Impromptu (as-dur). Zongorán előadja: *Klein György.*
8. *Coppée:* „Az áldás." Szavalja: *Weisz István.*
9. *Sinigaglia:* Danze Piemontesi sopra temi popolari Op. 31. No. I. és No. II. Előadja az intézet zenekara *Schmidek Oszkár* úr vezényletével.

A hangversenyhez hasonlóan nagy erkölcsi sikere volt az 1913. ápr. 13-án rendezett matinénak is.

Műsora:

1. *Gárda induló* a Bob herceg operettből. Előadja az énekkar.
2. *Dévényi Egon:* Költemények. Felolvassa: *A szerző.*
3. *Sarasate:* 8-ik spanyol tánc. Hegedűn előadja: *Kalmár István.*
4. *Petőfi:* Az őrült. Szavalja: *Berger József.*

Szünet.

5. *Bruch D* moll Concert I. tétel. Hegedűn előadja: *Schmilovits József.*
6. *Brahms:* Rhapsodie. Zongorán előadja: *Kunfi Tibor.*
7. *Huber:* Kúnok Ábránd. Hegedűn előadják: *Ligeti Imre* és *Irsai István,* zongorán kiséri: *Fehér Ernő.*
8. *Ady Endre:* Ős kaján. Szavalja: *Weisz István.*
9. *Torna induló.* Előadja az énekkar.

*

Az Országos Magyar Szövetség *Petőfi hazafias költészetét ismertető tanulmány* jutalmazására 20 kor. aranyat ajánlott fel körünknek, melyért e helytt is köszönetet mondunk.

A díj nyertese: *Dévényi Egon* VIII. o. t.

Az önképzőkör hirdette történelmi (*Városaink a multban és a jelenben)* és fizikai (*A hő mint mozgás)* pályázatokra nem érkezett pályamű.

Úgy gondolom: a terminus rövidsége miatt.

A lírai verspályázat (20 kor.) díjának nyertese: *Dévényi Egon* VIII. o. t. Dicséretet nyert *Fodor László* VI. o. t.

VIII.

Cercle Français.

A kör 1912. október 13-ikán tartotta alakuló ülését, melyen 24 tag jelentkezett. A kör tisztviselőivé: Ujhely Bálint (elnök), Fehér Ernő (titkár), Boros Tibor (főbiráló), Sipos Mihály (könyvtáros) és Klein György (pénztáros) választattak.

Az egész év folyamán a kör 8 ülést tartott, melyek közül egy (1912. dec. 14.) Victor Hugo emlékének volt szentelve. Ez üléseken 8 műfordítás, 10 prózai fordítás, 10 szavalat, 5 értekezés 2 szabad előadás és 3 énekszám került napirendre. Az 1912. dec. 14-iki és az 1913. márc. 30-iki gyűléseken zeneszámok is előfordultak s ez üléseken a főigazgató úr, a tanári kar több tagja és a tagok hozzátartozóiból álló díszes közönség is részt vett.

Legtartalmasabb volt a december 14-ikén tartott Victor Hugo-ülés és a március hó 30-án tartott zóróülés.

A Victor Hugo-ülés programmjának főbb pontjai: Király Béla: Victor Hugó „Extase"-ának és „Quand nous habitions ensemble" című költeményeinek fordítása. Klein György: Magyar értekezés a „Les Misérables"-ról. Steinherz Ödön: V. Hugo „La conscience" című költeményének szavalása. Boros Tibor: Magyar értekezés „Notre-Dame de Paris"-ról. Bing György: Ujhely B. „Victor Hugo" című költeményének szavalása. Wellisch Tibor: V. Hugo „Choses de l'Infini" című elmélkedésének fordítása.

A zárógyűlés műsorának főbb pontjai: Weisz István: Coppée „A föld válasza" és „Két sír" című költeményeinek szavalása. Messinger Arthur: Massenet „Les enfants" és Gounod „Au rossignol" című dalainak éneklése. Berger József: Kiss József „Az anyaszív" című költeményének francia fordítása. Szavalat. Ujhely Bálint: „Basiliscus" című francia költemény.

Az 1913. február 9-ikén tartott rendes ülésen a kör pályázatot írt ki egy „Maurice Maeterlinck"-ről szóló értekezésre. A 10 koronás pályadíjat Hajdu Oszkár, a könyvjutalmat (Benedek M.: Victor Hugo) Hajdu Pál nyerte el.

A zárógyűlésen számolt be a könyvtáros és pénztáros az évi működéséről. A könyvállomány az év végén 34 kötetet tett ki.

A pénztáros jelentése szerint a kör bevételei 50 K 60 fillért, kiadásai 47 K 20 fillért tettek ki. Készpénzmaradvány: 3 K 40 fillér.

Végül midőn még a kör tagjai közül általános szorgalmáért

Ujhely Bálintot, magvas értekezésükért Boros Tibort és Hajdu Oszkárt és sikerült szavalataiért Fehér Ernőt megdicsérem, örömmel állapítom meg, hogy a kör ez évben is elég szépen teljesítette kitűzött feladatát.

E. Á.

IX.

Könyvtáraink és szertáraink.*)

I. Tanári könyvtár.

A-csoport. Kazinczy F. levelezése. I—XX. (Kiadja Váczy J.) — Szinnyei József: Magyar Tájszótár. — Elek Artur: Ujabb magyar költők. — Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története III. kiadás. I—II. — Szinnyei J.: Magyar nyelvhasonlitás. — Gyulai Pál: Bírálatok 1861—1903. — Szigetvári J.: A magyar kómikum elmélete. — Viszota Gyula: Gróf Széchényi István: Garat-ja. — Rudnyánszki Gy.: Napszállat felé.

B-csoport. Weichardt: Pompei. — A. Gellii: Noctium Atticarum libri XX. I—II. — Junii: Juvenalis Satirae. — Valerii Martialis: Epigrammaton libri. — Plinii Caecili Secundi: Epistulae. — Fabii Quintiliani: Institutiones oratoriae. — Plinii Secundi: Naturalis Historia I—V. — L. Annaei Senecae: Tragoediae. — P. Terenti Afri: Comoediae. — C. Vellei Paterculi: Historia Romana. — E. Reich: Atlas antiguus.

C-csoport. Henricus Stephanus: Thesaurus Linguae Graecae I—VIII. — Theocriti Bionis Moschi reliquiae. (ed. Ahrens.) — W. Christ: Grundzüge der griechischen Lautlehre. — O. Hoffmann: Die griechischen Dialekte I—III. — R. Meister: Die griechischen Dialekte I—II. — L. Meyers Vergl. Grammatik der griechischen und lat. Sprache I—II. — A. Wanicek: Griech.-lat. etymologisches Wbuch I—II. — Pausaniae: Graeciae descriptio· — Pausanias: Beschreibung von Griechenland. (f. Schubart I—II.) — Croiset: A görög éposz I—II. (f. Kempf. J.) R. Engelmann: Bilder-Atlas zum Homer. — J. v. Falke: Hellas und Rom. — Baumgarten: Die hellenische Kultur. — Owerbeck: Griechische Plastik I—II. — Apollinii: Rhodii Argonautika. Demosthenis: Orationes I—III. — Dionis Cassii Cocceiani: Historia Romana I—II. — Plutarchi: Vitae

*) Az évi szerzeményeken az 1912. polgári év szerzeményei értendők.

paralellae I—IV. — Polybii: Historiae I—V. — Miklosich: Lexicon Palaeos slavenico-graeco latinum. — M. Antoninus: Imperator ad se ipsum (ed. Leopold.) — Csengeri János: Euripides drámái. — Gardner: A régi Athén. — Dr. A. Jannarakis: Deutsch-Neugriechisches Handwörterbuch. — Rh. A. Rhousopoulos: Wörterbuch der Neugr. und Deutsch.

D-csoport. J. Grimm: Deutsche Grammatik I—IV. — A. Soergel: Dichtung und Dichter der Zeit. — Brandes: Die Hauptströmungen d. Literatur d. XIX. Jahrhundert I—VI. — Fr. Bopp: Vergleichende Grammatik I—III. — Bielschowsky: Goethe I—III. L. Geiger: Goethe. — O. v. Leixner: Geschichte d. fremden Litteraturen. — Kuno Fischer: Schiller Schriften I—II. — W. Wundt: Wölker Psychologie I—IV. — Else Jerusalem: A szent scarabeus. — Dr. H. Kraeger: Schillers-Werke.

E-csoport. Petrocchi: Lingua Italiana. — F. Brunetiere: Etudes critiques sur l'hist. de la Litterature Française. — V. Giraud: Essai sur Taine. — Gaston Paris: Légendes du moyen âge. — H. Taine: Nouveaux éssais de critique. — Derniers éssais de critique. — G. Lanson: Histoire de la Litterature Française. — L. Bourdeau: Le problème de la Vie. — L. Bordeau: Le problème de la Mort. — M. Guyan: Les problèmes de l'estetique contempraine. L'art an point de vue sociologique. L'irreligion de l'avenir. — H. Taine: Essais de critique et d'histoire. — Somogyi: Társalgási olasz nyelvtan. — Kalóz: Olasz szótár. — Mosso: La vita moderna ital. — Kőrösi S.: Olasz-magyar és magyar-olasz szótár.

F-csoport. Aszlányi: Die Bibel des XX. Jahrhunderts. Világszerelem. Uj evolucio. Welterotik, Naturphilosophie. Weltverjüngung. — A. Welies: Ueber die Mnemotechnik. — A. Bain-Szemere-Sebestyén: Neveléstudomány.

G-csoport. W. Oucken: Geschichte in Einzeldarstellungen. X—XII. — Gr. Teleki J.: A Hunyadyak kora Magyarországon. — Csánki Dezső: Árpád és az Árpádok. — Thaly Kálmán: Ocskay László I—II. — Buckle: Anglia művelődésének története I—X. — Br. Forster Gyula: Magyarország műemlékei I—II. — Otto Heine am Rhyn: Die Kreuzzüge. — Lübke-Seuran: Grundriss der Kunstgeschichte, I—V. — Dr. Henszelmann: Magyarország műemlékei I—II. — Dr. Rómer Fl.: Régi falképek Magyarországon. — Békefi Emlékkönyve. — Fr. Both: Conradus Celtis Protacuis. — Goldzieher-Heller: Előadások az iszlámról. — Özv. Schönherr A.:

Schönherr Gyula emlékezete. — Kovachich: Vestigia Comitiorum (1 drb.) Supplementum ad Vestig. Com. — Jászai P.: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. — Corpus Juris (Magyar törvénytár) 1907—11. tcikkei.

H-csoport. Vámbéry Ármin: Küzdelmeim. — Ritters: Geographis-statistisches Lexicon I—II. — Dr. K. Zehden: Handelsgeographie. — Gabányi K.: Öt év Mandzsúországban. — Vámbéry Á.: Középázsiai utazás. — Lóczi Lajos: A kinai birodalom. — Dr. Róna Zs.: Éghajlat I—II. — Darwin: Tengerjárás és rokontünemények. — Berget Alfonz: Utazás a levegőben. — Magyarország vármegyéi és városai I—XX. — Torontál megye XXI.

I-csoport. Dr. E. Bade: Das Süsswasser-Aquarium. — Scott Ellio (Schöpflin A.): A primitiv ember. — Dr. M. Hoernes: Der diluviale Mensch. — Dr. Ormándi M.: Növénynevek etymologiája. — Csiki Ernő: Magyarország bogár faunája. — W. Bölsche: Von Sonnen und Sonnenstäubchen. Aus der Sneegrube. Naturgeheimnis. Der Mensch der Vorzeit. Die Abstammung des Menschen. A bacillustól a majomemberig. Szerelem az élők világában. — Francé: Das Pflanzenleben im Deutschl. I—IV. — Morgan: Die geolog. Grundlagen d. Abstammungslehre. — Zimmermann: Wunder der Urwelt. — Kükenthal: Zoologisches Praktikum. — Dr. M. Hoernes: Natur- u. Urgesch. d. Menschen. — Walter: Vorschule d. Geologie. — Buchers: Die Abstammungslehre. — Heering: Leitfaden für d. biologisch. Unterricht. — Wagner: Lehrbuch d. Geologie u. Mineralogie. — E. Krüger: Biologische Schülerübungen. — L. Darmstaedter: Hbuch z. Gesch. der Naturwiss. — H. Lachmann: Das Terrarium. — Dr. Au. Forel: Das Sinnesleben der Insekten. Dr. L. Reinhardt: Die Gesch. d. Erde. — A Weisbach: Tabelle z. Bestimmung der Mineralien. — G. Steinmann: Einführung in d. Paläologie. — Dr. W. Schoenichen. — Kalberlah: Einfachste Lebensformen. — C. Snyder: Das Weltbild d. mod. Naturwissenschaft. — E. Hoppe: Unsere Weisen vom Werden d. Welt. — Wilkonn: Die Wunder des Mikroskops. — R. Helle: Der Tierkörper als Selbstorganism. — M. Verworn: Allg. Physiologie. — Dalmady: Mende-mondák a természettud. köréből. — Haeckel: Natürliche Schöpfunsgeschichte. — Dr. E. König: Das Leben. — O. Abel: Bau und Geschichte der Erde. — Au. Weisemann: Vorträge u. Deszendenztheorie, I. — Prowazek: Taschenb. d. mikroskop. Technik. — Geinitz: Die Eiszeit. —

Dr. L. Reinhardt: Kulturgeschichte der Nutzpflanzen, I—II. — Forel: Az idegek és a szellem egészségtana. — Dr. Rigler: Közegészségtan és a fertőző betegségek I—II. — Danszemann: Die Naturwissenschaften. I—II. — Dr. Fr. Strunz: Gesch. d. Naturwissensch. — Thanhoffer: Anatomia és divat. — Tóth Mike: Magyarország ásványai. — Linné: Species splantarum. — Linné: Genera Plantarum. — Linné: Systema vegetabilium. — Bischoff: Lehrbuch d. Botanik. — Endlicher-Unger: Grundzüge der Botanik. Prantl: Lehrbuch der Botanik. — Gönczy Pál: Pestmegye viránya. — C. Sprengel: Florae Halensis. — A. Rochel: Botan. Reise in das Banat 1835. — Index horti: Botanici. univ. Hungaricae. — Babsel Fr.: A föld és az ember. — Bochel A.: Naturhist. Miscellen über d. Karpath. — H. Schacht: Anat. u. Phisiol. der Gewächse. — Haberle: Succincta rei herbariae Hung. etc. — Cserey Adolf: Kis növényhatározó. — Schuster: Terminologia Botanica. — Linné: Classis Plantarum. Die Wunder der Natur I. könyv. — Richard Pécsi: Oceanografia. Die Wunder der Natur II. könyv. — Sodd-Salamon Fröhlich: A rádium. — Dr. Anyeszky: A baktériumok természetrajza. — Dr. Filarszki N.: Növénymorphologia.

K-csoport. Dr. A. Winkelmann: Hbuch d. Physik. I., 1/2., II., III., IV., V—IV. — Dr. Chwolson: Lehrbuch d. Physik I—IV 1. — Müller-Ponillet: Lehrbuch d. Physik II. 3. (10. kiadás) IV. 1. — Au. Kundt: Vorlesungen ü. experimental Physik. — Alois Ifőfler: Physik. Naturlehre. — Oettingen: Die Schule d. Physik. — K. Noack: Aufgaben für Physik. Schülerübungen. — Kohlrausch: Kleiner Leitfaden der prakt. Physik. — Dr. Wadetzky J.: Üstökösök. — Dr. Röhrer L.: Az elektromosság tanának haladásáról. — Aschkinass: Die Radiooktavität. — Straub J.: Elektrotechnika I—XXX. füzet. — Klupathy Jenő: Physikai mérések. — Fr. Poske: Naturlehre Oberstufe. — W. E. Ayoton-Krieg: Hbuch d. prakt. Elektr. — Mikola Sándor: A physikai alapfogalmak kialakulása. — Berget Alfonz: Léghajózás és repülés. — Dr. O. Frőlich: Die Entwicklung der Elektr. Messungen. — G. Wernicke: Elektrot. Messungen und Messinstrumente. — Dr. G. Alie: Lehrbuch der Elektrizität u. der Mag. — E. Rumer: Funkeninduktoren I. rész. — Fr. Kohlrausch: Lehrbuch der praktischen Physik.

L-csoport. Bardey: Aufgaben-Sammlung. — J. Tannery: Elemente d. Mathematik. — Dr. C. Bruhns: Neues logaritmisch-trigonometrs. Hbuch. — Rátz László: Mathematikai gyakorló-könyv.

M-csoport. Dr. H. Ost: Lehrbuch der chemischen Technologie. — Erdmann: Lehrbuch d. anorganischen Chemie. — R. Brauns: Chemische Mineralogie. — Arendl-Doerner: Grundzüge d. Chemie u. Mineralogie. Arendl-Doerner: Leitfaden für d. Unterricht in d. Chemie. — Lassar-Cohn: Die Chemie im tägl. Leben. — Dr. A. Lipp: Lehrbuch d. Chemie u. Mineralogie. — Pintér Pál: Kémiai praktikum. — W. Ostwald: Der Werdegang einer Wissenschaft. W. Ostwald Die Schule der Chemie. — Dannemann: Naturlehre. — Svante Arrhenius: Elektrochemie.

N-csoport. Salmon-Fiedler: Analitische Geometrie des Raumes. — Alf. Clebs: Vorlesungen über Geometrie. — Dr. H. Schroter: Theorie der Oberflachen zweiter Ordnung. — E. Bovel—P. Stäckel: Die Elemente der Mathematik. — Dr. Th. Reye: Die Geometrie der Lage. — Dr. Klug Lipót: A projektiv geometria elemei. Dr. Klug Lipót Projektiv geometria. — Rátz — Mikola: Az infinitézimális számitások. — F. Klien: Einleitung in die höhere Geometrie.

P-csoport. Akadémiai Értesitő. — Athaeneum. — Archeologiai Értesitő. — Állattani Közlemények. — Botanikai Közlemények. — Budapesti szemle. — Deutsche Revue. — Deutsche Rundschau. — Etnographia. — Földrajzi közlemények. — Földtani Közlöny. — Herkules. — Hivatalos Közlöny. — Huszadik Század. — Hegi: Illustrierte flora 30, 31 lief. — Irodalomtörténet. (Pintér szerkeszti.) — Irod. Tört. Közlemények. — Jó Egészség. — Kath. Szemle. — Lehrproben und Lehrgänge. — Litt. Zentralblatt — Kosmos és melléklete. — M. Chemiai folyóirat. — Magyar Figyelő. — Magyar Iparművészet. — Magyar Középiskola. — Magyar Nyelv. — Magyar Nyelvőr. — Magyar Paedagogia. — Középisk. Math. Lapok. — Math. és természettud. Értesitő. — Mercure de France. — Nemzeti Sport. — Naturwiss. Rundschau. — Művészet. — Neue Jahrbücher. — Nyelvtudományi Közlemények. — Nyugat. — Országos középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. — Századok. — Tenger. — Történelmi Szemle. — Természettud. Közlöny. — Népmüvelés. — Új Élet. — Uránia.

Q-csoport. H. Schröer: Die Stabübungen. — Bábel—Kmetyko: Zenés szabadgyakorlatok. — Bernáth: Botgyakorlatok rendszere.

R-csoport. Szabados B.: Kariskolai kézikönyv I—II. k. — Kacsóh Pongrác: Az iskolai énektanitás paedagógiája. — Kapi Gy.: Összhangzattani kézikönyv. — Magyar Arion I. Vegyeskarú énekek gyüjteménye. — E. Kremsel: Komersbuch der Deutchen Studenten. — Herrach: Magyar Arion II.

S-csoport. Eberhard Schnetzler: Werkbuch für Haus. — Schultz: Das Drechslerbuch. — C. Treyer: Der junge Handwerker und Künstler. — Dr. Ziffer K.: Népszerű orvosi tanácsadó I—II. — Radó A.: Idegen szavak szótára. — Magyar Könyvtár 1—624. (szerk. Radó A.) Olcsó Könyvtár 8—181, 184—540, 545—760, 767—1171, 1183—1628, 1631—1640. — Révai Nagy Lexicona 2—3. kötet. — Kézikönyv a polgári ifjunak a katonai hivatásra. — Révai Nagy Lexicona 4, 5, 6. kötetei. — Hazai ipari beszerzés forrásai. — Címtár az 1912. évre.

A tanári könyvtár állapota 1912. év végén:

Csoport	Darab	Kor.	fill.
A	539	2562	80
B	366	1713	34
C	223	1417	94
D	356	2525	82
E	54	260	56
F	235	1385	61
G	390	3968	68
H	65	731	52
I	298	2514	44
K	130	1274	33
L	79	513	26
M	25	241	68
N	31	336	16
P	691	8163	92
Q	55	111	52
R	19	41	10
S	406	1220	72
Összesen	3962	28983 K	40 fill.

2. Ifjúsági könyvtárak.

a) Az ifj. *nagyobb* könyvtár ez évi beszerzései:

Goncourt, Zemganno testvérek. — Hugo, A nyomorultak. — Ruskin, Szezámok és liliomok. — Aho, A tiszteletesné asszony. Ebers, A nővérek. — Lagerlöf, Arne kincse. — Dickens, Gösta Beerling, Két város, Copperfield Dávid. — Tóth, A boldogasszony dervise. — Lengyel, Hálás utókor. — Hankó, Kémia a mindennapi életben. — Művészeti könyvtár. — Zempléni, Turáni dalok. — Universum VI. — Vértesi, Keleti ég alatt. — Hoitsy, Ami az em-

bert környékezi. — Nógrády, Séták a nagy természetben. — Ismeretterjesztő Könyvtár. — Szutorisz, A növényvilág és az ember. — Wodetzky, Üstökösök. — Világkönyvtár V—X. — Dante—Babits, A pokol. — Magyar Népköltési Gyűjtemény. — Gobinean, A renaissance. — Lyka, Képírásunk újabb irányai. — Philippi, A képírás régi mesterei. — Pilo Mario, Esztetika. — Reinach, A művészet kis tükre. — Mikszáth, Töviskes látogatóban. — Molnár, Gazdátlan csónak. — Móricz, Boldog világ. — Bulwer, Pompei utolsó napjai. — Stanley, A legsötétebb Afrikában. — Teleki, Felfedező utam. — Ujfalvy-Bourdon, Páristól Szamarkandig. — Alexander, A művészet. — Benedek, A magyar nép multja és jelene. — Vámbéry, Küzdelmeim. — Földrajzi Könyvtár. — Almássy, Vándorútam. — Bozóky, Két év Kelet-Ázsiában. — Kertész, Képek Ázsia keletéről. — Láng, Korzika. — Slatin pasa, Tűzzel-vassal a Szudánban. — Spaits, Mandzsurián át. — Haraszty, Rostand. — Horváth, A magyar irodalom története. — Kéki, Tompa, Radó, Dante. — Várdai, Mikszáth. — Malonyai, A magyar nép művészete.

Összesen 183 kötet 766 K 85 f. értékben.

Az ifjusági nagyobb könyvtár állománya az iskolai év végén 2705 kötetet 9181 K 90 f. értékben.

b) Az ifjusági *kisebb* könyvtár ez évi beszerzése:

Ajándékozás utján: Csengey G., A mocsarak királya. — Sas Ede, Ahol a gólya fészkel. — Ujfalussy, Küzdelem a dicsőségért. — Vétel útján: Rudnyánszky, Napszállat felé. — Benedek: Magyar mese- és mondavilág, 2 p. — Bródy, Az egri diákok, 3 p. — Donászy, Buda hőse. — Gárdonyi, A láthatatlan ember, 2 p., Az egri csillagok, 2 p. — Gáspár, Hét év a tengeren, 40.000 mérföld, A fehér ember útja. — Hedin Sven, Ázsia sivataigjain, Ázsia szívében. — Herczeg F., Pogányok. — Jókai, A kőszívü ember fiai, 2 p., Az uj földesúr. — Jósika, Abafi, 2 p. — Kipling, A Dsungel könyve, 3 p. — Mikszáth, Tót atyafiak, 5 p., Jó palócok, 5 p., Két koldusdiák, 5 p., A vén gazember, 5 p. — Rákosi V., Elnémult harangok, Galambos Pál naplója, Oglán bég kincse. — Molnár F., A Pál-utcai fiúk, 5 p. — Twain Márk, Koldus és királyfi, 2 p. — Universum VI. — Vas Gereben, Egy alispán, 2 p. — Verne Gy., Cascabel Caesar, Észak a dél ellen, Grant kapitány, Sándor Mátyás, Két évi vakáció, Tizenötéves kapitány, Utazás a föld körül. — Archibald Williams, A modern technika nagy alkotásai, Ujkori híres utazók. — Sienkiewicz, Quo Vadis? — Mikszáth, Prakovszky.

A könyvtár állománya az 1912/3. iskolai év végén 653 mű, 2028 kötetben 3569 K 96 f. értékkel.

3. Philologiai museum.

a) A museum ezidei beszerzései vétel utján:

Borsos, Római, görög és barbár érmek. — Koepp, Archaeologie. — Lübke-Semrau, Die Kunst des Altertums. — Beöthy, Müvészet-történet II., III. — Springer, Handbuch der Kunstgeschichte. — Hoppe, Bilder zur Mythologie. — Langl, A mykenei oroszlánkapu. — Aucler, Róma. — Luckenbach, Akropolis. — Lehman, Akropolis. — Levy, Forum Romanum. — Strnad, Parthenon. Achilleus pajzsa, gipszöntvény. — Seemann, Wandbilder 4 drb.

A museum állománya: a szakkönyvtárban van 23 mű; szemléltető képekből és diapositivekből 514 drb; modellekből és keretekből 169 darab; értéke 4328 K 10 f.

b) Az *éremgyűjtemény* állománya: 36 ókori érem, 157 külföldi, 68 magyar és osztrák érem, 20 emlékérem.

Az éremgyűjtemény gyarapításához hozzájárultak: Kármán Zsigmond és Sipos Ágoston urak; továbbá az I. b) osztályból: Weisz J., Hajós L.; a II. a) osztályból: Weisz P., Benkő J.; a III. b) osztályból: Hajós S.; a III. c) osztályból: Márk E., Eisenstädter D., Jeny L., Révész M., Pollacsek E., Luszt J., Ponger S., Marcell G., Mészáros A., Heumann L., Stark A.; a IV. a) osztályból: Gombosi Z., Somos J., Hahn N.; a IV. b) osztályból: Klein J., Reisz J.; az V. osztályból: Székely B., Wollák D.; a VI. osztályból: Seidner Gy., Waldmann Gy.; a VII. osztályból: Wellisch T., Irsai J., Klein Gy.; a VIII. osztályból: Berger J., Schmidek T., Brück M.

A nemeslelkű adakozók fogadják az intézet hálás köszönetét adományaikért; egyben továbbra is szíves figyelmükbe ajánljuk éremgyűjteményünk gyarapítását.

4. Történelmi szertár.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ajándéka: dr. Finály, Magyarország a rómaiak alatt.

Zsámboki, A budavári Mátyás-templom (2 példányban). — Dr. Finály, Magyarország a rómaiak alatt. — Von Spruners Historisch geographisches Hand-Atlas (I—III.) — Myskovszky,

Magyarország középkori és renaissance-stilű műemlékei (I—V. f. 50 lap). — Dr. Réthy, Corpus Nummorum Hungariae (I—II. f.). Marci Chronica. — Dr. Áldássy, Címereslevelek. — Fejérpataky, Magyar címeres emlékek (I—II. f.)

A gyarapodás 12 darab, 398 K 52 f. értékben.

A szertárban van 108 darab, 1498 K 22 f. értékben.

5. Földrajzi szertár.

Lehmann földrajzi jellemképei közül: Az Elbe homokkő hegysége, Délamerikai őserdő, Magyar puszta, Uránia, diapositiv kép (64 drb). — Stieler's Hand-Atlas.

A gyarapodás 68 darab, 131 K 40 f. értékben.

A szertár állománya 402 darab, 2316 K 87 f. értékben.

6. Természetrajzi szertár.

a) Vétel: Rendkívüli átalányból: Ultra kondenzor hozzávaló ívlámpával, mikroszkopiai praeparatumok, kézi lupe 2 lencsével, 3. sz. objektiv, 16 drb növénytani fali kép, 5 drb. technologiai fali kép, vetítőgép átalakítva a mikroszkopikus vetítéshez, transzformátor, 1 drb diapozitiv doboz.

b) Rendes átalányból: Termés- és maggyűjtemény, gorillakoponya papirmachéből, kecsege porcos váza borszeszben, egér, injekciós készítmény, gyermekbőr, injekciós készítmény és 1 drb kirándulási táska.

Ajándék: A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium ajándéka a Tanszermuzeum útján: 1 drb Calderoni-féle vetítőgép, 1 drb mozgófénykép-készülék 1 drb filmmel, 1 drb ívlámpa, Zeiss-féle vetítőmikroszkop 3 drb objektivvel.

Álladék: Vétel: 1827 drb. Ajándék: 788 drb, 15.663 K 50 f. értékben.

7. Természettani szertár.

a) *Vétel útján*: Különféle mérő- és kisérleti eszközök a 2-ik rendkivüli átalányból, 54 drb, 2239 K 40 f. értékben.

3 drb kád elem, 2 drb cella-mérleg platina elektródokkal, kisebb laboratoriumi tárgyak, kisérleti anyagok és javítások a rendes évi átalányból, 350 K értékben.

b) *Ajándék útján*: A Nagymélt. vall. és közoktatásügyi minisz-

terium ajándéka: Optikai készülékek gyűjteménye a vetítőgéphez, 19 drb 830 K 80 f. értékben.

Schmidek Tibor VIII. o. t. egy csellóvonót ajándékozott.

A természettani szertár állaga 628 drb 20.763 K 17 f. értékben.

8. Rajzszertár.

1 drb svájci rajzeszköz, 2 drb háromszög, 1 drb Fáber-féle logarléc, parallelvonalzó, táblavonalzó 1 m., táblavonalzó $1^1/_2$ m., táblarajzsin, 3 drb háromszög 45^0, 3 drb háromszög, szögmérő, táblakörző. Összesen 18 drb. 150 K értékben.

A szertárban van 1386 drb 4935 K 27 f. értékben.

9. Irodalomtörténeti muzeum.

Heyden-Erdősi: Gyermeki beszélgetések és Hegendorphinus-Erdősy: Rudimenta Grammatices (1. köt.) 3 K. Szirmay Antal: Hungaria in parabolis (1 köt.) 6 K. Lossonczy István: Hármas kis tükör (1 köt.) 4 K. Czvittinger Dávid: Specimen Hung. Literatae (1 köt.) 40 K. Kis-Viczay Péter: Selectiora Adagia (1 köt.) 20 K. Rothkoepf Gábor: Honművész (1 köt.) 10 K. Szemere Pál: Élet és Literatura (2 köt.) 8 K.

Összesen 202 mű, 381 darab; összérték: 3066 K 50 f.

X.

A tanulók segélyezése.

a) Segitő egyesület.

Az egyesület vagyoni állapota a tanév végén a következő:

Bevétel:

Pénztári maradvány	K.	586.50
Kamatok	„	560.—
A szelvények szerint befolyt .	„	1124.68
Összesen .	K.	2271.18

Kiadás:

Könyvekre	K.	549.88
Rajz- és irószerekre	„	121.84
Ruházatra	„	272.68
Pénz segély	„	120.—
Koronajáradék kötvényre . .	„	824.37
Kisebb kiadások	„	11.50
Pénztári maradvány	„	370.91
Összesen .	K.	2271.18

Vagyon:

Értékpapirokban . . . . . K. 15.000.—
Pénztári maradvány . . . . „ 370.91
Összesen . K. 15.370.91

Budapest, 1913. junius hó.

Dr. Keil Alajos, ellenőr. ***Dr. Romsauer Lajos,*** pénztáros.

Alapító tagok: Hatvany-Deutsch Károly évenként 50.— K, Ujhely Bálint 50.— K. *Összesen 100.— K.*

Adományok: Szabályzatokért, intézeti kisebb gyűjtés és talált pénz. *Összesen: 17.34 K.*

Az I. a) osztály gyűjtése: Berecz J. 1.—, Chambre F. 3.54, Cséry I. 2.—, Csillag B. 3.20, Csillik A. 1.26, Dobos A. 1.30, Fléhner R. 1.—, Friedmann I. —.70, Grosz A. —.60, Gyurcsovics I. 2.20, Gyüre I. 1.50, Hegedüs J. 6.—, Kern P. 25.50, Kohn M. 5.24, Kovács J. 6.10, Kormendi A. —.30, Kornberger B. 1.30, Kronberger M. 1.30, Magyar T. 1.72, Matics K. 1.60, Milanovics B. 7.—, Neuberger S. 2.—, Óna L. 5.—, Pikler L. 1.50, Razgha A. 7.30, Salgó Z. —.90, Schichtanz A. 1.—, Schwarcz S. 1.35, Schwitzer L. 2.20, Soha A. 2.70, Steiner B. 1.32, Szeifert V. 1.—, Szervai T. 10.—. Szilas L. —.80, Takács J. 4.40, Teller F. 3.90, Vajda Gy. 12.—, Várai T. 1.—. Weisz I. 3.—, Weisz O. 1.—, Wolf E. —.60, Wurm A. 3.66, Zaláni L. 16.13. *Összesen: 157.12 K.*

Az I. b) osztály gyűjtése: Brieger S. 1.—, Bruckner Z. 1.10, Csillag Gy. 1.06, Csuhák J. 1.—, Dub D. —.20, Einhorn A. 1.60, Fadgyas P. —.90, Ferenczi L. 5.20, Frank J. —.10, Fränkel J. 1.—, Frimm L. 1.—, Gärtner N. —.20, Grausz L. —.70, Guzikovszky L. 3.78, Haas L. —.40, Hajós L. 2.70, Hercog I. 4.60, Hetessy E. 1.42, Huszár J. 3.30, Jancsó F. 1.—, Juszt J. —.10, Kernács P. 1.—, Kis S. —.20, Klár F. 4.—, Kleer L. 2.34, Klein T. —.70, Komlós Gy. 2.66, Kovács J. 1.28, Krausz A. —.20, Lévay F. —.50, Lukács Gy. 1.—, Máhr K. —.12, Müller L. 1.10, Pajor I. —.70, Peisz L. 5.34, Pollák L. 5.30, Quittner L. 2.24, Rozehnal A. 3.—, Sári I. 13.—, Seltsám L. 1.—, Székely Z. 9.40, Tepper I. 3.76, Unterberger L. —.44, Valkó I. 1.30, Weisz I. 3.70, Weisz P. 4.10, Ziffer D. 1.—. *Összesen: 101.74 K.*

Az I. c) osztály gyűjtése: Adler A. 10.—, Andorka K. 1.—, Balassa J. 3.80, Benedig Á. —.70, Bitskey M. —.20, Derzsi Á. 3.40, Deutsch G. —.70, Faragó Gy. 1.—, Fonyó A. 1.10, Fried-

mann L. —.70, Gerő V. 1.17, Ginter J. 3.24, Gonda B. —.30, Gutfreund M. —.50, Havas L. 3.40, Heves J. 2.02, Hirschfeld G. —.34, Hock J. 4.10, Hufnagel K. 10.30, Hügel L. —.44, Imrik L. 2.—, Kasnyik J. 4.04, Kelemen L. 2.20, Kertesi L. 1.06, Kovács Gy. 2.20, Kristóf J. —.50, Kruch I. 3.02, Kurcz I. 1.—, Lefkovics R. —.78, Molnár F. 6.—, Orenstein G. 1.70, Pollacsek I. 40.—, Rabinovits L. 1.—, Rákosi L. —.20, Rónai Zs. 2.—, Schelmic Gy. 1.20, Schulz E. —.22, Singer I. —.10, Spitzer Z. 1.41, Szabó J. 1.80, Székely Á. 1.20, Tóth I. 2.66, Turcsányi V. 1.50, Vajda Gy. 1.40, Vecsei I. 2.10, Weisz B. 3.10, Weiszhausz Z. 1.—, Wertheimer L. 3.—, Wiener I. 1.—. *Összesen 98.20 K.*

A II. a) osztály gyűjtése: Aufrichtig I. 1.—, Bass P. —.70, Benkő J. —.04, Birli I. —.70, Deutsch J. 2.—, Floh A. —.40, Fodor S. 1.40, Follajtár J. —.30, Freund J. 7.50, Gärtner Zs. —.20, Goldstein E. 3.70, Gyémánt J. —.22, Hajdu P. —.36, Hegedüs I. 2.10, Jokel L. 4.10, Kemény J. 1.—, Kléber G. 3.84, Kont R. —.32, Lindenbaum L. —.90, Nyúl F. 2.40, Pollák E. —.21, Puck B. 1.—, Retek S. 3.16, Schaurek O. 4.—, Schröder B. 2.40, Serémet L. 1.—, Strompf A. 2.10, Sugár Z. 1.40, Szabó L. 2.30, Szeiler P. 3.12, Tény F. —.40, Weisz P. 4.80, Weiszhausz J. 80.—. *Összesen 59.87 K.*

A II. b) osztály gyűjtése: Bácskai P. 1.60, Berger Ö. 2.—, Biró B. —.20, Bozzay G. 1.30, Braumann L. 4.30, Brenner P. 1.80, Csillag A. —.54, Dames J. 2.40, Dárdai G. 3.—, Einfeld E. 2.46, Erdély L. 4.52, Fischer L. 1.30, Friedmann K. —.76, Fuchs B. —.50, Grosz Gy. 1.70, Grünbaum R. —.80, Halbrohr S. —.10, Herzog P. —.80, Hirschberg P. 4.50, Kalmár L. 1.50, Kovács E. —.60, Nazimecki L. —.60, Nuszbaum J. 2.—, Nyilas J. 3.—, Pisztora F. 1.40, Pisztora J. 1.40, Princ R. —.60, Ripper K. 1.54, Romanecz Gy. 13.27, Rosenberger M. 5.60, Schlatter Gy. 3.10, Schwarcz I. —.87, Spitz E. 1.20, Spuller B. 5.—, Svetics E. 1.—, Székely J. 1.—, Tarsoly F. 3.40, Ungár S. 1.10, Weiszmann D. 7.70, Widder E. 1.05, Zala J. 1.—, Zala P. 1.—, Zolnay I. —.20. *Összesen 93.71 K.*

A III. a) osztály gyűjtése: Czichy N. —.10, Darányi B. —.10, Engel L. —.25, Fischer L. 1.—, Flóh M. —.20, Fohn S. —.40, Guttmann I. 1.60, Hirschfeld L. 1.—, Huszár B. —.50, Nagy F. 1.—, Neuner A. —.24, Rózsa J. —.20, Röszler V. —.10, Schäb L. 4.—, Schlenger Gy. 2.64, Schwarcz M. 2.—, Weisz M. —.10. *Összesen 15.43 K.*

A III. b) osztály gyűjtése: Bass E. —.20, Danczinger L. 1.14, Fischer J. —.20, Frank I. 2.—, Fuchs S. 1.05, Gelei I. —.80, Gyarmathy S. —.30, Hajós E. 3.40, Hajós S. 15.—, Halbrohr F. —.10, Hendrik Gy. —.50, Herskovics A. 2.—, Holländer S. —.40, Kelemen Gy. 2.—, Keleti Gy. 1.—, Keppich F. —.30, Kohn A. 1.20, Konkolyi J. 1.—, Kovács B. —.10, Lax T. —.40, Locsmándi K. —.30, Machleid N. —.20, Maierhofer I. —.40, Mandel I. 3.21, Némedi A. —.56, Révai D. —.20, Schichtanz L. 1.—, Schwabach L. 2.40, Steiner A. —.20, Szántó A. —.84, Szóbl E. —.50, Tenzer Gy. 5.—, Török L. 1.60, Vaszarics V. 1.—, Weisz S. 1.50, Widder B. —.30. *Összesen 52.30 K.*

A III. c) osztály gyűjtése: Almási I. 2.—, Barta S. —.50, Báthory V. —.59, Berger S. —.22, Eisenstädter D. 4.28, Farkas Gy. —.20, Fléhner E. 3.50, Gráf L. —.80, Grünwald I. 2.—, Heumann L. 4.70, Jakabffy I. 2.50, Jakabffy L. 2.50, Jeny L. 3.20, Khin L. —.20, Kramer I. —.21, Lingsch V. 1.—, Löffler S. 1.10, Löwy L. —.20, Luszt I. —.40, Marcell G. —.50, Markovics Gy. 1.—, Márk E. —.70, Marton I. 2.—, Mészáros A. 9.—, Nagy J. —.20, Oberhofer I. 2.—, Óvári L. —.14, Pollacsek E. 1.—, Ponger S. 1.60, Révész M. —.20, Rosner S. 1.—, Rotkell L. —.20, Schlesinger S. 1.10, Täubel G. 4.—, Urhegyi A. —.51, Urhegyi I. —.70, Vasvári J. —.50, Virág Gy. —.40, Weisz J. —.40. *Összesen: 57.25. K.*

A IV. a) osztály gyűjtése: Baum M. —.20, Deák L. 12.63, Fischer A. —.20, Fritsch V. —.36, Garai S. 3.—, Gál Ö. 1.—, Gergely B. —.96, Gombosi Z. —.20, Grosz S. —.20, Hahn N. 2.—, Heinrich L. —.40, Hirsch I. —.80, Kauders A. 3.—, Klein J. 1.30, Klopfer T. —.34, Kónya M. —.40, Kugel E. 5.40, Leichner M. 16.50, Lichtschein L. —.50, Lovas J. 2.—, Mayer J. 2.—, Márkus I. —.60, Mészáros Gy. 6.42, Mosonyi S. 1.—, Oláh I. —.40, Ötvös E. —.30, Pikler Gy. 1.—, Popper S. —.12, Racota O. 1.—, Ripper J. —.30, Schwartz F. 2.56, Selmeci M. —.40, Somos I. 1.56, Steinfeld G. —.20, Szántó A. —.10, Toffler I. —.40. *Összesen: 67.75 K.*

A IV. b) osztály gyűjtése: Apáthy Gy. —.50, Balázs L. 1.—, Fischer B. 1.—, Fodor L. —.50, Freund S. —.20, Frumen I. 1.—, Grausz S. —.60, Greiner S. 1.—, Grünwald B. —.30, Guttmann K. —.50, György E. —.64, Halász E. 8.90, Hoffmann Ö. —.30, Jeszenszky Zs. —.70, Klein I. 1.46, Klucsik J. 1.—, Kohn G. —.50, Kővári Gy. —.78, Kreisz Gy. —.10, László M. —.28,

Markovics I. 1.—, Mérei J. 2.10, Molnár Z. —.70, Paszternák Z. —.10, Pfeifer I. 2.50, Porges A. —.20, Reisz I. —.40, Retek L. 3.50, Richter J. —.40, Rosenbach T. 1.—, Róna B. —.50, Singer R. —.34, Sohr Gy. 1.40, Stark O. —.60, Steinhardt F. —.60, Sternlicht E. 1.50, Szekeres I. —.20, Szigeti G. —.40, Takács Gy. —.50, Vajda L. —.82, Vágó M. —.20, Weingruber K. —.10, Weisz László 1.—, Weisz Leó —.10, Willhelm I. —.20, Wohl E. 1.60, Wurm P. 1.—, Zélinger I. —.80, Zettl B. 1.—. *Összesen*: *46.02 K.*

Az V. osztály gyűjtése: Almási L. —.30, Andorka D. —.60, Bálint L. —.30, Billes L. —.60, Bohung E. 2.90, Bozsóky N. 1.—, Braun I. —.24, Braun J. —.40, Fischer D. 1.—, Förstner B. —.74, Gärtner J. —.20, Gegus B. —.40, Gerger M. 1.—, Hajdu B. —.22, Hatscher R. —.50, Hirschler F. —.60. Jelinek T. 4.10, Katz S. 1.—, Kálmán I. 1.—, Kende L. —.56, Kondor L. —.20, Lindenbaum S. —.77, Luftschitz P. 3.—, Nazimecki K. 1.—, Plundrich I. —.60, Prayer Gy. 1.30, Radó K. 1.50, Radó L. —.40, Ráth L. —.30, Róth J. —.50, Saeffer D. —.50, Székely B. 2.—, Schmidt F. —.60, Steiner M. —.40, Steinherz Ö. —.44, Szücs I. —.50, Takács J. —50, Tonhäuser Gy. —.20, Urhegyi A. 1.20, Wamoscher D. 1.—, Wank L. 1.40, Weinzierl A. —.60, Weisz Gy. —.20, Wollák D. —.50. *Összesen*: *37.27 K.*

A VI. osztály gyűjtése: Allerhand A. 1.20, Balogh J. 2.—, Bing Gy. 5.30, Biró Gy. —.60, Braun J. 2.—, Ernst L. 1.—, Fodor L. 1.—, Földes E. 12.06, Guga I. 7.20, Hajdu O. 12.10, Havas L. 5.—, Heilig A. 2.56, Iller J. 1.—, Jeny I. 3.20, Kajb E. —.50, Kálmán J. —.60, Kármán L. 5.—, Kempfner J. 1.—, Kohn L. 1.—, Kovács A. 10.—, Kuba J. 1.20, Lenkei L. 4.—, Lőwy A. 2.20, Magyar D. —.50, Messik J. 1.—, Németh P. 2.10, Nuszbaum G. 1.—, Ördögh R. 5.18, Schlattar A. 2.—, Schwartz L. 1.—, Seidner Gy. 1.—, Spitz S. 1.20, Sándor J. 2.—, Szenes Á. 1.20, Ujházy Gy. 3.—, Vasvári P. 1.24, Waldmann Gy. 9.40, Weil Z. 3.40, Weisz E. 1.—, Weisz A. 1.—, Winter S. 1.—. *Összesen*: *120.04 K.*

A VII. osztály gyűjtése: Andersen Gy. 1.—, Balog L. —.40, Biró A. —.20, Bittó Z. 1.—, Boros T. —.30, Both A. —.20, Bürger V. —.20, Fazekas Gy. —.50, Fehér E. 21.60, Földes S. 1.—, Gellért S. —.60, Goldstein B. —.20, Hajdu P. 1.—, Horváth Z. —.60, Hunvald D. 1.—, Irsai I. 1.—, Kernács I. 1.60, Keszler M. 4.10, Király B. 2.20, Klein Gy. 2.—, Klein Zs. —.28, Klein-

berger A. 1.40, Kleinberger H. 1.—, Kóla Gy. —.20, Kornhauser F. 1.—, Kosztics M. 1.—, Kunfi T. —.50, Léderer E. 1.—, Messinger A. —.30, Missik F. 1.20, Nádasdi T. —.40, Orbán L. —.30, Polgár I. —.20, Pártos Á. 2.—, Reichlinger J. 1.20, Reppa I. —.60, Révész P. 34.—, Róth T. —.16, Sipos M, —.20, Sóti A. —.64, Szél J. —.70, Tarnai G. 2.40, br. Tornyay-Schossberger V. 1.—, Ujhely B. 2.—, Vály A. —.50, Vég I. 3.60, Weisz A. —.20, Wellich T. 1.—, Werner M. —.50, Wolfinger F. 1.—. *Összesen 67.52 K.*

A VIII. osztály gyűjtése: Berger J. 2.40, Brosek I. —.20, Brück M. 1.—, Bürger K. 3.80, Czár J. —.40, Dános K. 4.—, Földvári F. 1.—, Dévényi E. —.70, Fränkel Gy. —.20, Friss A. —.20, Gottdiener S. 2.40, Gráf Z. —.60, Grósz S. 1.—, Kalmár I. —.70, Kis L. —.50, Klein A. —.40, Ladányi B. —.30, Ligeti I. 1.20, Lingsch P. 1.—, Locsmándi F. —.60, Michnay Gy. —.60, Molnár J. 1.—, Neumann J. 1.—, Reich J. —.40, Rosenberger J. 1.—, Rosenfeld E. 1.—, Schmidek T. 1.—, Schmilovits J. —.52, Seifert J. —.40, Szántó K. —.50, Szilárd G. —.40, Tihanyi A. 1.—, Valdingbret A. —.70, Vándorfy J. —.50, Weisz I. —.50. *Összesen 33.12 K.*

b) Egyéb segélyezések és jutalmak.

Szautner Zsigmond dr., intézetünk korán elhunyt tanárának emlékére tett alapitvány ez évi kamatait *Mayer Jenő* IV. a) oszt. tanuló kapta jutalmul.

A *Lőwy-alapítványból Steinherz Ödön* V. oszt. tanuló 50 K jutalmat kapott.

Tandíj-kedvezményben részesült: az I. félévben 57 tanuló félmentes, 114 tanuló egész mentes; a II. félévben: 45 tanuló félmentes, 114 tanuló egész mentes. Az elengedett tandíj értéke 10.044 K.

Ösztöndíjas tanulók: *Vég István* VII. o. t. a 400 K-ás Kronheim-féle, *Orosz Ervin* II. a) o. t. pedig az 500 K-ás Csicseri Orosz és Reviczky-féle családi ösztöndíjat élvezte.

A nm. vallás és közoktatásügyi Miniszter úr ajándékából könyvjutalmat kaptak:

Biró Antal VII. o. (Jánosi B., Az aesthetika története);

Jenny Imre VI. o. (Eötvös, Gondolatok);

Hatscher Róbert V. o. (Chun K., Mély tengerek világa);

Wank Lóránd V. o. (Csiky, Görög-római mythologia);
Gál Ödön IV. a) o. (Brankovics, A magyar szabadságharcz);
Márkus István IV. a) o. (Császár M., Magyar művelődés a XV. században);
Wurm Pál IV. b) o. (Petőfi összes költeményei);
Oberhofer Imre III. c) o. (Andor J., Nagy Lajos);
Freud János II. a) o. (Platz B., Utazás a természetben);
Berger Ödön II. b) o. (Vörösmarty költői művei).

XI.

Az érettségi vizsgálat.

A folyó 1912/13. tanévi érettségi vizsgálat írásbeli része május hó 19., 20. és 21. napjain folyt le. A tanker. kir. főigazgató a következő tételeket tűzte ki:

A magyar nyelvből: Költőink és a szülői ház.

Összesen 41 tanuló dolgozott, még pedig jelesen 4, jól 9, elégségesen 19, elégtelenül 9.

A latin nyelvből: Ovidius: Fasti III. 809—834-ig. (Quinquatrus maiores).

Összesen 41 tanuló dolgozott, még pedig jelesen 3, jól 10, elégségesen 23, elégtelenül 5.

A mennyiségtanból: a) Mekkora díjat kell 30 éven át minden év végén valamely takarékpénztárba befizetni, hogy azért az utolsó befizetéstől számított 12 éven át minden év végén 1040 K járadékot kapjunk? (p=4%). Mekkora a befizetett díjak értéke a 30-ik év végén? b) Két vasúti pálya egymást 37°15′20″-nyi szög alatt metszi. A keresztezéstől a legközelebbi őrházig egyenes mind a két pálya s a két őrház távolsága a keresztezéstől az egyik pályán 135, a másikon 243 m. Mekkora e két őrház távolsága egymástól?

Összesen 41 tanuló dolgozott, még pedig jelesen 11, jól 10, elégségesen 20.

A szóbeli érettségi vizsgálat június 3., 4., 5., 6. és 7. napján folyt le nagyságos Négyesy László dr. egyetemi tanár úr elnöklete alatt.

Az érettségi vizsgálatot sikerrel kiállották:

Bentia Anna	Galambos Sándor	Molnár József (jól)
Bohn Ferenc	Graf Zoltán	Neumann József
Brosek István	Kalmár István	Reich József
Bruck Mihály	Keil Tibor (jól)	Rosenberger József (jelesen)
Bürger Károly	Kertész Artur (jelesen)	Schmiedek Tibor (jól)
Czár József	Kis Lajos	Sipos Mihály (jól)
Dános Kálmán (jól)	Ladányi Béla	Sperber Nándor
Dévényi Egon (jól)	Ligeti Imre (jelesen)	Szilárd Géza
Földvári Ferenc	Lingsch Pál (jelesen)	Tordai Ferenc
Fränkel György	Locsmándi Ferenc	Vándorfy József (jelesen)
Friss Aladár (jól)	Michnay Gyula	Weisz István

A görög nyelvből kiegészítő vizsgálatra jelentkezett 2 tanuló; Kohányi Ferenc és Leitner Ferenc, mindkettő elégséges eredménynyel tett vizsgálatot.

Az 1912—13. tanévi érettségi vizsgálat eredménye.

Hányan jelentkeztek	Az írásbelin			Szóbeli vizsgálatra bocsáttattak	A szóbelin					A vizsgálatot többé nem ismételheti
	Mindendolgozatát legalább elégséges eredménnyel elkészítette	Az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra utasíttatott	Az írásbeli alapján végleg elutasíttatott		Jelesen érett	Jól érett	Egyszerűen érett	Javító vizsgálatra utasíttatott	Ismétlő vizsgálatra utasíttatott	
41	34	—	—	41	5	7	21	6	1	1

Az érettségit tett ifjak pályaválasztása	
theologiai	1
bölcsészeti	3
jogi	10
orvosi	7
állatorvosi	—
mérnöki	2
építészi	1
gépészm.	1
vegyészi	1
gazdasági	—
erdészeti	—
bányászati	2
ipari	—
kereskedői	1
hivatalnoki	2
katonai	—
művészeti	1
határozatlan	1
	33

XII.

Testgyakorlás.

Közli: *Tóth István.*

Kevés új mondanivalónk van. Kitűnően felszerelt tornacsarnokunkban és udvarunkon vígan folyt a gyakorlás ez évben is. Ősszel és tavasszal, mikor az időjárás megengedte, az udvaron gyakoroltunk, télen a csarnokban, kivéve a jégszezont, amikor korcsolyáztunk.

Sok bajunk volt a tornaruházattal. Szegények a tanulóink s bizony soknak nehezére esik a dresz beszerzése. Meg talán némely szülő fölöslegesnek is tartja. Pedig egészségi szempontból nemcsak kívánatos, hanem feltétlenül is szükséges az, hogy ne a rendes ruhánkban végezzük a testgyakorlást! Erre bármilyen nehezen, de kell, hogy teljék! Köszönet segítő egyletünknek, amely ez idén is több szegény tanulónak szerzett be tornadresszt!

Hogy tanulóinkban az athletika és uszás iránt élénkebb érdeklődést keltsünk, házi versenyt rendeztünk az év vége felé. Május hó 31-én a Margit-szigeti sporttelepen tartottuk meg athletikai versenyünket, mely czélra a Magyar Athletikai Club készségesen, díjmentesen engedte át pályáját. Ezen versenyünkön alább felsorolt diákjaink győztek:

60 m. síkfutás a III. részére: I. Tóth József III. a) oszt. tanuló $8^4/_5$ mp. alatt, II. Rózsa Jenő III. a) oszt. III. Óváry Lajos III. c) oszt. tanuló.

Távolugrás a III. oszt. részére: I. Tóth József III. a) oszt. t. 4 m. 48 cm.-el, II. Makk Károly III. a) oszt. t. 4 m. 43 cm.-el, III. Locsmándy Kálmán III. b) oszt. t. 4 m. 32 cm.-el.

60 m. síkfutás a IV. oszt. részére: I. Gombosi Zoltán IV. a) oszt. t. $8^2/_5$ mp. alatt, II. Molnár Zoltán IV. b) oszt. t., III. Steinfeld Gábor IV. a) oszt. t.

Távolugrás a IV. oszt. részére: Gombosi Zoltán IV. a) oszt. t. 4 m. 79 cm.-el, II. Bárdos Aladár IV. a) oszt. t. 4. m. 71 cm.-el, III. Molnár Zoltán IV. b) oszt. t. 4 m. 64 cm.

100 m. síkfutás az V. oszt. részére: I. Steinherz Ödön 14 mp. alatt, II. Hirschler Ferencz, III. Nazimecky Kamilló.

Távolugrás az V. oszt. részére: I. Plundrich István 4 m. 60 cm.-el, II. Nazimecky Kamilló 4 m. 60 cm.-el, III. Hirschler Ferencz 4 m. 53 cm.-el.

100 m. *síkfutás a VI. oszt. részére:* I. Kármán László $13^{2}/_{5}$ mp. alatt, II. Bing György, III. Glück Pál.

100 m. síkfutás a VII. oszt. részére: I. Horvát Zoltán $12^{1}|_{5}$ mp. alatt.

Magasugrás a VII. oszt. részére: I. Spiró Gyula 1. m. 55 cm.-el, II. Horvát Zoltán 1 m. 50 cm.-el.

$^{1}/_{4}$ *angol mértföldes síkfutás V—VII. oszt. részére:* I. Horvát Zoltán VII. o. t. $60^{1}|_{5}$ mp. alatt, II. Kajb Ede VI. o. t.. III. Bing György VI. o. t.

Ezenkívül rúdmászásból, illetve függeszkedésből is tartottunk versenyt az intézeti udvaron június hó 4-én a következő eredménynyel:

Versenymászás a III. oszt. részére: I. Folin Sándor III. a) oszt. t., II. Hónig Jenő III. a) oszt. t., III. Kovács Béla III. b) o. t.

Versenymászás a IV. oszt. részére: I. Stark Oszkár IV. b) o. t., II. Steinfeld Gábor IV. a) o. t., III. Weingruber Károly IV. b) o. t.

Versenymászás az V. oszt. részére: I. Hirchler Ferencz.

Verseny függeszkedés VI—VII. oszt. részére: I. Kornhauszer Farkas VII. o. t.

Június hó 5-én tartottuk meg úszóversenyünket a Császár-uszodában a következő eredménynyel:

35 m. mellúszás a III. oszt. részére: I. Vaszarits Vilmos III. b) o. t. $31^{4}|_{5}$ mp. alatt, II. Fuchs Sándor III. b) o. t., III. Jeny László III. c) o. t.

35 m. magyar úszás a III. oszt. részére: I. Vaszarits Vilmos III. b) o. t. $28^{1}|_{5}$ mp. alatt, II. Fischer László III. a) o. t., III. Jeny László III. c) o. t.

35 m. mellúszás a IV. oszt. részére: I. Gombosi Zoltán IV. a) o. t. $31^{9}|_{10}$ mp. alatt, II. Szigeti Géza IV. b) o. t., III. Szekeres Imre IV. b) o. t.

35 m. magyar úszás a IV. oszt. részére: I. Gombosi Zoltán IV. a) o. t. $26^{2}|_{5}$ mp. alatt, II. Weingruber Károly IV. b) oszt. t., III. Kohn Géza IV. b) o. t.

70 m. mell és 70 m. magyar úszás V. oszt. részére: I. Braun Imre 1 p. $14^{3}/_{5}$ mp. alatt; a felsőbb osztályúak 70 m. mell és 70 m. magyar úszási versenyében I. Balog János VI. o. t. 1 p. 05 mp. alatt. Úgy a Braun, mint a Balog ideje a mellúszásra vonatkozik, mert a magyar úszási idejüket nem mérték.

Tavalyi eredményeink határozottabban jobbak voltak. Ha a jövő évi kerületi tornaversenyen olyan jól akarunk szerepelni, mint

az előzőn tettük: az athletikai gyakorlatokban szorgalmasabbaknak kell lennünk.

A nagy szünidőre lenne egy pár figyelmeztető szavam diákjainkhoz. Szívleljék meg, bizonyára hasznát veszik.

Óvakodjanak a túlzástól mindenben! Gyakoroljanak naponként, de mértékkel! Úszás, evezés, labdajáték és kirándulás legyen a napi programm! Igyekezzenek korán feküdni és korán kelni. Aki teheti ne aludjék, zárt szobában. Élvezzék a kora reggeli rövidebb kirándulásokat, ilyenkor a jó levegőn gyakorolják a teljes, mély lélegzést eleinte kevesebbszer, később 40—50-szer is! Fürdés után a test egész felületét alaposan dörzsöljék le, ez eljárás nagyon edzi a bőrt, e második tüdőt. Az evésben is tartsanak mértéket! Aki csak teheti, fogyasszon el naponként legalább 1 liter nyers, tiszta, egészséges állattól nyert tejet, akár aludt, akár édes állapotban. Ez sokkal értékesebb, mint a forralt tej. Igen ajánlhatom a yoghurt tejet is! A sok húsevés káros, ezt kerüljék! Soha, egy pillanatra se felejtkezzenek meg az egyenes, helyes testtartásról! Tisztaság, rendszeretet és okosság vezérelje minden cselekedetüket, akkor megemberedve, megújúlt és meggyarapodott erővel kezdhetnők neki a jövő tanévnek. Úgy legyen!

Végül távozó diákjainkhoz, a leérettségizettekhez fordulok azzal a kéréssel, ne felejtsék el az iskolában tanultakat, ne fordítsanak hátat az elannyira szükséges testgyakorlásnak. Ezután több alkalmunk nyílik szabadabban, több időt szentelőleg foglalkozni testük végleges kiépítésével. Erejük, ügyességük, egészségük minél tökéletesebb megalapozásánál sem időt, sem fáradságot nem szabad sajnálni! Ma már minden intelligens, elfogulatlan ember híve kezd lenni a testgyakorlás nemes eszméjének. Kérem önöket, legyenek apostolai ez ügynek s ahol alkalmuk nyílik, még arra is legyen gondjuk az öngyakorláson kívül, hogy új híveket szerezzenek az ügynek! Megéri a fáradságot! A magyarság erősítése, egészségesebbé tétele olyan fontos cél, hogy még áldozatoktól sem szabad visszariadni! Legyenek művelt magyar emberek, humánusak ahol lehet, de határozottak az emberi és a magyar célokért való küzdésben!

XIII.

A folyó tanévben használt tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTÁLY.

Esztergomi kis katekizmus.
Fodor—Székely, Liber Sexti I.
Négyesy László, Magyar nyelvtan, I.
Négyesy László, Magyar olvasókönyv, I.
Lasz S., Földrajz, I. rész.
Fodor—Wagner, Rajzoló planimetria.
Arany—Szíjártó—Dietz, Számtan, I.
Szterényi H., Természetrajz, I.
Kogutowicz M., Földrajzi atlasz, I.

II. OSZTÁLY.

Pokorny, Ó-szövetségi bibliai történetek.
Fodor—Székely, Liber Sexti.
Négyesy, Magyar nyelvtan, II.
Négyesy, Magyar olvasókönyv, II.
Lasz S., Földrajz, II.
Arany—Szíjártó—Dietz, Számtan, II.
Fodor—Wagner, Rajzoló geometria, II.
Szterényi, Természetrajz, II.
Kogutowicz M., Földrajzi atlasz, II.

III. OSZTÁLY.

Pokorny, Új-szövetségi bibliai történetek.
Négyesy László, Rendszeres magyar nyelvtan.
Négyesy László, Magyar olvasókönyv, III.
Csengeri J., Latin mondattan.
Fodor—Kurtz, Latin olvasmányok.
Kelemen—Schuster, Dürers Lehrjahre.
Gaal—Helmár—Szende, Magyarország története 1526-ig.
Lasz S., Földrajz, III. rész.
Kacsoh P., Fizikai földrajz.

Arany—Szijártó—Dietz, Számtan, 4. kiadás.
Fodor—Wagner, Rajzoló geometria, III.
Kogutowicz M., Történelmi atlasz.

IV. OSZTÁLY.

Pokorny, Kath. szertartástan.
Arany János, Toldi, Lehr A. magyarázataival.
Négyesy L., Stilisztika.
Csengeri, Latin mondattan.
Fodor—Kurtz, Latin olvasmányok.
Heinrich Gusztáv, Német olvasókönyv, II.
Gaal—Helmár—Szende, Magyarország története, II.
Szterényi H., Növénytan.
König—Beke, Algebra.
Fodor—Wagner, Rajzoló geometria, III—IV. oszt. számára.
Kogutowicz M., Történelmi atlasz.

V. OSZTÁLY.

Uhlyárik, Kath. hittan.
Négyesy, Rhetorika.
Heinrich G., Német tan- és olvasókönyv. I.
Grecs—Schnabl, Német nyelvtan.
Gedeon A., Német stílusgyakorlatok.
Csengeri, Latin mondattan.
Dávid, Ciceronis orationes selectae.
Csengeri, Szemelvények Ovidiusból.
Maywald J., Görög nyelvtan.
Maywald J., Görög gyakorló és olvasókönyv, I.
Mika Sándor, Világtörténelem, I.
König—Beke, Algebra.
Wagner, Geometria.
Szterényi H., Állattan.
Kogutowicz M., Történelmi atlasz.

Görögpótló tankönyvek.

Jancsó B., Magyar irodalmi olvasmányok, I.
Kempf József, Homeros Iliasa.
Geréb József, Szemelvények Herodotos műveiből.

VI. OSZTÁLY.

Matuszka, Ker. kath. erkölcstan.
Négyesy, Poétika.
Csengeri, Latin mondattan.
Pirchala, Vergilius Aeneise, I. II.
Bartal—Malmosi, Livius XXI—XXII. könyve.
Maywald, Görög nyelvtan.
Maywald, Görög olvasókönyv, II.
Heinrich G., Német tan- és olvasókönyv, II.
Grecs—Schnabl, Német-nyelvtan.
Gedeon A., Német stilusgyakorlatok.
Mika Sándor, Világtörténet, II.
Szterényi Hugó, Ásványtan és chemia.
König-Beke, Algebra.
Wagner, Geometria.
Kogutowicz M., Történelmi atlasz.
Lutter, Logarithmus-táblák.

Görögpótló tankönyvek :
Jancsó B., Magyar irod. olvasókönyv, II.
Sarudi György, Görög lirai anthologia.
Euripides, Iphigenia, ford. Radó Antal.

VII. OSZTÁLY.

Aubermann, Egyháztörténelem.
Beöthy, Magyar irodalomtörténet, I.
Csengeri, Latin mondattan.
Bartal—Malmosi, Sallustius.
Dávid J., Ciceronis orationes selectae.
Pirchala, Vergilius Aeneise, I. II.
Csengeri, Homeros Odysseája.
Dávid, Herodoti Epitome.
Miklós Ferenc, Német olvasókönyv.
Schnabl, Goethe Egmontja.
Schnabl, Goethe Hermann u. Dorotheá-ja.
Mika, Világtörténet III.
Szíjártó, Physika.
Wagner, Algebra.
Wagner, Geometria.
Lutter, Logarithmus-táblák.
Kogutowicz M., Történelmi atlasz.

Görögpótló tankönyvek:
Szilasi, Thukydides.
Incze, Demosthenes beszédei.
Jancsó, Magyar irodalmi olvasókönyv, III.

VIII. OSZTÁLY.

Uhlyárik, Apologetika.
Beöthy, irodalomtörténet, II.
Schnabl, Goethe Iphigenie auf Tauris.
Miklós Ferenc, Német olvasókönyv.
Csengeri, Latin mondattan.
Csengeri—Bartal—Malmosi, Horatii opera, I. II.
Gyomlai Gy. Szemelvények Tacitus műveiből.
Csengeri, Homeros Iliasa bő szemelvényekben.
Simon J. S., Szemelvények Platonból (Jeles írók 63.)
Szinnyey, Magyar nyelv.
Szitnyay E., Lélektan és logika.
Wagner A., Algebra.
Wagner, Geometria.
Szijártó, Physika.
Lutter, Logarithmus-táblák.
Varga O., A magyarok oknyomozó története.
Kogutowicz, 10 térkép a hazai történelem tanításához.
Görögpótló tankönyvek:
Alexander B., Szemelvények Platon és Aristoteles műveiből.
Zsámboki, Művészettörténeti olvasókönyv.
Segédkönyvek az V—VIII. osztály számára:
Burián, Latin-magyar és Magyar-latin Szótár.
Cserép, Római régiségek.
Elischer-Fröhlich, Szótár Homeroshoz.
Lévai—Vida, Görög-magyar Szótár.
Kelemen, Német-magyar és Magyar-német Szótár.
Simonkai, Növényhatározó.

Tankönyv-változások a jövő tanévben:

A tank. kir. főigazgatóhoz jóváhagyás végett a köv. tankönyv-változás terjesztetett föl:

I. oszt. *Szinnyei,* Magyar nyelvtan — Négyesy, Magyar nyelvtan helyett.

III. oszt. *Fodor—Székely*, Liber Sexti. — Fodor—Kurtz, Latin olvasmányok helyett.

IV. oszt. *Kelemen—Schuster*, Dürers Lehrjahre — Heinrich német olvasókönyv helyett.

IV. oszt. *Ady—Endrei*, Magyar stilisztika — Négyesy, Stilisztika helyett.

VII. oszt. *Pintér*, Magyar irodalomtörténet — Beöthy, Magyar irodalomtörténet helyett.

VII. oszt. *König—Beke*, Algebra — Wagner, Algebra helyett.

XIV.

Az 1912—13. iskolai év folyamán érkezett fontosabb rendeletek kivonata.

1912. jul. 4. — 3843. főig. sz. *Dr. Romsauer Lajos* r. tanár kinevezése tandíjkezelővé három tanévre (1912—13., 1913—14. és 1914—15.).

1912. aug. 1. — 4375. főig. sz. *Kelemen Béla* hely. tanár folytatólagos alkalmazása az 1912—13. tanévre. 1912. jul. 20. — 99623. min. sz.

1912. aug. 31. — 4695 főig. sz. *Dr. Waczulik László* hely. tanár folytatólagos alkalmazása az 1912—13. tanévre. 1912. aug. 19. — 108653. min. sz.

1912. szept. 2. — 9. főig. sz. *Dr. Szegő Pál* tört. és földrajz-szakos tanárjelölt folytatólagos beosztása tanintézetünkhöz gyakorlati évre. 1912. aug. 27. — 78664. min. sz.

1912. szept. 5. — 96. főig. sz. *Hirsch Ármin* mennyiségtan-fizika-szakos tanárjelölt beosztása tanintézetünkhöz gyakorlati évre. 1912. — 113649 min. sz.

1912. szept. 20. — 421. főig. sz. *Dr. Vikol János* tanári szolgálatra beosztott áll. főgymnasiumi igazgató kinevezése a VII. fizetési osztályba. 1912. szept. 4. — 114915. min. sz.

1912. okt. 23. — 1094. főig. sz. *Hatos István* vívómester engedélyt kap a jelen (1912—13.) tanévre a vívás tanítására. 1912. okt. 10. — 138423. min. sz.

1912. nov. 25. — 1681. főig. sz. *Szántó Soma* r. tanár beosztása főgymnasiumunkhoz szolgálattételre. 1912. nov. 19. — 159894. min. sz.

1912. nov. 30. — 1755. főig. sz. *Bodiu Mihály* r. tanár felmentése a tanítás alól betegsége miatt. 1912. nov. 27. — 160160. min. sz.

1913. jan. 27. — 2442. főig. sz. A *Dr. Szautner Zsigmond*-féle jutalomdij-alapitvány 1912. évi számadásának jóváhagyása. 1913. jan. 21. — 701/1913. — XV. számv. sz.

1913. febr. 26. — 2788. főig. sz. *Usetty Ferenc* r. tanár II. ötödéves korpótlékának folyosítása 1913. évi március hó 1-től kezdődőleg. 1913. febr. 18. — 17111. min. sz.

1913. márcz. 29. — 3096. főig. sz. *Dr. Szilágyi Sándor* r. tanár áthelyezése tanintézetünkhöz. 1913. márc. 24. — 40266. min. sz.

1913. ápr. 9. — 3234. főig. sz. *Dr. Beke Ödön* r. tanár fizetése 1913. évi április hó 1-től kezdődőleg 2400 kor. és 500 kor. személyi pótlék. 1913. márc. 29. — 41606. min. sz.

1913. ápr. 15. — 3293. főig. sz. A csász. és kir. 4 hadtest-parancsnokság köszönete *Barna Mihály* igazgatónak a f. é. márc. hó 2–6-án az intézetben történt elszállásolása körül tanusitott előzékenységeért. 1913. ápr. 7. — 41645. min. sz.

1913. ápr. 15. — 331. főig. eln. sz. *Dr. Négyesy László* tud. egyetemi ny. r. tanár kiküldése elnöknek tanintézetünkhöz az idei érettségi szóbeli vizsgálatra. 1913. ápr. 7. — Min. rend.

1913. ápr. 23. — 3444. főig. sz. Folyó évben a szeptemberi érettségi vizsgálatok a III. ker. áll. főgymnasiumban lesznek.

XV.

Érdemsorozat.

A számok magyarázata.

Tanulmányi előmenetel.	*Erkölcsi magaviselet.*
1 = jeles;	1 = jó;
2 = jó;	2 = szabályszerű;
3 = elégséges;	3 = kevésbbé szabályszerű;
4 = elégtelen.	4 = rossz.

I. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Fógel József.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépirás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Berecz János	3	4	3	3	3	4	4	3	2	2
	Brück (Schlesinger) B.	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
	Chambre Ferenc	3	3	4	4	4	4	4	2	3	1
	Cséry István	1	3	3	2	3	3	3	2	1	1
5	Csillag Béla	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1
	Csillik Antal	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Dénes Ferenc	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	fm.	**1**
	Dobos András ism.	2	3	3	3	2	3	3	1	3	1
	Fédergrün Ignác	1	3	3	3	2	4	3	3	3	1
10	Flehner Richárd	3	2	2	2	2	2	3	1	2	1
	Frank Miklós	2	2	1	1	2	1	1	4	3	1
	Friedmann István	2	3	3	3	2	3	4	4	2	1
	Grósz András	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1
	Gyurcsovits István	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
15	Gyüre István	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Hegedüs János	1	2	3	3	2	2	2	2	2	1
	Kern Pál	2	3	3	3	2	2	1	3	2	1
	Kohn Mihály	2	3	4	4	4	4	4	2	1	2
	Kovács Jenő	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2
20	Körmendi Aladár	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Kronberger Béla	2	3	3	3	3	3	3	4	fm.	1
	Kronberger Miklós	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Magyar Tibor	1	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Matics Károly	2	3	3	3	2	2	3	2	2	1
25	Marsóvszky Kálmán	3	4	4	4	4	4	4	2	2	2
	Márk Lajos	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1
	Meskó Károly	2	3	3	4	3	4	4	3	3	2
	Milánovits Béla	1	3	3	3	2	3	3	2	2	1
	Müller Ferenc	1	1	1	2	2	2	3	1	2	1
30	Neuberger Sándor	1	1	2	2	1	2	2	2	fm.	1
	Óna László ism.	2	3	3	3	3	2	3	4	1	1
	Pikler László	2	1	1	2	2	1	2	2	2	1
	Razgha Andor	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Salgó Zoltán ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
35	Schichtánz Andor	2	2	3	2	1	1	3	3	2	1
	Schvarcz Imre	2	3	3	3	2	2	2	3	3	1
	Schvartcz Sándor	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2
	Schvitzer László	3	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Soha Árpád	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1
40	Steiner Béla	4	4	3	4	3	4	4	3	2	2
	Seifert Vilmos	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Szilas László	3	2	2	3	2	1	1	4	3	1
	Takács János	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**
	Teller Ferenc ism.	3	3	3	3	3	4	3	2	2	1
45	Vajda György	2	3	3	3	1	3	3	2	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Várai Tibor	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
	Weisz Imre	3	3	3	3	2	4	3	3	2	1
	Weisz Oszkár	3	3	3	3	3	3	3	4	2	1
	Wolf Ernő	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
50	Wurm Adolf	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Zaláni László	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Magántanulók:										
	Guttmann Pál	1	2	2	1	1	2	1			
	Révay József báró	1	1	1	1	1	1	1			
	Csepei Zoltán Béla	1	1	1	1	1	1	1			

Vizsgálatlan maradt: Dalnoki István, Grószberger Andor.
Meghalt: Tandli Lajos.
Kimaradtak: Appel Árpád, Gombosi Ottó, Szervei Tibor, Stern Andor.
Beiratkozott: 61.
Vizsgálatot tett: 54.

I. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Szemkő Aladár.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépirás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Balázs Imre	3	3	3	3	3	4	3	3	2	1
	Baumgarten István	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1
	Beiter Géza	2	3	3	4	3	4	4	3	2	2
	Berger Mór	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2
5	Brieger Sándor	1	3	2	1	2	3	3	3	3	1
	Bruckner Zoltán	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
	Csillag György	3	3	3	4	3	3	3	3	2	1
	Csulák Jenő	1	2	2	1	2	1	1	3	3	1
	Dub Dezső	2	2	2	2	2	3	2	3	2	1
10	Einhorn Adolf	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1
	Fadgyas Pál	2	4	3	3	3	4	3	3	1	1
	Ferenczi Lajos	2	3	3	3	3	3	2	3	fm.	1
	Frank József	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Frenkel József	3	4	3	4	2	3	3	3	2	1
15	Frimm Lipót	3	4	4	3	3	4	4	3	2	1
	Gärtner Nándor	3	2	2	3	1	2	3	2	1	1
	Grausz László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Guzikovszky Lipót	1	3	3	3	2	2	2	2	1	1
	Haas László	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1
20	Hajós László	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Herczog István	3	4	4	3	2	4	4	3	2	1
	Hetesy Ernő	2	3	3	3	2	1	1	1	2	1
	Huszár József	1	2	2	2	1	1	2	3	2	1
	Jancsó Ferenc	2	3	4	3	3	4	4	3	2	2
25	Juszt Jenő	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1
	Kernács Pál	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Kis Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Klár Ferenc	3	2	2	2	1	2	1	2	3	1
	Kleer Lőrinc	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1
30	Klein Tivadar	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Kohn László	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
	Komlós Gyula	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1
	Krausz Alfréd	3	4	4	4	4	4	4	3	3	1
	Lukács György	3	3	3	4	3	3	2	2	2	2
35	Máhr Károly	3	2	2	2	2	2	1	1	2	1
	Müller Lajos	2	4	4	4	3	3	3	3	fm.	1
	Peisz Lajos	3	3	2	3	2	2	2	1	2	1
	Pollák Leó	1	1	1	3	2	1	2	1	2	1
	Quittner László	3	3	3	2	2	2	1	3	2	1
40	Rozehnál Antal	3	4	4	4	4	4	3	2	2	1
	Sári István	1	3	4	3	3	4	3	3	3	2
	Schlesinger Miklós	3	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1
	Seltszám László	2	4	4	4	3	4	3	3	1	1
	Sipos Géza	3	4	4	3	3	4	4	2	2	2
45	Szalkay János	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Székely Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Tepper István	1	3	2	3	2	3	3	3	2	1
Unterberger László ...	3	3	3	3	3	4	2	2	2	1
Valkó József	2	2	2	2	2	1	3	3	2	1
50 Weisz István	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Weisz Pál	4	4	4	3	3	4	3	3	3	1
Ziffer Dezső	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1

Kimaradtak: Kovács József, Lévay Ferenc, Müller József, Pajor István, Vető Pál, Visnyi Emil ism.

Beiratkozott: 58.

Vizsgálatot tett: 52.

I. C) OSZTÁLY.

Osztályfő : *Lissák Jenő.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Adler Antal	3	4	4	3	3	4	4	3	2	1
	Andorka Károly	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Benedig Árpád	3	3	4	3	3	3	3	2	2	1
	Bitskey Miklós	2	4	4	4	3	4	3	3	2	1
5	Derzsi Albert	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Deutsch Géza	3	4	4	4	4	3	3	2	1	1
	Faragó György	1	2	3	1	2	3	3	3	2	1
	Földes Miklós	3	3	3	3	4	4	4	3	3	1
	Friedman Lajos	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
10	**Gerő Vilmos**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ginther József	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Goldmann János	3	3	3	4	4	3	4	3	3	1
	Gonda Béla	3	3	4	3	4	4	4	3	3	1
	Gutfreind Miklós	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
15	Havas Lajos	2	3	4	3	2	3	3	3	2	1
	Heves József	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Hirschfeld Géza	4	4	4	4	3	4	4	3	2	2
	Hock János	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1
	Hufnagl Imre	1	2	3	2	2	3	3	2	1	1
20	Hügel Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Kasnyik János	1	2	3	2	2	3	3	2	2	1
	Kelemen László	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1
	Kertesi László	3	4	4	4	4	4	4	2	3	1
	Kovács Gyula	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1
25	Kristóf József	2	3	4	3	2	4	3	3	2	2
	Kruch István	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Kurcz Imre	2	2	2	3	2	3	3	2	3	1
	Lefkovics Rezső	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Molnár Ferenc	2	2	2	3	2	3	3	2	3	1
30	Ornstein Gábor	1	2	2	3	3	3	3	3	2	1
	Pollacsek István	2	2	3	3	2	3	3	3	2	1
	Rabinovics Leó	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1
	Rákosi László	1	2	2	2	2	3	3	2	2	1
	Rónai Zsolt	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1
35	Schelnic György	3	2	2	3	3	2	2	3	2	1
	Schlézinger János	3	2	3	2	3	3	3	3	1	1
	Schulz Endre	2	3	4	4	3	4	4	3	2	2
	Seidner László	3	3	3	4	3	3	4	3	2	1
	Singer István	2	2	3	3	2	3	3	3	2	1
40	Szabó János	3	4	4	4	4	4	4	3	2	1
	Szabó Zoltán	2	4	4	4	4	4	4	3	2	1
	Székelyi Árpád	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Tóth József	2	3	4	3	2	4	3	3	2	1
	Turcsányi Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Vajda Gyula	3	2	3	1	2	3	3	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépirás	Testgyakorlás	Magaviselet
Vecsei István	3	4	4	4	4	4	3	3	2	1
Vida Ottó	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1
Weisz Béla	3	3	4	3	2	3	3	3	2	1
Weiszhausz Zoltán ...	3	2	1	2	2	2	3	2	2	1
50 Wertheimer László ...	3	4	4	4	2	4	4	3	3	1
Wiener Imre	3	2	2	3	1	3	3	3	2	1

Kimaradtak: Balassa Jenő, Fonyó Andor, Imrik László, Spitzer Zoltán és Weiszhausz Miklós.

Beiratkozott: 56.

Vizsgálatot tett: 51.

II. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Beke Ödön.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Aufrichtig Imre	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Bartos Dezső	3	3	3	3	3	4	3	3	1	1
	Bass Pál	3	3	3	3	1	1	3	2	3	1
	Benkő József	2	3	3	2	2	2	3	2	2	1
5	Birli István	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Deutsch Jenő	3	2	2	2	2	2	3	1	1	2
	Floh Adolf	1	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Fodor Sándor	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Folajtár József	2	4	4	3	2	4	4	2	2	2
10	Freud János	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Gärtner Zsigmond	2	3	3	3	2	2	3	2	1	1
	Glofák József	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Goldstein Ede	2	2	2	2	2	2	2	2	fm.	1
	Grobusek Antal	3	4	4	4	3	3	4	3	2	1
15	Gyémánt Jenő	2	3	4	3	3	3	3	2	2	1
	Hajdu Pál	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1
	Hegedüs István	2	4	4	3	2	2	3	3	2	1
	Jokel László	2	4	3	3	3	3	3	3	1	1
	Jorga György	1	3	3	2	2	3	3	3	2	1
20	Kemény József	2	3	3	2	3	2	3	3	2	1
	Kléber Gábor	1	3	3	2	2	3	3	3	1	1
	Klein Andor	3	4	4	4	4	4	4	3	3	1
	Kont Róbert	3	3	2	1	3	2	3	2	2	2
	Leimdörffer Zoltán	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
25	Lindenbaum László	3	3	3	2	3	3	2	3	2	2
	Nyul Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1
	Orosz Ervin	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Puck Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Retek Sándor	2	3	3	3	3	2	2	3	1	1
30	Schaurek Ottomár	1	3	3	2	1	3	2	1	1	1
	Schmittál Károly	3	4	4	4	4	4	4	3	2	1
	Schröder Brunó	1	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Seremet Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Stern Jenő	1	3	4	3	2	2	3	2	fm.	1
35	Strompf Árpád	2	3	3	2	3	2	2	2	2	1
	Sugár Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
	Szabó Lajos	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2
	Szeiler Tivadar	1	3	3	2	2	2	3	3	2	1
	Szlatek Elemér	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2
40	Tény Ferenc	3	4	4	2	3	3	3	3	1	2
	Weiszhausz Jenő	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1
	Werner Károly	2	4	4	2	2	3	4	2	2	1
	Magántanuló:										
	Manheit Henrik	4	3	4	2	3	3	3	—	—	—

Vizsgálatlan maradt: Weisz Pál.
Kimaradtak: Deák Béla, Hoffmann Lajos, Pollák Ernő, Salamon Ernő.
Beiratkozott: 48.
Vizsgálatot tett: 43.

II. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Kosári István.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Bácskai Pál	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Berger Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Biró Béla	2	4	4	4	2	3	3	1	1	1
	Bozzay Gáspár	1	2	2	3	2	3	2	2	1	1
5	Braumann László	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Brenner Péter	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1
	Csillag Albert	3	3	4	4	4	4	3	2	fm.	2
	Dames Jenő	2	2	2	3	3	3	3	2	1	1
	Dárdai Gábor	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1
10	Einfeld Ernő	1	3	3	4	3	3	3	2	2	3
	Erdély László	3	4	4	4	4	4	4	3	2	1
	Fischer Lajos	2	3	3	2	2	4	3	3	2	1
	Fuchs Béla	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Grósz Gyula	3	2	3	3	3	2	3	1	3	2
15	Halbrohr Sándor	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1
	Herzog Pál	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1
	Hirschberg Pál	2	3	3	2	2	2	3	2	3	1
	Kalmár László	2	3	3	3	3	3	2	1	1	1
	Kovács Elemér	2	4	4	3	3	3	3	2	1	2
20	Nazimecky László	2	3	4	3	4	4	3	3	2	2
	Nuszbaum Jenő	3	3	3	3	2	2	2	3	1	2
	Nyilas Jenő	2	3	4	4	3	4	3	3	2	2
	Pisztora Ferenc	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2
	Pisztora József	1	3	3	2	2	3	3	2	1	2
25	Ripper Károly	2	3	3	3	3	2	3	1	3	2
	Romanecz Gyula	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1
	Rosenberger Mihály	1	3	3	3	3	2	3	1	2	1
	Schlatter Viktor	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1
	Schwarcz Imre	2	2	1	2	2	2	3	2	2	1
30	**Spitz Elemér**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Spuller Béla	3	2	3	3	2	2	3	2	1	1
	Svetics Emil	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Tarsoly Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ungár Sándor	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1
35	Weiszmann Dávid	1	1	1	2	1	2	2	fm.	2	1
	Widder Ernő	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1
	Willheim Lajos	3	2	2	3	3	2	3	3	2	1
	Zala János	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
	Zala Pál	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
40	Gönci Zolnay István	3	3	4	3	3	4	3	2	2	2
	Székely József	3	4	3	4	3	3	3	2	fm.	2
	László Lajos	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Féderer Simon	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1

Vizsgálatlan maradt: Friedmann Kornél.

Kimaradt: Grünbaum Rezső, Händler Gyula, Prinz Rezső és Szőnyi László.

Beiratkozott: 48.

Vizsgálatot tett: 43.

III. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Szilágyi Sándor.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Blum István	2	4	4	3	2	3	4	4	3	2
	Bogdány Ferenc	2	3	3	2	2	2	3	2	2	1
	Braun András	2	3	2	2	3	3	3	2	2	1
	Czihy Nándor	1	3	3	2	3	3	2	3	2	1
5	Darányi Béla	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Engel László	1	3	3	1	2	1	2	3	2	1
	Finda Ernő	2	4	4	3	1	3	3	3	2	1
	Fischer László	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1
	Floh Mór	1	2	2	1	2	1	1	2	1	1
10	Föhn Sándor	1	3	3	2	3	2	2	3	1	1
	Friedman Rezső	2	3	3	1	2	3	2	3	1	2
	Guttmann Imre	2	3	3	2	2	2	2	3	2	1
	Hirschfeld Lajos	2	4	3	2	3	3	4	3	1	2
	Honig Jenő	3	3	4	2	2	3	3	3	2	2
15	Huszár Béla József	1	4	4	3	3	3	4	4	2	1
	Jenő Andor	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Mak Károly Ferenc ism.	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Máté Andor	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1
	Matoss József Géza	2	3	4	2	2	2	3	3	2	2
20	Nagy Ferenc	1	1	1	1	2	1	2	2	fm.	1
	Netter Andor	3	2	3	2	3	2	3	2	2	1
	Neuner Andor	2	4	4	2	3	3	3	3	2	1
	Orbán Pál	2	3	4	2	3	2	2	3	1	1
	Pick Imre	2	3	3	2	1	2	3	3	2	1
25	Pintér István	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1
	Pollák Sándor	2	3	3	2	2	2	2	3	2	1
	Procoph Ferenc Xaver	2	4	4	3	3	3	4	3	2	1
	Rózsa Jenő ism.	2	4	4	3	3	3	4	3	1	1
	Rössler Viktor	3	3	4	3	3	3	4	4	3	1
30	Schaab Leó	2	3	3	1	3	2	3	3	2	1
	Schlänger Gyula	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1
	Schmidt Oszkár	3	3	4	3	3	3	4	4	1	2
	Schwarcz Miklós	3	3	4	3	3	2	3	3	2	1
	Szikla Sándor	2	3	4	3	3	2	2	3	2	1
35	Szücs László	3	4	4	3	3	3	4	3	2	1
	Takács Lajos ism.	2	4	4	3	3	3	3	3	2	2
	Tóth József ism.	2	4	4	2	3	3	3	3	1	2
	Vograndl János	3	4	4	3	3	3	3	3	2	1
	Weisz Miklós	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
40	Zsivánovits Sándor	2	3	4	2	3	3	3	3	2	1
	Magántanuló:										
	Mannheim György	3	3	3	1	2	3	2	3	—	—

Kimaradtak: Hirschler István és Kondri Gyula.
Beiratkozott: 43.
Vizsgálatot tett: 41.

III. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Waczulik László.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Bass Ernő	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Bokor László ism.	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Danczinger László	3	2	3	2	3	1	2	4	1	1
	Fischer Jenő	1	2	2	2	3	3	3	3	2	1
5	Frank Mihály	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Fuchs Sándor	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1
	Gelei Imre	3	3	3	2	3	3	3	3	fm.	2
	Gyarmathy Sándor	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Hajós Endre	2	1	1	1	3	2	2	2	1	1
10	Hajós Sándor	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1
	Halbrohr Ferencz	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1
	Hendrik Gyula	1	2	2	2	3	3	3	2	1	1
	Herskovits Artur	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1
	Holländer Sándor	2	2	2	2	3	2	2	3	1	1
15	John Dezső	3	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1
	Katz Lajos	2	2	3	2	3	3	2	3	2	1
	Kelemen Gyula	1	1	2	2	3	2	2	3	2	1
	Keleti György	3	2	3	2	3	2	3	3	2	1
	Keppich Ferenc	3	2	3	3	3	3	4	3	1	1
20	Kohn Antal	4	3	3	3	3	3	4	3	2	1
	Konkolyi Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kovács Béla	2	2	3	3	3	2	2	4	1	1
	Lax Tibor	2	2	3	3	3	3	4	3	1	2
	Locsmándi Kálmán	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1
25	Machleid Nándor	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1
	Mayerhoffer István	2	2	2	2	3	2	3	3	3	2
	Mandel Imre	2	2	3	2	3	3	3	2	3	1
	Némedi Albert	3	3	3	3	4	3	4	4	2	1
	Révai Dezső	3	3	3	3	3	3	4	3	1	1
30	Schichtancz Lóránt	2	1	1	2	2	1	1	2	1	1
	Schwabach László	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Steiner Aladár	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1
	Szántó Andor	4	3	3	4	4	3	3	4	1	1
	Szóbl Ernő	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
35	Tenzer György	2	1	1	2	2	1	2	2	3	1
	Török László	3	2	3	2	3	2	3	3	1	1
	Vaszarits Vilmos	3	2	3	4	3	3	4	4	1	1
	Weisz Sándor	2	2	2	2	3	2	3	3	2	1
	Widder Béla	3	3	3	3	4	3	3	3	3	1
	Magántanuló:										
	Geist Gáspár	1	1	1	1	1	1	1	1		

Vizsgálatlan maradt: Frank Imre, Horvát László magántanuló.
Kimaradt: Rónai Elemér.
Beiratkozott: 42 rendes tanuló, 1 magántanuló. Magántanuló lett 1 rendes tanuló.
Vizsgálatot tett: 40.

III. C) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Kelemen Béla.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Almási Imre	1	3	2	2	3	2	3	3	2	1
	Barta Sándor	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1
	Báthory Vilmos	2	4	4	3	3	2	4	4	1	2
	Berger Sándor	2	2	2	2	3	2	3	3	1	1
5	Eisenstädter Dezső	2	3	3	2	1	1	2	2	2	1
	Flehner Ede	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
	Graf László	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Grünwald Imre	3	4	4	3	3	3	2	3	2	2
	Heumann László	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1
10	Jakabffy István	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
	Jakabffy László	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Jeny László	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1
	Khin Lajos	2	3	3	3	4	3	3	3	1	1
	Lingsch Vilmos	1	2	2	2	2	1	1	2	fm.	1
15	Löffler Sándor	2	3	3	2	3	2	2	2	2	1
	Lövi László	1	2	3	2	3	2	2	2	3	1
	Luszt István	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2
	Marcell Géza	1	3	3	2	2	2	3	2	1	1
	Mark Emil	1	3	4	2	4	2	3	3	3	2
20	Markovics György	2	3	3	2	3	4	3	3	2	1
	Mészáros Andor	2	2	2	1	3	2	2	3	3	1
	Moschak András	3	3	4	3	4	3	3	3	2	1
	Nagy József	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2
	Oberhofer Imre	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1
25	Óvári Lajos	1	3	3	3	3	2	3	2	1	1
	Pollacsek Ernő	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Ponger Sándor	2	3	3	2	3	3	2	2	3	1
	Révész Miklós	2	3	4	2	3	3	2	2	fm.	1
	Rosner Sándor	1	2	3	2	3	2	2	3	1	1
30	Rotkel László	1	2	1	1	2	2	1	2	2	1
	Schlesinger Sándor	3	4	4	3	3	3	3	4	2	2
	Stark Andor	2	3	4	3	4	3	3	3	3	1
	Täubel Géza	1	2	3	2	3	1	2	2	3	1
	Urhegyi Antal	1	3	2	2	2	2	3	3	3	1
35	Urhegyi István	1	3	3	2	3	2	2	3	3	1
	Vasvári József	1	3	3	2	1	2	1	1	1	1
	Virág Gyula	1	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Weisz József	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2
	Magántanuló:										
	Makay Tibor	3	3	3	3	3	3	3	3		

Vizsgálatlan: Marton István magántanuló.
Kimaradtak: Deutschländer István, Farkas Gyula és Kramer Imre.
Beiratkozott: 42.
Vizsgálatot tett: 39.

IV. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Farkas Ignác.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Ádám Sándor	3	3	4	3	4	3	4	4	2	2
	Balázs István	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Baum Miklós	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Bárdos Aladár	2	2	4	3	3	3	3	3	1	2
5	Biró László	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
	Deák Lajos	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
	Féderer Gyula	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Fischer Artur	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1
	Frank Henrik	1	2	2	2	1	1	3	3	2	1
10	Fritsch Vilmos	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Garai Sándor	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Gál Ödön	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Gergely Béla	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1
	Gombosi Zoltán	2	3	4	2	3	3	3	3	1	2
15	Grósz József	3	3	3	3	3	3	4	3	3	1
	Grósz Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Hahn Nándor	1	2	3	3	1	3	3	3	fm.	1
	Hajnal Tibor	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1
	Heinrich László	1	2	2	2	2	3	3	3	2	2
20	Heltai Tibor	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2
	Hirsch Imre	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1
	Kauders Aurél	2	2	4	2	3	3	3	3	2	1
	Kiss Iván ism.	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Klein József	2	2	3	3	2	3	3	3	2	1
25	Klopfer Tibor	1	2	3	2	3	2	2	2	2	1
	Kónya Mihály	3	3	4	3	3	2	3	3	1	1
	Kugel Ernő	2	2	2	2	3	3	3	3	3	1
	Leichner Miklós	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
	Lichtschein László	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1
30	Lovas József	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1
	Mayer Jenő	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1
	Márkus István	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Mészáros Győző	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Molnár István	2	3	4	3	3	3	4	3	1	2
35	Mosonyi Sándor	1	2	3	3	2	3	3	2	2	1
	Oláh István ism	1	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Ötvös Endre ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Pikler György	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
	Popper Samu	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2
40	Racota Ovidius	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1
	Ripper József	2	3	2	1	3	2	3	3	2	2
	Schwartz Ferenc	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
	Selmeci Miklós	2	2	2	3	3	2	3	3	1	1
	Somos Imre	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1
45	Steiner Bernát	2	2	2	2	3	3	3	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
Steinfeld Gábor	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2
Szántó Andor	3	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Toffler István	2	2	3	2	1	3	3	2	2	1
Turi István	1	3	3	3	3	2	3	2	2	1
50 Zolnay Endre	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Magántanulók:										
Báró Révay István ...	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Báró Révay János ...	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—

Kimaradtak: Jávor Árpád, Kis György és Weisz Miklós.

IV. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: *Kiss Gábor.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Apáthy Gyula	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Balázs Lajos	1	2	2	3	2	2	3	2	2	1
	Fischer Béla	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
	Fodor Lajos	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
5	Freund Simon	3	2	2	3	3	3	3	3	3	1
	Frumen Imre	3	2	3	2	3	2	3	2	2	1
	Grausz Samu	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Greiner Sándor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Grünwald Béla	3	3	3	1	3	3	3	3	3	1
10	Guttmann Károly	4	3	4	4	4	3	3	3	fm.	2
	György Endre	3	4	4	4	3	4	4	4	2	2
	Halász Ernő	3	1	3	2	3	3	3	3	2	2
	Hoffmann Ödön	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Jeszenszky Zsigmond	1	2	3	3	2	3	3	3	3	1
15	Klein Imre	3	2	4	3	3	3	3	3	2	1
	Klucsik Jenő	2	2	2	2	3	3	3	3	2	1
	Kohn Géza	2	2	2	2	3	3	3	3	2	1
	Kővári Gyula	3	1	2	3	2	2	3	3	2	1
	Kreisz Gyula ism.	1	3	4	3	3	3	3	3	fm.	2
20	László Miklós	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1
	Makk Jenő ism.	3	3	3	4	3	3	3	3	2	2
	Markovics István	3	3	3	3	3	4	3	4	2	1
	Mérei Jenő	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Mézes Kovács László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
25	Paszternák Zoltán	3	3	4	3	4	4	3	4	2	1
	Porges Aurél	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Rajna Tibor	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Reisz Imre ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Retek László	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
30	Richter József	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
	Róna Béla	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1
	Schreiber László ism.	3	3	4	4	3	4	3	4	3	1
	Singer Rezső	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1
	Sohr Gyula	3	2	3	3	3	3	3	3	1	1
35	**Stark Oszkár**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Steinhardt Frigyes	3	2	3	3	2	2	3	3	1	1
	Sternlicht Elemér	3	3	4	3	3	4	3	3	2	1
	Szekeres Imre ism.	3	2	4	3	3	2	3	3	2	2
	Szigeti Géza	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2
40	Takács Gyula	1	3	4	3	3	3	3	3	fm.	2
	Vajda László	3	2	4	3	3	3	3	3	1	2
	Vágó Mihály	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Weingruber Károly	3	3	4	3	3	3	3	3	1	1
	Weisz László	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1
45	Weisz Leó	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Term. rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Willheim Imre	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Wohl Ernő	2	2	3	2	2	3	2	2	2	1
	Woziwodzki Géza	2	2	4	2	3	2	3	3	2	1
	Wurm Pál	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
50	Zélinger Imre	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
	Zetl Béla	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2

Kimaradt: Földiák Zsolt, Grünbaum Elemér, Molnár Zoltán, Pfeifer István.

Beiratkozott: 55.

Vizsgálatott tett: 51.

V. OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Keil Alajos.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Almási László	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
	Andorka Dezső	1	3	2	—	2	2	3	3	2	3	1	1
	Bálint Lajos	1	3	2	2	—	—	2	3	3	3	1	1
	Billes Lajos	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
5	Blau Ernő	3	3	4	—	3	3	3	4	3	3	2	1
	Bohuny Emil	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	fm.	1
	Bozsoky Nándor	3	3	4	3	—	—	3	3	2	3	2	1
	Braun Imre	3	3	3	—	3	3	2	3	3	3	1	2
	Braun József	2	3	3	—	3	3	3	4	3	3	3	2
10	Fischer Dezső	2	1	2	—	1	2	3	3	2	1	2	1
	Förstner Béla	2	3	1	2	—	—	2	3	2	3	2	1
	Gärtner Jakab	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2	1
	báró Geramb József	1	2	2	2	—	—	1	2	2	2	fm.	1
	Gergev Milán	1	3	3	—	2	2	3	3	3	3	1	1
15	Hajdu Bennó	2	1	2	—	1	2	1	2	2	1	2	1
	Hatscher Róbert	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Hirschler Ferenc	3	4	4	—	3	3	3	3	2	3	1	1
	Jelinek Tivadar	1	2	2	2	—	—	2	2	2	1	1	1
	Kass Béla	1	3	3	—	3	3	3	2	3	3	2	1
20	Katz Salamon	2	3	2	—	3	2	2	2	2	3	1	1
	Kálmán István	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
	Kende László	2	3	1	—	2	2	1	2	2	2	2	1
	Kondor László	4	4	4	—	4	2	3	4	3	3	fm.	2
	Lindenbaum Sándor	3	3	4	2	—	—	3	3	3	3	1	1
25	Luftschitz Pál	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	1
	Nazimecky Kamilló	2	3	3	—	3	1	2	3	3	3	1	1
	Plundrich István	3	4	4	—	3	3	3	3	3	3	1	1
	Prayer Gyula	1	3	3	—	2	2	3	2	2	3	1	1
	Radó Károly	3	3	4	—	3	2	3	3	3	3	2	1
30	Radó László	3	3	2	—	3	3	2	4	3	3	fm	1
	Ráth László	2	2	3	—	1	2	3	3	2	2	1	1
	Róth Jakab	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
	Schäffer Dezső	3	3	3	2	—	—	2	3	3	3	1	1
	Schmidt Ferenc	1	3	3	3	—	—	3	3	2	3	3	1
35	Stangel Rezső	3	3	4	—	3	2	3	3	3	3	2	2
	Steiner Miklós	2	3	2	3	—	—	2	2	2	2	1	1
	Steinherz Ödön	1	1	1	1	—	—	2	2	1	1	1	1
	Székely Béla	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Szüts István	1	2	1	1	—	—	1	2	1	1	1	1
40	Takács János	1	3	1	2	—	—	2	2	2	1	1	1
	Tonhauser György	1	2	2	3	—	—	1	3	2	3	1	1
	Urhegyi András	1	2	3	—	2	1	3	2	3	3	fm.	1
	Wamoscher Dezső	3	3	4	—	3	3	3	3	3	3	2	1
	Wank Loránd	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
45	Weinzierl Antal	3	4	4	—	4	2	3	4	3	4	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
Weisz Gyula	3	3	3	—	3	3	2	3	3	3	2	1
Wollák Dezső	3	3	2	—	1	3	3	3	3	3	3	1
Magántanulók:												
Kaiser Mihály	3	3	3	—	3	3	3	3	3	2	—	—
Tanay Ferenc	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	—	—

Vizsgálatlan maradt: Farkas Kálmán mt., Geguss Béla.
Kimaradtak: Berkovics Árpád, Fröhlich Domonkos, Sajtos János.
Beiratkozott: 54.
Vizsgálatot tett: 49.

VI. OSZTÁLY.

Osztályfő: *Dr. Romsauer Lajos.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlat	Magaviselet
	Allerhand Albert	3	3	4	3	—	—	2	3	3	4	1	1
	Balogh János	3	3	3	3	—	—	2	3	3	2	1	2
	Bing György	3	2	4	—	2	3	3	3	3	4	2	2
	Biró György	3	3	4	—	3	3	3	4	3	3	2	1
5	Braun Jenő	2	3	3	—	2	2	2	3	2	3	2	1
	Ernst László	2	2	2	2	—	—	1	1	2	3	2	1
	Fodor László	2	2	3	3	—	—	2	3	2	3	2	2
	Glück Pál	4	3	3	—	3	4	2	4	3	4	2	2
	Guga István	1	3	3	2	—	—	2	2	2	3	1	1
10	Hajdu Oszkár	1	1	1	1	—	—	1	2	1	2	1	1
	Havas László	1	3	4	—	3	3	3	3	3	3	2	2
	Heilig Aladár	3	2	3	3	—	—	2	3	3	2	2	1
	Jeny Imre	1	2	2	2	—	—	2	1	1	2	1	1
	Katz Mór	1	3	3	—	3	3	2	3	2	4	1	2
15	Kálmán Jenő	2	2	3	—	2	3	2	3	2	3	2	1
	Kármán László	3	3	4	—	3	2	2	3	3	4	1	2
	Keil Lorand	1	1	1	1	—	—	1	2	1	2	1	1
	Kempfner József	2	2	3	3	—	—	2	3	2	2	2	2
	Kohn Lajos	1	3	2	2	—	—	2	3	2	2	2	1
20	Kovács Andor	3	2	3	—	2	3	2	2	2	3	3	2
	Kuba János	1	2	3	2	—	—	1	3	2	2	1	1
	Lenkei László	2	2	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
	Löwy Antal	3	2	3	—	2	3	2	3	3	3	2	2
	Magyar Dezső	1	3	3	—	3	3	3	3	3	4	1	1
25	Mandel Imre	3	3	3	—	3	1	2	3	3	3	2	2
	Messik József	1	2	3	—	2	2	1	3	1	1	2	1
	Németh Péter	2	3	3	—	3	3	3	4	3	4	1	1
	Nuszbaum Géza	2	2	3	3	—	—	1	3	2	3	2	1
	Okos Béla	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	1	1
30	Ördögh Rezső	1	3	3	2	—	—	1	2	2	3	1	1
	Perlaky Mihály	1	2	2	3	—	—	2	3	2	3	1	1
	Schlatter Alfonz	1	3	3	3	—	—	2	3	2	3	2	1
	Schwartz Leó	3	3	4	—	3	3	3	4	3	4	2	2
	Seidner Gyula	1	2	3	—	1	3	2	3	2	3	2	1
35	Silbermann Zoltán	1	3	3	—	3	3	2	4	3	3	1	1
	Spitz Sándor	1	2	3	2	—	—	1	3	1	2	2	1
	Szenes Árpád	3	3	3	—	2	1	3	3	4	3	2	2
	Ujházi György	1	3	4	—	2	3	3	3	2	3	fm.	2
	Vasvári Pál	3	3	3	2	—	—	2	3	2	3	1	1
40	Waldmann Gyula	2	2	3	2	—	—	2	3	3	3	1	1
	Weil Zoltán	3	3	3	—	3	3	1	3	1	3	2	1
	Weiss Ernő	1	2	3	1	—	—	1	2	1	1	2	1
	Weisz Árpád	1	2	2	2	—	—	1	2	2	3	2	1
	Winter Sándor	1	2	2	2	—	—	2	3	2	3	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Magaviselet
Magántanulók:												
Konold Zoltán...	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	—	—
Kunfi Tibor	3	2	3	—	2	3	3	3	3	3	—	—
Mezei Gedeon...	3	3	2	—	3	3	3	4	4	3	—	—

Vizsgálatlan maradt: Ofner Pál.

Kimaradtak: Földes Elemér, Iller József, Kajb Ede, Révay Lajos, Sándor Jenő.

Beiratkozott: 53.

Vizsgálatot tett: 47.

VII. OSZTÁLY.

Osztályfő: *dr. Reibner Márton.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl irod.	Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Torna	Magaviselet
	Andersen György	3	2	3	3	—	—	2	3	3	3	2	1
	Balog László	3	2	3	—	3	1	3	3	2	3	2	2
	Biró Antal	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Bittó Zoltán	1	2	2	3	—	—	3	2	2	3	2	1
5	Boros Tibor	1	1	2	—	1	3	2	2	2	3	3	2
	Both Antal ism.	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	2
	Bürger Vilmos	1	2	2	—	3	2	2	3	3	3	1	1
	Diószeghy Tibor	2	2	3	—	2	2	3	3	2	3	2	2
	Erényi Géza	2	2	4	—	2	2	2	3	2	3	1	2
10	Fehér Ernő	1	1	1	—	2	3	1	3	2	2	1	1
	Gellért Sándor	1	1	1	2	—	—	2	3	2	2	3	2
	Goldstein Béla	1	2	2	3	—	—	2	3	2	2	2	2
	Hajdu Pál	2	1	3	—	2	3	2	3	3	2	2	2
	Horvát Zoltán	3	2	3	3	—	—	**3**	3	3	3	1	1
15	Hunvald Dezső	2	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2	2
	Irsai István	3	3	4	—	2	2	3	4	3	3	2	1
	Kernács István	2	3	**3**	3	—	—	3	**3**	3	3	2	2
	Keszler Miklós	3	3	**3**	—	3	3	3	3	3	2	2	2
	Király Béla	3	1	3	—	3	2	1	2	3	3	m	1
20	Klein György	2	1	2	—	1	2	1	2	2	2	2	2
	Klein Zsigmond	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
	Kleinberger Árpád	3	3	4	3	—	—	3	4	**3**	3	2	1
	Kóla György	2	2	2	—	1	3	1	2	2	3	m	1
	Kornhauszer Farkas	1	2	2	—	2	3	2	3	2	**2**	1	1
25	Krsztics Milos	1	2	3	—	3	1	2	3	3	**3**	2	1
	Kunfi Tibor	3	2	**3**	—	3	3	3	3	2	3	2	**2**
	Ladány Andor	1	2	2	1	—	—	1	2	2	2	1	2
	Léderer Ede	1	1	2	1	—	—	2	3	1	2	2	1
	Messinger Artur	1	1	2	—	2	1	2	2	2	2	2	2
30	Missik Ferenc	1	1	1	1	—	—	2	1	2	1	2	1
	Nádasdi Tibor	2	2	2	3	—	—	**3**	3	2	**2**	2	1
	Orbán Lajos	1	1	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1
	Pártos Árpád	1	2	2	—	2	3	2	3	**3**	3	2	1
	Polgár Imre	2	2	2	—	2	3	2	2	3	2	1	2
35	Reichlinger Jenő	2	2	3	3	—	—	2	3	2	2	2	2
	Reppa József	1	2	4	—	3	2	3	3	3	3	1	1
	Révész Pál	2	2	2	3	—	—	2	3	3	3	2	1
	Róth Tibor	3	2	3	—	3	3	3	3	3	3	m	**2**
	Selig Alfréd	2	2	1	—	2	3	1	3	3	3	2	2
40	Sipos Mihály	1	1	2	—	2	2	**3**	3	3	3	2	2
	Sóti Árpád	2	1	2	3	—	—	3	4	3	3	2	2
	Spiró Gyula	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1	1
	Szél József	3	2	3	3	—	—	3	3	3	**3**	2	1
	Tarnai Géza	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1	1
45	**Ujhely Bálint**	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	m	**1**

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Torna	Magaviselet
Vály Antal	1	1	2	—	1	1	2	1	1	2	2	1
Vég István	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Weisz Arnold ism.	1	2	3	—	3	3	2	3	3	3	2	2
Wellisch Tibor	3	2	3	—	3	3	2	3	3	3	2	2
50 Werner Manó	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	1	1
Wolfinger Frigyes	2	3	4	3	—	—	2	4	3	3	3	2
Magántanulók:												
Hofmeister József ism.	3	2	3	—	2	3	2	3	3	3	—	—
Tornyay Schosberger Vilmos báró	2	3	3	—	2	3	2	3	3	3	—	—
Weiner József	2	2	3	—	3	3	2	3	2	3	—	—

Vizsgálatlan: Fazekas Gyula.

Kimaradtak: Boócz Károly, Fodor István, Földes Sándor, Kleinberger Hugó, Wámoscher Ervin.

Beiratkozott: 60.

Vizsgálatot tett: 54.

VIII. OSZTÁLY.

Osztályfő: *Usetty Ferenc.*

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló	Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Testgyakorlás	Magaviselet
	Berger József	2	3	3	—	3	2	2	3	3	3	3	2	1
	Blau Sándor	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Brosek István	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	2	1
	Brück Mihály	2	2	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1	1
5	Bürger Károly	1	2	3	2	—	—	2	3	3	3	2	1	1
	Czár József	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	1	1
	Dános Kálmán	1	2	2	2	—	—	2	2	1	1	1	fm.	1
	Dévényi Egon	1	1	2	2	—	—	2	3	2	3	2	fm.	1
	Földvári Ferenc	2	3	2	3	—	—	3	3	3	3	1	2	1
10	Fränkel György	2	2	3	—	2	1	2	3	3	3	2	1	1
	Friss Aladár	2	2	2	1	—	—	2	2	2	2	2	1	1
	Galambos Sándor	1	2	3	—	2	2	3	2	3	1	3	1	1
	Gráf Zoltán	3	2	3	2	—	—	3	3	3	3	2	2	1
	Grósz Soma	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	2	1
15	Kalmár István	3	3	3	3	—	—	3	3	2	3	2	2	1
	Keil Tibor	1	2	2	—	2	3	2	2	2	3	2	1	1
	Kertész Artur	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
	Kis Lajos	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Ladányi Béla	1	3	3	—	2	3	3	3	2	3	3	2	1
20	Ligeti Imre	1	1	1	—	1	1	1	2	1	2	1	2	1
	Lingsch Pál	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
	Locsmándi Ferenc	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	1	1
	Michnay Gyula ism.	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Molnár József	1	2	2	1	—	—	1	3	2	2	2	1	1
25	Neumann József	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	3	2	1
	Reich József	3	3	3	2	—	—	3	3	3	3	3	2	1
	Rosenberger József	1	1	1	1	—	—	1	2	2	2	1	1	1
	Rózenfeld Endre	2	3	3	3	—	—	3	4	3	3	3	2	1
	Schmidek Tibor	1	2	2	2	—	—	1	2	2	2	1	2	1
30	Schmilovits József	2	2	3	—	2	3	2	3	3	3	3	fm.	1
	Seifert Jenő	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1
	Szántó Kálmán	3	3	3	—	3	3	3	4	4	3	3	1	1
	Szilárd Géza	2	3	3	2	—	—	2	3	2	2	2	2	1
	Tihanyi Aurél	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	3	2	1
35	Valdringbrett Antal	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	1
	Vándorfy József	1	2	1	1	—	—	1	2	1	1	1	1	1
	Weisz István	2	2	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	1
	Magántanulók:													
	Bentia Anna	1	2	2	—	3	3	1	3	2	3	2	—	—
	Pavlik Sándor	2	3	3	—	4	3	3	4	3	2	3	—	—
	Sipos Mihály	1	1	3	—	2	3	2	2	2	3	1	—	—
	Sperber Nándor	1	2	2	2	—	—	2	3	2	3	2	—	—
	Tordai Ferenc	1	3	3	—	3	3	3	2	3	3	2	—	—

Vizsgálatlan: Hofmeister József mt. és Ofner Lipót mt.
Kimaradt: Sipos György.
Beiratkozott: 45.
Vizsgálatot tett: 42.

Statisztikai kimutatás.

I. A tanulókról általában.

	I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
I. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.	osztály														
1. Nyilvános tanulók:															
Az iskolaév folyamán: Fölvétetett	58	58	56	48	48	43	42	42	53	55	51	49	58	38	699
Magántanuló lett	2	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	7
Önként kimaradt	4	6	5	4	4	2	1	3	3	4	3	5	5	1	50
Tanács folytán távozott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Betegség, baleset következtében meghalt	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Az osztályvizsgálatról elmaradt	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	5
Junius, illetve május hóban osztályvizsgálatot tett	51	52	51	42	43	40	39	38	50	51	47	44	51	37	636
2. Magántanulók:															
Fölvétetett: fiú	3	—	—	—	—	—	1	1	2	—	3	4	2	6	22
Fölvétetett: leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Osztályvizsgálatot tett: fiú	3	—	—	1	—	1	1	1	2	—	2	3	3	4	21
Osztályvizsgálatot tett: leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
összesen:	3	—	—	1	—	1	1	1	2	—	2	3	3	5	22
II. A fölvett nyilvános tanulók megbetegedései.															
A könnyű nem fertőző megbetegedések száma	30	150	183	146	101	148	131	129	326	58	31	165	135	215	1948
A súlyos nem fertőző megbetegedések száma	5	5	5	8	4	1	14	9	—	5	9	3	3	1	72
A fertőző (esetleg) járványos megbetegedések száma	1	1	—	—	1	1	—	1	9	1	—	—	—	—	16
III. A fölvett nyilvános tanulók igazgatói s tanárkari megrovásai.															
Az igazgatói megrovások száma	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
A tanárkari megrovások száma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. A nyilv. és magántanulók megoszlása kor szerint deczember hó 31-én.															
A nyilvános és magántanulók együttes létszáma dec. 31-én	52	57	56	47	47	43	42	39	53	53	52	50	58	40	689

	I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály														
a nyilvános és magántanulók együttes létszámából dec. 31-én 9. évét már betöltötte	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
10. „ „ „	32	40	40	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119
11. „ „ „	15	7	9	22	32	1	1	3	—	—	—	—	—	—	90
12. „ „ „	2	4	4	16	9	22	29	25	2	6	—	—	—	—	119
13. „ „ „	—	2	2	3	4	17	8	8	30	29	—	1	—	—	104
14. „ „ „	—	—	—	1	—	1	4	2	14	14	30	4	—	—	70
15. „ „ „	—	—	—	—	—	1	—	1	6	2	16	32	1	—	59
16. „ „ „	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	4	10	42	1	61
17. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	10	24	38
18. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	10
19. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6
20. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3
21. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
22. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23. „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Tanulók a rendes vizsgálatok szerint.															
Junius, illetőleg május hóban osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók összes száma	54	52	51	43	43	41	40	39	52	51	49	47	54	42	658
Ezek közül magyarországi illetőségű magyar honos volt	52	52	51	43	43	40	39	39	51	51	48	47	54	42	652
Ezek közül horvát-szl.-orsz. illetőségű magyar honos volt	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Ezek közül külföldi honos volt .	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3
V. A tanulók megoszlása honosság és szülőik állandó lakóhelye szerint.															
Ugyanazon községben lakott (Budapesten).	42	46	46	37	38	34	34	33	40	44	42	41	51	33	561
Ugyanazon vármegye más községében lakott (Pestm.)	8	4	1	2	1	3	1	4	4	1	3	2	1	5	40
A magyar anyaország más törvényhatóságában . . .	2	2	4	4	4	3	4	2	7	6	3	4	2	4	51
Horvát-Szlavonországokban	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Külföldön, még pedig Ausztriában	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Boszniában	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Romániában	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Törökországban	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1

VI. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságonként szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.

		I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztály														
A) Magyar anyaország: a) Vármegyék:	Abauj-Torna	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Alsó-Fehér	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Árva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bács-Bodrog	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Baranya	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2
	Bars	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3
	Békés	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
	Bereg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Besztercze-Naszód	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bihar	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	3
	Borsod	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	Brassó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Csanád	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Csik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Csongrád	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Esztergom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	Fejér	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Fogaras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gömör és Kishont	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
	Győr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hajdu	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Háromszék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Heves	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	3
	Hont	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hunyad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	Jász-Nagykun-Szolnok	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	Kis-Küküllő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kolozs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Komárom	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Krassó-Szörény	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Liptó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Máramaros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Maros-Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
	Moson	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nagy-Küküllő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nógrád	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3
	Nyitra	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	8	4	1	2	1	3	1	4	4	1	3	2	1	5	40
	Pozsony	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

		osztály														
		I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
A) Magyar anyaország a) Vármegyék	Sáros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	Somogy	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
	Sopron	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szabolcs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Szepes	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
	Szilágy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szolnok-Doboka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Temes	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
	Tolna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Torda-Aranyos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Torontál	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	Trencsén	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Turócz	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Udvarhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ugocsa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ung	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Veszprém	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
	Zala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zemplén	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Zólyom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A) Magyar anyaország b) Városok	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Baja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Budapest fő- és szék.-v.	42	46	46	37	38	34	34	33	40	44	42	41	51	33	561
	Debreczen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fiume	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Győr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hódmező-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kolozsvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Komárom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Maros-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Miskolcz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Nagy-Várad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pancsova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pécs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pozsony	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Selmecz- és Bélabánya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sopron	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szabadka	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2

	I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII	VIII.	Összesen
	osztály														
A) Magyar anyaország b) Városok: Szatmárnémeti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szeged	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Temesvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ujvidék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Versecz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A vármegyék és városok összesen	52	52	51	43	43	40	39	39	51	51	48	47	54	42	652
B) Horvát-Szlavonország a) Vármegyék: Belovár-Kőrös	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lika-Krbava	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Modrus-Fiume	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pozsega	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szerém	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varasd	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Verőcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Városok: Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Varasd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vármegyék és városok összesen	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Magyar birodalom	53	52	51	43	43	41	39	39	52	51	48	47	54	42	655
VII. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása a szülők foglalkozása szerint:															
Nagybirtokos, nagybérlő, (1000 kat. holdon felül)	3	—	—	1	—	—	2	2	3	1	2	1	1	—	16

	I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály														
Középbirtokos és bérlő (100—1000 kat. holddal) . .	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	5
Kisbirtokos, kisbérlő (100 kat. holdon alul)	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4
Kisbirtokos—napszámos . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb őstermelő	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	3
Gazdasági tisztviselő . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb gazdasági segédszemély	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyiparos bányanagyvállalkozó	—	3	—	—	—	1	—	3	2	1	2	—	—	2	14
Kisiparos, bánya-kisvállalkozó	5	10	9	8	4	7	5	5	4	4	3	3	7	6	80
Ipari vagy bányászati tisztviselő	—	—	—	2	6	5	5	1	3	—	4	2	2	2	32
Egyéb ipari vagy bányászati segédszemély	4	4	6	6	3	—	2	—	7	—	5	1	3	—	41
Nagykereskedő, nagyvállalkozó	4	1	—	1	2	3	1	2	1	5	—	2	4	—	26
Kiskereskedő, kisvállalkozó	8	9	7	4	5	5	7	5	4	3	5	3	3	3	71
Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	6	11	9	6	5	10	3	6	7	22	5	15	12	4	126
Egyéb keresk. vagy közl. segédszemély	2	6	6	5	2	4	4	1	8	1	7	5	3	—	54
Köztisztviselő és közhivatalban alk. dijn.	2	1	2	1	3	—	—	1	1	1	2	1	2	5	22
Pap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Tanár, tanító	3	—	1	2	1	—	3	4	—	—	—	2	1	3	24
Másféle értelmiségi ilyeneknél alk. segéd, irnok stb. .	4	2	2	—	3	2	3	1	5	2	2	2	6	5	39
Közhivatalban alkalmazott altiszt vagy szolga	6	—	3	1	—	2	3	1	—	1	—	—	—	2	19
Katonatiszt	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3
Katona-altiszt	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Különböző vagy közelebbről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos	1	—	2	—	2	—	—	1	—	2	—	—	—	—	8
Tőkés, járadékos, háztulajdonos	3	2	—	—	1	—	1	—	1	—	1	1	—	1	11

	I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály														
Nyugdijas tisztviselő	—	—	2	3	4	—	—	1	2	—	1	3	2	—	18
Nyugdijas altiszt, szolga, munkás	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Magánzó, eltartásos	—	1	1	1	1	2	—	3	—	5	7	5	5	7	38
Egyéb és ismeretlen foglalkozású	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	6
Árvaházi, szeretetházi tanulók	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Mindössze	54	52	51	43	43	41	40	39	52	51	49	47	54	42	658
VIII. Osztályvizsgálatot tett tanulók vallás szerint.															
Latin, Görög, Örmény szert. róm. kat.	24	14	18	18	11	11	11	14	14	11	18	10	9	13	196
	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	6
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Református	1	1	1	1	4	1	—	—	2	1	2	3	3	1	21
Ágostai h. ev.	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	4	—	3	11
Görögkeleti	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	5
Unitárius	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Izraelita	28	35	31	23	26	27	28	24	35	39	28	30	41	24	419
Baptista	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása anyanyelv szerint.															
a) Anyanyelv szerint: Magyar	53	51	49	38	41	40	40	38	50	51	49	47	52	41	640
Német	—	1	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	10
Tót	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Oláh	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
Ruthén	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horvát	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Szerb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Francia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Cseh	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen nem magyar	1	1	2	5	2	1	—	1	2	—	—	—	2	1	18
A magyar anyanyelvűek közül															
csak magyarul tudott	46	39	46	32	26	28	23	24	38	29	31	20	31	31	444
más nyelven is tudott	7	12	3	6	15	12	17	14	12	22	18	27	21	10	196

		I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztály														
b) a magyar anyanyelvűek közül	németül is tudott	6	12	3	5	14	12	15	14	12	20	16	24	20	10	183
	tótul „ „	1	—	—	1	1	—	1	2	—	2	—	1	2	—	11
	oláhul „ „	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	3
	ruthénul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	horvátul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	szerbül „ „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3
	olaszul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
	egyéb hazai nyelven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) A nem magyar anyanyelvűek közül	csak anyanyelvén tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	más nyelven is tudott	1	1	2	5	2	1	—	1	2	—	—	—	2	1	18
	csak németül tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ tótul „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ oláhul „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ ruthénül „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ horvátul „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ szerbül „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ olaszul „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ egyéb hazai nyelven „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Magyarul is tudott anyanyelvűek közül	német	—	1	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	10
	tót	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	oláh	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
	ruthén	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	horvát	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	szerb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	francia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
	cseh	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összes nem magyar		1	1	2	5	2	1	—	1	2	—	—	—	2	1	18
IX. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közt																
Ismétlő volt		4	2	2	7	1	4	1	—	3	5	1	3	3	1	37
Görögpótlót tanult		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	25	32	21	108

		I. A)	I. B)	I. C)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	III. C)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztály														
Magaviseletből	jó osztályzatot kapott	43	44	47	35	31	32	36	31	40	37	43	30	27	37	513
	szabályszerű	8	8	4	7	11	8	3	7	10	14	4	14	24	—	122
	kevésbbé szabályszerű	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	rossz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egy órát sem	mulasztott	8	10	8	9	8	8	4	3	6	8	3	7	9	3	94
Csak igazoltan	mulasztott	43	41	43	33	34	32	35	35	44	43	44	37	42	34	540
Igazolatlanul	mulasztott	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Igazoltan	mulasztott órák száma	729	2017	1519	1792	747	1236	1474	1543	2377	1557	1386	1164	1268	1443	20258
Igazolatlanul	mulasztott órák száma	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
X. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül																
Minden rendes tárgyból jeles . .	osztályzatot kapott	4	2	2	1	3	—	2	—	5	3	3	—	3	2	30
Minden rendes tárgyból legalább jó	osztályzatot kapott	8	4	2	4	8	4	8	6	5	3	7	3	7	6	75
Minden rendes tárgyból legalább elégséges . . .	osztályzatot kapott	32	27	24	24	22	18	19	24	27	24	27	29	38	31	366
Egy rendes tárgyból elégtelen . .	osztályzatot kapott	3	5	7	5	2	6	7	4	13	15	7	7	3	1	85
Két rendes tárgyból elégtelen . .	osztályzatot kapott	—	4	3	4	3	6	1	4	1	2	2	6	3	2	41
Több rendes tárgyból elégtelen . .	osztályzatot kapott	7	10	13	5	5	7	3	1	1	4	3	2	—	—	61
A franczia nyelvet	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	4	5	3	2	1	3	2	4	—	24
Az egészségtant . .	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	—	51
A szabadkézi rajzot	legalább elégséges eredménynyel tanulta	3	4	1	1	2	2	1	1	8	7	8	3	7	3	51
A gyorsirást . . .	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	3	6	6	2	15	3	7	2	6	50
Az éneket	legalább elégséges eredménynyel tanulta	3	4	4	5	7	7	3	8	5	6	—	11	8	3	73
A vivást	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	14	—	27

Adatok a főgymnasium 1912—1913. tanévi történetéhez.

Az iskolai év kezdete. A tanév rendes időben 1912. évi szeptember hó 1-én kezdődött. A tanulók fölvétele és beírása, a mult tanév végeztével (jún. hó 29-től július hó 5-ig) fölvetteken és beirottakon kívül, szeptember hó 1—3-ig tartott. Szeptember hó 4-ikén volt az ünnepélyes „Veni Sancte", szeptember hó 5-ikén pedig az iskolai év megnyitása, mely alkalommal az igazgató buzdító szavakat intézett az épület udvarán összegyűlt ifjúsághoz, lelkükre kötvén a tanulóknak a rendszeretet és tisztaság erényeinek gyakorlását, a mely erények megszokása nem csupán a magánéletben fölötte fontos, de a nyilvános és társadalmi élet viszonyai között és bármiféle állásban kiváló előnyöket nyújt.

Ezek után az osztályfők a tanulókat saját osztályaikban elhelyezték, a beírási lapokat és ezek mellékleteit átvizsgálták, az esetleges hiányokat pótolták, vagy a hibás adatokat kijavították és megkezdődött a nevelés-tanítás munkája, mely az ünnepek és törvényes szünnapok kivételével 1913. évi június hó végéig folyt.

Itt említjük meg, hogy a fővárosban kitörőfélben volt általános sztrájk alkalmából a cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság felsőbb intézkedés folytán március hó 2—6. napjain a 32-ik gyalogezred 3 zászlóalját (455 embert) az esetleges karhatalom szolgáltatása céljából főgymnasiumunkban szállásolván el, ezeken a napokon a tanítás szünetelt.

A tanári testületben történt változás. A tanári testületben a mult iskolai évhez képest annyiban történt változás, hogy az egy évi tanulmányútra szabadságolt *Dr. Kuncz Aladár* r. tanár helyettesitésére *Dr. Waczulik László* okleveles tanárjelölt alkalmaztatott helyettes tanárnak; *Szántó Soma*, munkácsi állami főgymn. (nov. 20.) és *Dr. Szilágyi Sándor* budapesti V. ker. állami főgymn. (márc. 24.) rendes tanárok az iskolai év folyamán tanintézetünkhöz helyeztettek át. *Kun Ignác* főgymnasiumunk rendes tanára a tanév folyamán (márc. 24.) a budapesti V. ker. áll. főgymnasiumhoz helyeztetett át.

A tanintézetünkhöz a lefolyt iskolai évre beosztott gyakorló tanárjelöltek voltak: *Hirsch Ármin* (mennyiségtan—természettan)

és *dr. Szegő Pál* (történelem—földrajz), a kik a tanév folyamán a tanári oklevelet is megszerezték.

A tanári testület egészségi viszonyai általában elég kedvezőek voltak, bár rövidebb helyettesítésekre gyakran volt szükség. Betegség miatt *Bodiu* Mihály r. tanár nov. 30-tól az egész tanévre, *Dr. Keil Alajos* r. tanár pedig három hónapi (ápr.—jun.) szabadságot kapott. *Bodiu M.* óráit *Szántó S.* látta el, *Keil A.* helyettesítését pedig a szaktanárok végezték.

A valláserkölcsi és fegyelmi állapot. A róm. kath. tanulók vallásbeli kötelmeiket és ájtatosságaikat kellő felügyelet mellett pontosan teljesítették. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt $^1/_2$9 és télen 9 órakor jelen voltak a szt. misén és exhortatión. A szt. gyónáshoz és áldozáshoz egyesek többször, valamennyien az iskolai év folyamán négyszer (szept. 28—29., dec. 14—15., márc. 14—15. húsvéti lelki gyakorlatokkal kapcsolatban és május 31.—jún. 1.) járultak.

Részt vett a róm. kath. ifjúság a szt. misén dicsőséggel uralkodó apostoli királyunk *I. Ferencz József* ő Felségének legmagasabb névünnepén (október 4.), megboldogult *Erzsébet* néhai nagy királynénk elhunytának (szeptember 10.) és nevének évforduló napján (november 19.), az aradi vértanúk lelki üdveért tartott gyászistentiszteleten (október 7.), halottak napján (nov. 2.) és hamvazó szerdán (febr. 5.), midőn a hamvazásban is részesült.

A más vallásfelekezetekhez tartozó tanulók is, a saját vallásukbeli kötelességeiket az illető lelkészek és hitoktatók felügyelete mellett minden tekintetben pontosan teljesítették.

A tanuló ifjúság nevelésében kiváló gondot fordítottunk arra, hogy az ifjak vallásosságban és a vallásban gyökerező erkölcsösségben növekedjenek.

Tanuló ifjúságunk erkölcsi magaviselete és fegyelmi állapota az egész iskolai éven át megnyugtató volt. Nagyobb büntetéssel egy tanulót sem kellett sújtanunk.

Megemlítjük, hogy tanuló ifjúságunk a november 20-iki *„Erzsébet-emlékünnep“* alkalmából a *„Vakokat gyámolító országos egylet“* nemes céljaira 27 kor. 72 f., a *„Gyermek-Sanatorium-Egyesületnek“* 194 kor. 02 fillért gyűjtött, mely összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

A tanulók száma. Főgymnasiumunkba az iskolai év folyamán 699 rendes és 23 magántanuló iratkozott be, kik közül a tanév végén volt összesen 636 rendes és 22 magántanuló. E szerint tanulóink száma a tanév folyamán 29-cel, a tanév végén

pedig szintén 29-cel volt nagyobb, mint a mult iskolai évben. Tanulóink tizennégy (14) osztályba osztva végezték a tanulás munkáját.

Az épületet és ennek fölszerelését illetőleg megemlítjük, hogy a magas kormány a rendes házi és tanszerátalány, valamint a fölmerült tatarozási és tisztogatási költségeken kívül a fizikai és természetrajzi szertárak gazdagítására több műszert adományozott. A fűtési viszonyok azonban még nem kielégítők; a nagy légvonat ellen több önműködő-zárókészűléket és egy csapóajtót alkalmaztunk.

Iskolai ünnepek. Ifjúságunkban a hazaszeretet, a legmagasabb trón és a koronás apostoli király iránti hódolat és alattvalói hűség, a törvénytisztelet, a haza dicső multja és nagy alakjai iránt a kegyelet és hála érzetét ápolandók, iskolai ünnepeinken: Ő császári és apostoli királyi Felségének legmagasabb névünnepén (október 4.), megdicsőült néhai felséges királyasszonyunknak *Erzsébetnek* emléknapján (november 19.), és az 1867-iki koronázás évfordulójának ünnepnapján (június 8.) tartott hálaadó, illetőleg gyászistentiszteleteken a róm. kath. ifjúság jelen volt. Az ünnepek, valamint az 1848-iki törvények szentesítési évforduló napjának (április 11.) jelentőségét az osztályfők méltatták osztályaikban.

Március hó 15-ike, a magyar szabadság újjászületésének és a magyar nép fölszabadulásának évfordulója a húsvéti szünetbe esvén, a főgymnasium kebelében fennálló önképzőkör az idén e napon nem rendezhetett hazafias ünnepet. E helyett ápril hó 13-ikán jól sikerült matinét tartott, melynek lefolyásáról, valamint a főgymnasiumi *segítő egyesület* javára január hó 25-én tartott hangversenyről az „Önképzőkör" c. rovat számol be részletesen.

Főigazgatói látogatás. Nagyságos *Fest* Aladár, kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató a lefolyt iskolai év alatt többször látogatta meg hivatalosan tanintézetünket. Jelen volt egyes osztályokban a tanítási órákon, megfigyelte a tanítás menetét és megismerte, részint saját kérdezése útján, a tanulók előmenetelét az egyes tanulmányokban.

Február hó 22-én a tanári testülettel értekezletet tartott, melyen a látogatásai alkalmával szerzett tapasztatataiból leszűrt részletes és jóakaró észrevételeit megtette, és megelégedését nyilvánítván, a tanári testületet további kitartó munkásságra kérte. Február hó 24-ikére a tanuló ifjúságnak szünnapot engedélyezett.

Tornázás. A testgyakorlat a téli időszakon át és kedvezőtlen időben egyébkor is a teljes és legmodernebb fölszerelésű

tornateremben, az őszi, tavaszi és nyári időszakban pedig, ha az idő kedvezett, a tágas udvaron folyt.

A téli időszakban az udvaron *korcsolyapályát* létesítettünk, a melyen a tanulók egy hónapnál tovább gyakorolták e nemes és testedző szórakozást.

A testgyakorló délutáni játékok a tanév öt hónapjában (szeptember, október, április, május, június) a tanintézet tágas udvarán folytak. A tanulókat 6 csapatba osztottuk, amely csapatok különkülön a hét egy-egy délutánján tanári vezetés és felügyelet mellett játszottak.

Vívás. A Nagymélt. vall. és közokt. m. kir. miniszterium 1912. évi okt. hó 10-én 138423. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy *Hatos István* vívómester az 1912—13. tanévben tanintézetünkben az önként jelentkező V—VIII. oszt. tanulókat hetenkint kétszer a vívásra taníthassa. A tanítás november hó elejétől folyt a tanév végéig hetenkint hétfőn és szerdán délután 5—7-ig egészen díjmentesen. Március hó 31-én délután a mester a tanulókkal vívóversenyt is tartott. A tanfolyamról a „Vívás" c. rovat számol be részletesen.

Tanulmányi kirándulások. A természetrajz tanításával kapcsolatban több ízben tanulmányi kirándulást is rendeztünk, melyek azt célozták, hogy tanulóink az iskolában szerzett elméleti ismereteiket a természeti viszonyok közvetlen megfigyelesével bővítsék. Így az alsóbb osztályok a budai hegyvidék szebb pontjait látogatták meg s az iskolában tanult növényeket, bogarakat gyűjtötték. A IV. b) oszt. tanulói a szaktanár vezetésével a Hüvösvölgybe és Visegrádra rendeztek botanikai kirándulást. Az V. osztály a közvágóhidat, gödöllői méhésztelepet s az állatkertet látogatta meg. A VI. osztály a székesfővárosi gázgyárat, Schlick-féle vasöntődét, a kerepesi-úti gummigyárat, a budafoki Unió gyufagyárat és a Gschwindt-féle szesz- és élesztőgyárat, továbbá a kőbányai sörgyárat tanulmányozta. Ugyancsak a VI. osztály tanulói geológiai kiránduláson is részt vettek, mely alkalomból a geológiai alapfogalmakkal, a térképen való orientálódással is megismerkedtek.

Az idei nagy tanulmányi kirándulásunkat Kosári István és Rácz Jenő r. tanárok vezették.

A kirándulásban 26 tanuló vett részt, akik általában 500 korona segélyben részesültek. A kirándulás útvonala: Budapest, Arad, Brassó, Sinaia, Délkeleti hegyvidék.

Kirándulóink június hó 19-én indultak el Budapestről és ismeretekben meggazdagodva 25-ikén értek haza.

Egészségügyi viszonyok. Az ifjúság egészségügyi állapota az egész tanév alatt általában elég kedvező volt. Szórványosan fordult ugyan elő járványos betegség is, (kanyaró, vörheny), de húzamosabb ideig nem tartott.

Az idén gyászunk is volt; május 20-án hosszú szenvedés után elköltözött az I. a) osztály egy derék kis növendéke, Tandli Lajos; osztálytársai koszorút tettek szeretett kis társuk koporsójára, temetésén testületig részt vettek, lelki üdveért pedig gyászmise volt az intézet kápolnájában. Nyugodjék békében, bánatos szülőit vigasztalja meg a jó Isten!

Az élet egyik legdrágább kincsének, a testi egészség tudatos megbecsülésének és gondozási módjainak, valamint az első segélynyújtás kellékei megismerésének szempontjából VII. o. tanulóink hallgatták felsőbb jóváhagyás szerint az *egészségtant* heti két órában. E fontos tárgyat *dr. Tóvölgyi* Elemér iskolaorvos tanította, aki az iskolaorvosi egyéb teendőket is buzgalommal végezte. Működéséről az illető rovat számol be.

Francia nyelv. A francia nyelvet az idén is *Endrei* Ákos r. tanár tanította. E nyelv tanulását a tanuló ifjúság kiváló figyelmébe ajánlottuk. A francia kör márc. hó 30-án gazdag műsorral hangversenyt is tartott a tanintézetben.

Gyorsírás. A gyorsírás tanítását a lefolyt tanévben is *Usetty* Ferenc r. tanár vállalta magára. E hasznos ismeret elsajátítására is nagy súlyt fektettünk és annak tanulására buzdítottuk tanulóinkat.

Magánrajz. A szabadkézi magánrajzot *Keményffi* Jenő r. rajztanár tanította.

Műének és zene. Az ifjúság az egyházi énekeket és világi dalokat e tanévben is *Perlaky* Gábor r. tanár vezetése mellett tanulta és gyakorolta. Az egyházi énekek gyakorlása *dr. Marczell* Mihály róm. kath. hittanár irányítása szerint történt.

Zene. A zene tanítását az idén is *Eskenassi* Licco zenetanító vezette. A szokásos hangversenyt a segélyző egyesület javára az idén január hó 25-én tartottuk meg a Lloyd-Társulat nagytermében.

Az ifjúság részére tartott szinielőadásokat és szimfóniai hangversenyeket tanulóink szorgalmasan és elég nagy számmal látogatták.

Ujraoltás. Az újraoltásra kötelezett tanulókat a kerületi orvos május hó 27-én oltotta be.

A szemvizsgálatot az iskolai év elején és végén a rendes iskolaorvos teljesitette.

Uránia-szinház. Tanulóink e tudományos szinháznak négy darabját szemlélték meg és élvezték a lefolyt iskolai évben. E darabok voltak: Olimpiász. Mesés India. Királyunk és kora. Balkán háború.

Tanári tanácskozások. A tanári testület a tanítás anyagának egyöntetű beosztása és tervszerű kezelése céljából két módszeres (szeptember 7. és február 8.), a tanulók magaviselete és tanulmányi előmenetelének nyilvántartása érdekében három ellenőrző (a harmadik a sztrájk szünet miatt elmaradt; október 26., december 14., május 10.), a tanulók érdemjegyeinek megállapítása végett két osztályozó (január 25., június 19.) s az iskolai évben fölmerült egyéb ügyek elintézésére 20 részint rendes, részint rendkivüli, összesen 27 tanácskozást tartott.

Vizsgálatok. A VIII. o. tanulók osztályvizsgálatait május hó 13—16., az irásbeli érettségi vizsgálatokat május hó 19., 20. és 21. napjain tartottuk meg. Az I—VII. o. róm. kath. és izr. vallású tanulók hittani vizsgálatai június hó 9., 10. és 11-én, osztályvizsgálatai június hó 13—19. napjain folytak le.

A magántanulók vizsgálatait részint a tanév folyamán (felsőbb engedély mellett), részint a tanév végén a szabályszerű időben tartottuk. Június hó 29-én fejeztük be az iskolai évet „*Te Deum*"-mal, mely után az osztályfők a bizonyítványokat és a tanévi „Értesítő"-t kiosztották.

XVIII.

Az 1913—14. tanév kezdetére vonatkozó tájékoztató.

A jövő tanév elején augusztus 30-ikán tartjuk meg a javító-, pótló-, felvételi- és magánvizsgálatokat. A vizsgálatok kezdete d. e. 8 órakor van. A jelentkezés u. a. 8-kor az igazgató irodájában történik.

Azon tanulók, akik 2 tárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, csak a tank. kir. főigazgatóság engedélyével jelentkezhetnek javító vizsgálatra. Ezen engedélyért a tankerületi kir. főigazgatóhoz cím-

zett, bizonyítvánnyal felszerelt és 1 koronás bélyeggel ellátott kérvénynyel kell folyamodni és pedig az intézeti igazgatóság útján, melynél a kérvények legkésőbb július hó 4-ig nyújtandók be.

Azon tanulók, kik bármi okból vizsgálatlanok maradtak, augusztus hó 30-án délelőtt teljes vizsgálatot tartoznak tenni.

Azon tanulók, kik kellőképen nem tudják igazolni a vizsgálattól való távolmaradásukat, vizsgálati díj fejében 80 koronát kötelesek fizetni.

Az I. osztály számára július hó 1-én és 2-án délelőtt 9—12 óráig írnak be az igazgatósági irodában, de csak olyan jelentkezőket, kiknek szülei a VI. kerületben laknak; szeptember 1-én intézetünk volt növendékeit vesszük fel, amennyiben még be nem iratkoztak június 29-én, valamint az I. osztály számára is, ha hely maradt; ezen napon is csak VI. kerületben lakókat veszünk fel, szeptember 2. és 3-ikán idegen kerületből is felveszünk, ha hely marad.

A beiratási díj 18 korona.

Tájékoztatóul ide iktatjuk a vallás- és közokt. m. kir. minisztériumnak a felvételre vonatkozó rendeletét, valamint a Középisk. Rendtartásnak következő §-ait;

„A felvételi díjak már a tanév végén beszedendők s a mennyiben a beírt tanulók a tanév elején az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett összeget is elvesztik.

Levélben vagy irásban való jelentkezésnek helye nem lehet, mert a Rendtartás értelmében a beiratkozásnak személyesen kell megtörténnie.“

5. §. Mind a gymnasium, mind a reáliskola első osztályába az 1883. évi XXX. t.-c. 10. §-a értelmében csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola 4 alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mértékű képzettséggel bírnak. A felvételkor tartozik a tanuló felmutatni születési bizonyítványát, valamint bizonyítványt arról, hogy mikor volt utólszor beoltva és mily eredménynyel. A 13 évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz.

6. §. Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak az a tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes

tantárgyaiból — nem számítva ide a szépírást és tornázást — legalább is elégséges osztályzatot kapott.

Nyilvános középiskolából a megfelelő ugyanazon nemű intézetbe átlépni kivánók előbbi intézetük iskolai okmányaival (bizonyítvány és évi értesitő) tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt a rendes tantárgyakból legalább is elégséges sikerrel végezték.

Más középiskolából jött növendékek csak akkor vehetők fel a következő osztályba, ha az általok elhagyott tanintézet okmányaival (bizonyítvány és évi értesítő) igazolják, hogy a közvetlen előbbi osztályban kielégítő sikerrel tanulták legalább is azokat a tárgyakat, a melyek rendes tantárgyak abban az intézetben, melyben felvétetni óhajtanak.

Minden tanulónak a megelőző évi iskolai bizonyítványa az iskolai év végéig, illetőleg a tanulóknak az intézetből való távozásáig az igazgatósági irattárban marad.

9. §. Felvételi vizsgálatok díja 20 korona. Minden vizsgálati díjat a vizsgálat megkezdése előtt kell megfizetni.

10. §. Egyik tanintézetből a másikba való átlépés rendesen csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető fel.

11. §. A középiskolák egy-egy osztályába rendszerint 60 nyilvános tanulónál több nem vehető fel, kivéve ha párhuzamos osztályok állanak rendelkezésre. (Lásd az 1882-ik évi XXX. t.-c. 17. §-át.)

12. §. Minden tanuló a felvételre személyesen és atyja, anyja, vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbizottja kiséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiúk felvételekor alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésre bízott tanuló felől az igazgatóság vagy osztályfő értesítését elfogadhassa. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatónál; ennek viszont joga és kötelessége ott, ahol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek, vagy a befolyást éppen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

Budapesten, 1913. junius 29-ikén.

Tartalomjegyzék.

A főgymnasium rövid története ... 2
A kor és stílusa ... 3
Ifjúsági kirándulás Fiumébe, Abbáziába, Cirkvenicába és Venetiába ... 15
Iskolai közlemények:
I. Tanári kar ... 24
II. Tanterv ... 28
III. Tananyag ... 28
IV. Rendkivüli tantárgyak ... 43
V. Az irásbeli dolgozatok tételei a magyar nyelvből ... 50
VI. Iskola-orvosi jelentés ... 51
VII. A Gyulai Pál önképzőkör ... 51
VIII. Cercle Français ... 54
IX. Könyvtáraink és szertáraink ... 55
X. A tanulók segélyezése ... 64
XI. Az érettségi vizsgálat ... 70
XII. Testgyakorlás ... 72
XIII. A folyó tanévben használt tankönyvek jegyzéke ... 75
XIV. Az 1912/13. iskolai év folyamán érkezett fontosabb rendeletek kivonata ... 79
XV. Érdemsorozat ... 80
XVI. Statisztikai kimutatások ... 103
XVII. Adatok a főgymnasium 1912—1913. tanévi történetéhez ... 112
XVIII. Az 1913/14. tanév kezdetére vonatkozó tájékoztató ... 117